

EBSO-HABER

EGE BÖLGESİ SANAYİ ODASI AYLIK YAYIN ORGANI

Mart 2020

@ebsoorgtr

Türkiye ve dünya COVID-19 mücadelesi veriyor

**Birlikte
başaracağız**

Ege Endüstri

Kemalpaşa Cad. No:280

35060, Pınarbaşı – İZMİR, TURKEY

P: +90 232 491 14 00

www.egeendustri.com.tr

 facebook.com/egeendustri

 twitter.com/egeendustri

 linkedin.com/egeendustri

 info@egeendustri.com.tr

MAViTAS

Beton Prefabrik Yapı Elemanları Üreticisi

mavitasprefabrik.com.tr

0 232 877 2000 | 0 532 677 67 01

Kemalpaşa O.S.B. Mah. İzmir Ankara Asfaltı Cad. No:5/2 Kemalpaşa / İZMİR

MART GÜNDEMİ

MART 2020

Yıl : 36
Sayı : 430

Sahibi

Ege Bölgesi Sanayi Odası adına
Yönetim Kurulu Başkanı
Ender YORGANCILAR

Sorumlu Müdür

Mustafa KALYONCU
Genel Sekreter

Yayın Kurulu

Muhsin DÖNMEZ
Ateş İlyas DEMİRKALKAN
Metin AKDAŞ

Yayın Sorumlusu

Engin TATLIBAL

Yönetim Yeri

Ege Bölgesi Sanayi Odası
Cumhuriyet Bulvarı
No: 63 - İZMİR
Tel : (0 232) 455 29 00
Faks : (0 232) 425 36 35
www.ebso.org.tr
KEP Adresi: ebso@hs01.kep.tr

Reklam Rezervasyon

Engin TATLIBAL
(0232) 455 29 68

Grafik - Baskı Öncesi

teknofset

Baskı

teknofset mat. san. tic. ltd. şti.
5632 sokak no: 26 çamdibi / izmir
tel : 232 458 58 09
faks : 232 458 54 04

EBSOHABER, Ege Bölgesi Sanayi Odası'nın aylık kurumsal yayın organıdır. EBSOHABER'de yayınlanan yazılar kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir. Yazılar aksi belirtilmedikçe EBSO'nun resmi görüşünü yansıtmaz. İmzalı yazılarda ifade edilen görüşler sadece yazarlarına aittir.

Yerel süreli yayın

Baskı Tarihi: 03 Nisan 2020

**44 Yorgancılar:
Ya üretip
özgür olacağız,
ya da tüketerek
mahkum
olacağız**

4	Hep birlikte başaracağız!	56	COVID-19 küresel piyasaları rehin almış durumda
6	"Sadece ekonomilerin değil, virüslerin ve hastalıkların da küreselleştiğini anladık"	66	Revizyon sonrası Ocak ayında cari açık 1,8 milyar dolar
10	COVID-19 mücadelesinde "istikrar kalkanı" açıldı	68	İşsizlik, Aralık'ta yüzde 13,7
12	EBSO'dan COVID-19'a karşı kurumsal tedbirler ve "Acil Eylem Planı"	70	Sanayi üretimi Ocak'ta yüzde 0,2 düştü, yıllık bazda yüzde 7,9 arttı
16	Dünya, Asya ülkelerinin deneyiminden hangi dersleri çıkarabilir?	74	Bütçe Şubat'ta 7,36 milyar TL açık verdi
18	"Bayrağımızın altında kenetlendik"	77	AB'nin güçlü ve köklü sanayi ülkesi ÇEKYA
20	Komutanlarımıza taziye ziyareti	79	Temel ekonomik göstergeler
22	İran İslam Cumhuriyeti Büyükelçisi Farazmand, Yorgancılar'ı ziyaret etti		
23	"Turizmin gelişmesi, sanayi ve ticarete olumlu yansır"		
24	Fırıncılar Odası'ndan destek talebi		
38	EBSO, Şubat ayı meclis toplantısında İSO'nun konuğu oldu		
44	Yorgancılar: Ya üretip özgür olacağız, ya da tüketerek mahkum olacağız		
52	Esen'den Meclis temennileri		

Kapak

Çin'de ortaya çıkan, dünyayı etkisi altına alan yeni tip coronavirus (COVID-19) salgını, sadece ekonomilerin değil, virüslerin ve hastalıkların da küreselleştiğini gösterdi.

37
YIL
years

YILDIZ
YANGIN

7/24
TEKNİK
SERVİS

- Mühendislik
- Projelendirme
- Taahhüt
- Montaj
- Yangın söndürme cihazları
- Yangın dolapları
- Yangın kapıları
- Yangın pompaları
- FM 200 söndürme sistemleri
- Co2 söndürme sistemleri
- Köpüklü söndürme sistemleri
- Sprinkler söndürme sistemleri
- Davlumbaz söndürme sistemleri
- Yangın algılama ve ihbar sistemleri
- Yangın ekipmanları
- Yangın izolasyonu

İZMİR MERKEZ : 1201/2 Sk.No:4 Z-12 Temsil Plaza
İş Merkezi Yenışehir / Konak / İZMİR
0 232 457 32 41 - 458 32 41 - 0 232 457 48 82

MANİSA MERKEZ : Muradiye Mh. Eski Menemen Cd
No:13 Yunusemre / MANİSA
0 236 214 02 36 - 0 236 214 05 34

yildizyangin@yildizyangin.com.tr • www.yildizyangin.com.tr

Ender YORGANCILAR

Ege Bölgesi Sanayi Odası
Yönetim Kurulu Başkanı

ender.yorgancilar@ebso.org.tr

[@EYorgancilar](https://twitter.com/EYorgancilar)

HEP BİRLİKTE BAŞARACAĞIZ!

Dünyayı etkisi altına alarak insan hayatını tehdit eden, yaşamı durduran, küresel ekonomiyi sarsan yeni koronavirüs Covid-19 salgınının yarattığı bir belirsizlikle karşı karşıyayız.

Uluslararası raporlamalar, bu sürecin 12-18 ay sürebileceği yönündedir. Aslında bu öngörü, salgının ekonomik olarak yaratacağı hasar için ivedilikle küresel çözümün olması gerektiğini de söylemektedir.

IMF'nin 1 trilyon dolar, Dünya Bankası'nın 12 milyar dolar destek paketi açıklaması küresel işbirliği açısından önemlidir, ancak yeterli değildir.

Çünkü, insanoğlunu yeni bir dünya düzenine hazırlayan, başta sağlık olmak üzere sosyal, ekonomik, psikolojik, teknolojik ve hatta belki de siyasal alanda değişimlere zorlayan bu süreç olağanüstü önlemleri gerektirmektedir.

Bu kritik süreçte; bireyden, devlete, özel sektöre kadar her birimize düşen görevleri seferberlik anlayışı içerisinde yerine getirmek zorundayız.

Zira, ekonomik sorunları aşmak için dünya genelinde de benzer bir seferberlikle savaş tedbirleri altında çok ciddi destekler açıklanmaktadır.

Ülkemizde de açıklanan paket, ilk önleyici adım olması açısından önemlidir, ancak eksik gördüğümüz kısımları da vardır.

Hazine ve Maliye Bakanı Sayın Berat Albayrak'ın dediği gibi, "Zamanla ihtiyaç duyulan alanlarda yeni paketler, yeni adımlar da devreye girebilecektir."

Çünkü, biliyoruz ki azalan tüketim ve evlere kapanma ile bir çok sektörde çok ciddi nakit sıkıntısı gündeme gelecektir. Bugünden birçok mağazanın kapandığı, birçok otomotiv firmasının üretimini

durduğu haberlerini alıyoruz.

Bizim kamuoyu ile de paylaştığımız önerilerimizden;

Kamu yükümlülüklerinde erteleme, kısa çalışma, telafi çalışma ve uzaktan çalışma sistemine ilişkin başlıkların karşılık bulmasından memnuniyet duyduk. Ancak,

1- KOBİ'lerimizin kira ve enerji faturalarının ödenmesi noktasında mutlaka yeni bir desteğe ihtiyaç duyduğu,

2- İşçi çıkarılmasının önüne geçilmesi amacıyla işsizlik sigortası fonunun devreye alınması gerektiği,

3- Geçici olarak yüzde 2 oranındaki işsizlik sigortası işveren payının kaldırılması,

4- Eximbank kredi ödemelerinin ertelenmesi, hususları da çok büyük önem taşımaktadır.

İlerleyen dönemde bu önerilerimizin de dikkate alınacağını ümit ediyoruz. Bu süreçte, bizler de üzerimize düşen her göreve hazırız.

Sizler de, yaşadığınız sorunlarla ilgili lütfen bizimle iletişime geçiniz ve küresel gelişmeleri takip ederek, hem çalışanlarınızın sağlığına hem de finansal yapınıza ilişkin önleyici tedbirlerinizi şimdiden alınız.

Covid-19 bizlere; sağlığın, hijyenin, gıdanın ve temelde kendi kendine yetebilmenin ne kadar önemli olduğunu bir kez daha göstermiştir.

Bu farkındalıkla; ortak akıl, bilim ve sağduyu rehberliğinde, bireysel sorumluluklarımızı da yerine getirerek bu süreci en az hasarla atlatacağımıza, birlikte başaracağımıza inanıyoruz. Ruh ve beden sağlığımız için lütfen, moralimizi ve motivasyonumuzu yüksek tutalım. Sağlıklı günler diliyorum.

EVİNİZİ, OFİSİNİZİ KOLAYCA ÖDEYİN

%0,59 | **120**
FAİZ | AY VADE

4.150 TL'den
BAŞLAYAN TAKSİTLER

EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar:

“Sadece ekonomilerin değil, virüslerin ve hastalıkların da küreselleştiğini anladık”

Ege Bölgesi Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar “İnsanlık olarak yeni ve zorlu bir durum ile karşı karşıyayız. Öyle ki, tarihin en büyük sosyo-ekonomik kriziyle karşılaşmış olabiliriz. Artık dünyanın anlayışları ve çözümleri yetmiyor. Sadece ekonomilerin küreselleştiğini sanıyorduk. Oysa mal, hizmet ve para hareketleri ile birlikte virüslerin de küreselleştiğini görüyoruz” dedi.

Dünün çözümleri yeterli değil

Virüs salgınının dünya geneli ve Türkiye’de yarattığı yaşamsal krizi değerlendiren Ege Bölgesi Sanayi Odası (EBSO) Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar insanlık olarak yeni ve zorlu bir durum ile karşı karşıya olduğunu belirtti. Tarihin en büyük sosyo-ekonomik kriziyle karşılaşmış olunabileceğini de hatırlatan Yorgancılar, dünyanın anlayışları ve çözümlerinin yeterli olmadığını vurguladı. Sadece ekonomilerin küreselleştiğini sandıklarını belirten Başkan Yorgancılar “Oysa mal, hizmet ve para hareketleri ile birlikte virüslerin de küreselleştiğini

görüyoruz. Gelinen noktada sadece ulusal yaklaşım ve çözümlerin yetmediğini, insan yaşamıyla yani olası en yüksek bedel ile öğreniyoruz. Ayrıca hem devletlerin hem de bireylerin harcama önceliklerini gözden geçirmesi, insanları öldürmeye yarayan silahlar yerine yaşatmaya yönelik sağlık malzemeleri ve araştırmalara daha fazla önem verilmesi gerekiyor. İnsanlık, geçmişte olduğu gibi bu sorunu da aşacaktır. Şimdi insanlık olarak yeni şeyler söylemenin ve yapmanın zamanı” diye konuştu.

Ekonomiler durma noktasında

Corona adıyla bilinen virüs nedeniyle yaşanan sorunların ekonomileri durma noktasına getirdiğine de dikkat çeken Başkan Yorgancılar “Ekonomi dışı bir faktöre bağlı olarak dünya genelinde hem arz ve hem de talep şokunun eşanlı olarak yaşandığı bir konjonktürdeyiz. Hiç bir devlet, hiçbir firma ve hiçbir vatandaş böylesi bir duruma karşı hazırlıklı değildi. Bir taraftan tedarik zincirlerindeki aksamalar nedeniyle hammadde ve ara malı sağlanmasında

İklimlendirme sistemlerinde
profesyonel çözümler için **Çiğli A.O.S.B.'de**

DAIKIN VRV altherma

Şirket Merkezi

+90 232 458 12 22

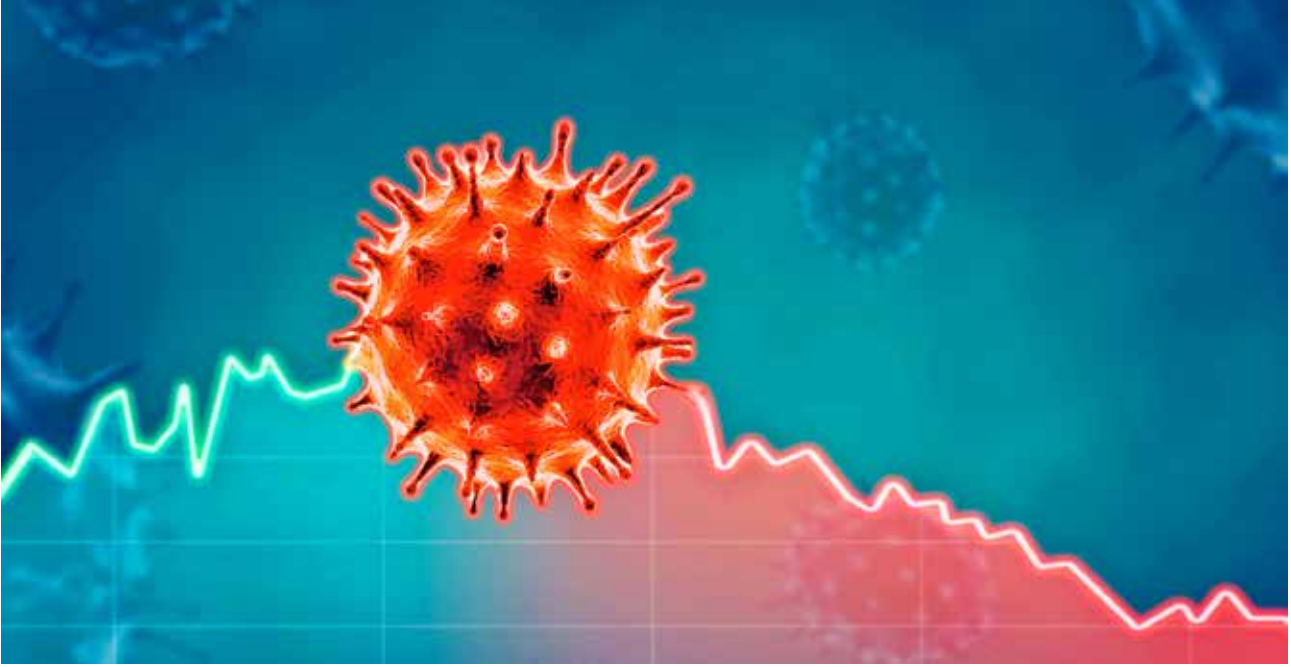
A.O.S.B. 10002 Sok. No:24 Çiğli / İZMİR

Showroom

+90 232 458 12 27

Gazi Mah. Önder Cad. No:9/D Gaziemir/İZMİR

www.egemak.biz | info@egemak.biz

diğer taraftan da fabrikaların üretimi durdurmasıyla nihai ürünlerde sorun yaşanıyor. Bu arada vatandaşlar da harcamalarını gıda, sağlık ve hijyen malzemeleriyle sınırlandırmış durumda. Arz ve talep şoklarının birbirlerini beslediği böylesi bir iklimde sorunun piyasa dinamikleri ile çözülmesi mümkün görünmüyor” dedi.

Gıda ve sağlık

Üretimde daha önce tanık olmadığımız düzeyde gerilemenin söz konusu olduğunu belirten Yorgancılar “İşsizlikte büyük sıçrama, temel ihtiyaçların karşılanmasında önemli sorunlarla karşılaşmamak için öncelikle ödemeler sisteminin çökmesinin engellenmesi gerekiyor. Sanayi sektöründe ürünlerin stoklanabilir olmasının da etkisiyle arz açısından çok kısa sürede sorun yaşanmayacaktır. Ancak, üretildiğinde tüketilen yani stoklanabilir olmayan üretimin yapıldığı hizmetler sektöründe sorunun niteliği çok daha farklı olacaktır. Tarım ve gıda üretimi ise sağlık malzemelerinden sonra bu zorlu dönemin en kritik sektörü olacaktır. Burada bir arz

şoku yaşanmaması için tarıma ve çiftçilere her türlü desteğin acilen sağlanması gerekmektedir” diye konuştu. Devletimizin yaşanan süreçte gerek bulaşmanın engellenmesi gerekse ekonominin ihtiyaçları bağlamında ciddi önlemler aldığını ifade eden Yorgancılar “Ancak, her vatandaşın temel ihtiyaçlarının karşılanması, işsizliğin artmaması, ödemeler sisteminin çökmemesi ve toplum psikolojisinin güçlü tutulması konusunda ilave proaktif önlemlerin hazırlanması uygun olacaktır” dedi.

Yaşanan süreç ülkeler açısından kendine yeterliliğin içeriğinin yeniden tanımlanmasına neden olacağını vurgulayan Yorgancılar “Bu bağlamda; sağlık hizmetleri ve ekipmanları, hijyen ve gıda ürünlerinin bu yeni tanımın başlıca unsurları olması gerektiği söylenebilir. Kanımızca bu süreçte ayrıca kamusal mal ve hizmetler de yeniden tanımlanmak zorunda kalacak, devletlerin işlev ve öncelikleri gözden geçirilecektir. Bu nedenlerle de eğitim sistemi ve müfredatın, özellikle yüksek öğretim öncesinde, sağlık, hijyen, hastalıklardan korunma, sosyal sorumluluklar ve iyi vatandaş

olabilmeyi de öncelikli görececek şekilde yenilenmesi gerekecektir” diye konuştu.

Kaynak havuzu

Türkiye'nin, son yıllarda hep yüksek seyreden politik konjonktür nedeniyle, kamu kaynaklarının yeterli olmadığı bir zeminde bu krizle karşı karşıya kaldığını da belirten Başkan Ender Yorgancılar “Bu nedenle bir an önce krizle mücadele için kaynak havuzu oluşturulması gerekiyor. Bütçe imkanları, bankalar aracılığıyla merkez bankasından fon sağlama, Avrupa Birliği ve olası diğer dış kaynakların da zorlanarak mevcut üretim-dağıtım sisteminin durmasına rağmen bozulmasını engelleyecek, ödemeler sisteminin devamını sağlayacak kaynaklar ekonomik birimlere aktarılmalıdır. Sanayicimiz açısından ise gecikmiş KDV iadelerinin hemen yapılması, üretime devam edenlere katkı sağlamak açısından elektrik ve doğalgaz fiyatlarının düşürülmesi, nakliyeciler için mazot fiyatlarının hızla indirilmesi, Eximbank'ın imkanlarının ihracat dışında da devreye alınması faydalı olacaktır” diye konuştu.

Kuzey Ren-Vestfalya'da Yeni Yatırım Fırsatları Avrupa'daki Yatırım Merkeziniz

Bir bölgeyi güçlü bir yatırım merkezi yapan en önemli şey; ekonomik güç, altyapı ve kültürel yaşam gibi faktörlerin mükemmel etkileşimidir. Bu bakımdan Kuzey Ren-Vestfalya birçok açıdan eşsizdir. Almanya'nın bu en kalabalık nüfusa sahip olan eyaletinin size sunduğu sayısız imkân ve koşullardan faydalanın. Hangi sektör veya proje için olursa olsun, yeni fırsatlar için ideal yatırım ortamını burada bulacaksınız. Yaklaşık 20.000 yabancı şirket tercihinin metropol bölge Kuzey Ren-Vestfalya lehine kullandı. Bizimle iletişime geçin ve sizi de memnuniyetle bilgilendirelim. Bir One-Stop-Acentesi olarak yatırım projelerinizde size destek veriyoruz: www.nrwinvest.com

COVID-19 mücadelesinde “istikrar kalkanı” açıldı

Hükümetin 18 Mart Çarşamba günü açıkladığı ekonomik tedbir paketi, detaylı bir eylem planından ziyade ayrıntıların zaman içerisinde belirleneceği genel konu başlıkları niteliği taşıyor. Pakette işini kaybetme endişesi yaşayanlar için alınan önlemlerin birkaç kanaldan geleceği ifade ediliyor.

Pakete göre krizden en çok etkilenen hizmetler sektöründeki işverenlerin vergi yükümlülükleri, SGK primlerini ve kredi borçları ertelenecek. Bu tedbirler vasıtasıyla koronavirüs nedeni ile üretiminde ciddi bir düşüş yaşayan, bu nedenle gelir akışı duran firmaların likidite sıkıntısını azaltmak amaçlanıyor. Bu şekilde işten çıkarmaların da önüne geçilmek isteniyor.

KGF enstrümanı

Ayrıca Kredi Garanti Fonu (KGF) limiti yükseltilerek teminat sorunu nedeni ile kredi alamayan firmaların banka kredilerine erişiminin kolaylaştırılması sağlanıyor. Ekonomik kriz dönemleri likidite ihtiyacının çok hızlı yükseldiği dönemler oluyor. Panik ortamında bir yandan gelir akışı azalırken bir yandan herkes nakite geçmek istiyor. Bu paniği gidermek için likidite kanallarının açılması ve KGF kanalının devreye sokulması şu sıralar pek çok hükümet tarafından devreye sokulan bir araç.

KGF sayesinde bankacılık sistemini aşırı risk almaya zorlamadan (ya da riski kısmen devletin üstlenmesi yoluyla) kredi kanallarını açık tutmak ve özellikle küçük ve orta ölçekli işletmeleri desteklemek amaçlanıyor. Nihai olarak bu adım sonucunda da söz konusu işletmelerin ekonomik faaliyetlerini

ÖNEMLİ DUYURU

T.C. Ticaret Bakanlığı'nın kararı doğrultusunda, Covid-19 salgını nedeniyle oluşan olumsuz ekonomik koşulların üyelerimiz üzerindeki etkilerinin azaltılması için ; Haziran Ayı'nda ödenecek yıllık ve münzam aidatların 1.taksitlerinin ertelendiğini ve herhangi bir gecikme zammı işletilmeden, 2. taksitler ile birleştirilip, Ekim Ayı'nda ödeneceğini bilgilerinize sunarız.

sürdürmeleri ve bu işletmelerde çalışanların iş güvenliğinin sağlanması amaçlanıyor.

Bunların yanı sıra paket kapsamında kısa çalışma ödeneği ile üretime ara veren işyerlerinde çalışanlara geçici gelir desteği verilecek.

Diğer ülkelerde açıklanan paketlerle karşılaştırıldığında, üç aylık bir dönemde firmaların maaş ödemele-

rine yüzde 90'a varan katkı (Hollanda), kriz nedeniyle yarı zamanlı çalışmaya zorlanan vatandaşların maaş kayıplarının telafisi (Almanya, Fransa) gibi tedbirlerin devreye sokulduğu görülüyor. Ayrıca Avrupa'da kriz paketlerinden bağımsız olarak işsizlik sigortası, sağlık sigortası ve hastalık izinlerinin oldukça etkin işlediği dikkat çekiyor.

İlave destek ve uygulamalar

100 milyar lira büyüklüğündeki bu paketin yapı sıra şu düzenlemeler yapılarak destekler sağlandı. Bunlardan başlıcaları şunlar:

Ticaret Bakanlığı, ilgili ticaret ve ihracat ekosisteminin güçlendirilmesi temel amacıyla, girişimci, esnaf, sanatkar, öğrenci, profesyonel çalışanlar için sertifikalı eğitimlerin yer aldığı Sanal Ticaret Akademisi'ni hayata geçirdi.

Salgından doğrudan etkilenen mükelleflerin 213 sayılı Vergi Usul Kanununun KDV muhtasar ödemelerinin mücbir sayılarak ertelenmesine karar verildi.

Gümrük idarelerince sunulan hizmetlerin büyük bölümünün e-devlet veya bakanlık web sayfası üzerinden ulaşılacak programlar vasıtasıyla verilmesi sağlandı.

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nın Hızlı Destek Modeli kapsamında, Covid-19 teşhis ve tedavisinde kullanılacak ürünlere, ortam koşullarının iyileştirilmesine yönelik ekipmanlara, hastalığın önlenmesinde etkili koruyucu ürünleri geliştiren Ar-Ge projelerine, salgının doğrudan veya dolaylı sonuçlarına etki edebilecek bilişim uygulamalarına hızlıca destek verileceği açıklandı.

Beş kamu ve özel bankanın işbirliği ile, Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından İş'e Devam Desteği paketi kapsamında, işletmelerin ek finansmana erişimleri sağlandı.

“Helikopter para”

İhtiyaç sahibi ailelere 2 milyar TL'lik kaynak aktarımı da paketin bir diğer dikkat çeken maddesi. Dünyada şu sıralar helikopter para olarak adlandırılan, devletin herkese para dağıtması şeklinde uygulanan tedbirler konuşuluyor. Normal şartlar altında böyle bir adıma enflasyonist sonuçlar doğuracağı için sıcak bakılmadığını belirten uzmanlar, kriz döneminde talepte ciddi bir daralma olacağından bu tür bir önlemin enflasyon yaratmadan ekonomiye yeniden momentum kazandırabileceğini düşünüyor. Helikopter paranın bir diğer avantajı, tek tek kim krizden daha çok etkilendi diye düşünmeden hızlı bir şekilde uygulamaya sokulabilmesi. Bu tür bir aracın en büyük zorluğu ise bütçeye verdiği yük. Henüz resmi olarak ilan edilmemekle birlikte ABD’de tüm vatandaşlara 1000 USD’lik çek gönderilebileceği konuşuluyor. İtalya ise ihtiyaç duyan mevsimsel işçilerin ve kendi işinde çalışanların Mart ayında 600 Euro'luk ödeme yardımına başvurabileceklerini açıkladı.

Kaynak konusu

Uzmanlar, paketin finanse edilebilmesi için bir taraftan vergi gelirleri ötelenirken bir taraftan hükümet harcamalarının artırılması için borçlanmanın artması gerektiği görüşünde. Bu da bütçe açığının artması demek olduğundan ve bir önceki yıl uygulanan genişlemeci mali politikanın da yeterli finansal alan bırakmamasından ötürü söz konusu durum risk barındırıyor. Ancak hem Türkiye’de ve hem de dünyada pek çok ekonomist, kriz zamanları ekonomiye destek verme zamanlarıdır diyerek, ihtiyatta belirli bir kaynağı yedeklemek koşuluyla, daha fazla genişlemeci politikalar uygulanmasının kabul edilebilir, hatta bir noktada zorunlu olduğunu ifade ediyor.

Ekonomik İstikrar Kalkanı'nın 19 maddesi

- 1- Perakende, AVM, demir-çelik, otomotiv, lojistik-ulaşım, sinema-tiyatro, konaklama, yiyecek-icecek, tekstil-konfeksiyon ve etkinlik-organizasyon sektörleri için muhtasar ve KDV tevkifatı ile SGK primlerinin Nisan, Mayıs ve Haziran ödemeleri 6'şar ay ertelendi.
- 2- Konaklama vergisi Kasım ayına kadar uygulanmayacak.
- 3- Otel kiralamalarına ilişkin irtifak hakkı bedelleri ve hasılat payı ödemelerini Nisan, Mayıs ve Haziran ayları için 6 ay süreyle ertelendi.
- 4- İç havayolu taşımacılığında 3 ay süreyle KDV oranını yüzde 18'den yüzde 1'e indirildi.
- 5- Covid-19 salgınıyla ilgili tedbirlerden etkilendiği için nakit akışı bozulan firmaların bankalara olan kredi anapara ve faiz ödemelerini asgari 3 ay ötelenecek ve gerektiğinde bunlara ilave finansman desteği sağlanacak.
- 6- İhracattaki geçici yavaşlama sürecinde kapasite kullanım oranlarının korunması amacıyla ihracatçıya stok finansmanı desteği verilecek.
- 7- Bu dönemde işlerinin olumsuz etkilendiğini beyan ederek talepte bulunan esnaf ve sanatkarların Halkbank'a olan kredi borçlarının, Nisan, Mayıs ve Haziran anapara ve faiz ödemeleri 3 ay süreyle ve faizsiz olarak ertelenecek.
- 8- Kredi Garanti Fonu limiti 25 milyar liradan 50 milyar liraya çıkartılacak, kredilerde öncelik gelişmelerden olumsuz etkilendiği için likidite ihtiyacı oluşan ve teminat açığı bulunan firmalar ile KOBİ'lere verilecek.
- 9- Vatandaşlar için uygun ve avantajlı şartlarda sosyal amaçlı kredi paketleri devreye alınması teşvik edilecek.
- 10- 500 bin liranın altındaki konutlarda kredilendirilebilir miktar yüzde 80'den yüzde 90'a çıkartılacak, asgari peşinat yüzde 10'a indirilecek.
- 11- Koronavirüs etkisiyle Nisan, Mayıs ve Haziran aylarında temerrüde düşen firmaların kredi siciline 'mücbir sebep' notu düşülecek.
- 12- Asgari ücret desteği devam edecek.
- 13- Mevzuatta bulunan esnek ve uzaktan çalışma modellerinin daha etkin hale getirilmesi temin edilecek.
- 14- Kısa Çalışma Ödeneğini devreye alınacak, bundan faydalanmak için gereken süreçler kolaylaştırılacak ve hızlandırılacak.
- 15- En düşük emekli maaşı 1500 TL olacak.
- 16- Emeklilerin bayram ikramiyesi Nisan ayı başında ödenecek.
- 17- Aile, Çalışma ve Sosyal Politikalar Bakanlığı'nın belirlediği kriterlere göre ihtiyaç sahibi ailelere yapılacak nakdi yardımlar için ilave 2 milyar liralık bir kaynak ayrılacak.
- 18- İstihdamdaki sürekliliği temin etmek amacıyla 2 aylık telafi çalışma süresi 4 aya çıkartılacak.
- 19- Tek başına yaşayan 80 yaş üstü yaşlılar için sosyal hizmet ve evde sağlık hizmetlerinden oluşan periyodik takip programı devreye alınacak.

EBSO'dan COVID-19'a karşı kurumsal tedbirler ve "Acil Eylem Planı"

Dünyayı alt üst eden koronavirüs salgını henüz ülkemize ulaşmadan gerekli tedbirleri alan Ege Bölgesi Sanayi Odası, Türkiye'de konunun farkındalığını ilk kazanan ve en erken önlem alan kurumlar arasında yer aldı.

Ege Bölgesi Sanayi Odası'nın COVID-19 (koronavirüs) salgınına ilişkin kurumsal bazda aldığı tedbirler şunlar:

Acil Durum Koordinasyon Komitesi'nin corona virüs salgınından korunmaya ilişkin EBSO Acil Durum Eylem Planı oluşturulmuş, personel ile paylaşılmıştır.

Duyuru, web sitesi ve Twitter kanalıyla da üyelerimiz ve kamuoyu ile paylaşılmıştır.

Kamu kurum ve kuruluşlarınca kamuoyu ile paylaşılan talimat ve bilgiler takip edilerek üst yönetim ve tüm birimlerle paylaşılmaktadır. Gerek olması halinde ek önlemler alınacaktır.

Temizlik ve servis personeli başta olmak üzere tüm çalışanlara temel hijyen eğitimi verilmiştir.

Sık kullanılan ve temas edilen yüzeylerin dezenfektasyon ve genel temizlik sıklığı artırılmış, temizlik görevlileri talimatlandırılmıştır.

EGE BÖLGESİ SANAYİ ODASI
AEGEAN REGION CHAMBER OF INDUSTRY

(Asansör düğmeleri, aydınlatma düğmeleri, kapı kolları, tuvaletler, musluk başlıkları, tırabzanlar, tutamaklar vb.)

Merkez hizmet binamızdaki tüm katlara ve Alsancak ile ESBAŞ hizmet ofislerimize el dezenfektanları konularak kullanıma sunulmuştur.

Merkez hizmet binamız ve Alsancak ile ESBAŞ hizmet ofislerimize gümüş iyon içerikli uzun süre etkili antimikrobiyal & antiviral dezenfeksiyon yapılmıştır.

Temel el hijyenine ilişkin bilgilendirme afişleri tasarlanmış, uygun görülen ortak alan ve tuvaletlere asılmıştır. Konuyla ilgili

YORGANCILAR'dan Su Tüketimine Dikkat Çeken Paylaşım

kamu spotları ve temel hijyen kuralları, aralıksız olarak katlarda bulunan dijital ekranlardan yayınlanmaktadır.

Merkez hizmet binamız ve Alsancak ile ESBAŞ hizmet ofislerimizde bulunan iklimlendirme cihazlarının dezenfektasyonu yapılmıştır.

Cihazların bakım sıklığı 3 ayda 1 olacak şekilde revize edilmiştir.

Alt yükleniciler dahil tüm çalışanların ateşi günlük olarak işbaşı yapıldığında ve gün içinde belirli ve sık periyodlarla, infrared temassız ateş ölçer ile ölçülüp takip edilmektedir.

Yüksek ateş gözlenenler ile öksüren ve nefes almakta zorlanan personel tespit edilmesi halinde maske takılmak suretiyle en yakın sağlık kuruluşuna sevkini sağlanması yönünde ilgili personel talimatlandırılmıştır.

Kuruma gelen dış ziyaretçilerin, infrared temassız ateş ölçer ile ateşi ölçülmektedir. İlgili personel, gelen

ziyaretçide yüksek ateş tespit etmesi halinde derhal insan kaynakları birimine bilgi vermek ve ziyaretçinin hizmet binasına girişini engellemek üzere; geçişinde sakınca görülmeyen ziyaretçilerin ise muhakkak el dezenfektanına

yönlendirilmesi, kullanımı sağlandıktan sonra katlara çıkışına müsaade edilmesi yönünde talimatlandırılmıştır.

Kapasite raporu, üye kaydı

YORGANCILAR'dan Online Hizmetten Yararlanmaya Çağrı

Yönetim Kurulu Başkanı YORGANCILAR, üyelerimizi, online aйдat ve belge hizmetimizin sunulduğu Üye Portalımızdan daha çok yararlanmaya davet etti.

Ender YORGANCILAR
@EYorgancilar

Covid-19 salgını sürecinde, toplum sağlığını esas alarak @ebsoorgtr olarak kurumsal tedbirlerimizi aldık ve Acil Eylem Planımızı oluşturduk. Bu hassas süreçte üyelerimizi, aйдat ve belge işlemlerinde, uyeportal.ebso.org.tr portalımızdan daha çok yararlanmaya davet ediyorum.

gibi dış göreve giden personel için sağlık kiti temin edilmiş olup, kullanımları sağlanmaktadır.

Kurumsal araç dezenfeksiyonu ile ilgili gerekli personel talimatlandırılmıştır.

Personele yurt dışı ve zaruri haller haricinde şehir dışı görevlendirme yapılmamaktadır.

Görüşme ve toplantıların mümkün oldukça dijital araçlar kullanılarak uzaktan yapılması, toplantının gerekli olduğu hallerde kısa ve az kişi ile sınırlı tutulması, zaruri olmadıkça dış ziyaretçi kabul edilmemesi yönünde uygulama başlatılmıştır.

Toplulukların olduğu (eğitim, brifing, toplantı, yemek vs.) katılım sağlanmaması yönünde uygulama başlatılmıştır.

Birinci derece yakını veya kendisi yurt dışından personel var ise, T.C. Sağlık Bakanlığının açıklanan 14 Gün Kuralı'na uyulması yönünde gerekli yönlendirme yapılmaktadır.

Personelin özel ziyaretçi ve özel kargo kabulü durdurulmuştur.

Hasta ve ateşi olan personel, işyerine gelmeden, kurum hekimi ve İK'ya bilgi vermesi yönünde talimatlandırılmıştır. Sağlık durumu elverişli görülmeyen personelin evden çalışma yapması sağlanacaktır.

T.C. Cumhurbaşkanlığı ve T.C. Sağlık Bakanlığının idari izin ile ilgili yazıları ve kurum doktorumuzun görüşleri doğrultusunda; 17 Mart 2020 tarihi itibarıyla; sağlık durumu belirtilen kriterlere uygun 6 personelimiz 12 gün idari izinli sayılmış, gerekli hallerde Oda'da bulunmak kaydıyla personelin dönüşümlü olarak evden çalışma yapmasına karar verilmiştir.

Merkez hizmet binamız bünyesinde yer alan, öğle ve akşam yemeği servisi bulunan EBSO Sanayiciler Kulübü, 17 Mart 2020 tarihi itibarıyla, geçici süreyle hizmete kapatılmıştır.

Kurum hekimi tarafından gerekli

kontrol sağlanmaktadır.

Bilgi ve belgelendirme işlemleri için odamız giriş katına başvuru masası kurulmuş olup, gereken hizmet sunulmaktadır.

Online aidat ve belge hizmetlerimizin sunulduğu, <http://uyeyportal.ebso.org>.

tr/ portalımızdan daha çok yararlanmalarına ilişkin mail, SMS ve Twitter kanalıyla üyelerimize çağrıda bulunulmuştur.

Güvenlik ve giriş kata kurulu hizmet masasında çalışanlar, tek kullanımlık koruyucu tulum giymektedir.

NELER YAPIYORUZ?

Kurumsal Tedbirler Dokümanı ve Acil Eylem Planı hazırlandı. Tüm üye ve personele çeşitli kanallarla duyuruldu.

- Üyelerimizin ilettiği konuların derlenerek analizi, ilgili bakanlıklar ve kurumlar nezdinde girişimlerde bulunulması, yeni paket ve desteklerin takibi ve çeşitli kanallarla üye bilgilendirmelerinin yapılması kapsamında hızlı aksiyon almak üzere, EBSO Genel Sekreterliği koordinasyonunda, ilgili personelden oluşan EBSO OHAL Masası oluşturuldu.
- Üyelerimize sorun ve çözüm önerilerini isteyen duyurular yapıldı.
- 64 Meslek Komite, Meclisimize ve Yüksek İstişare Kurulumuza ayrı ayrı whatsapp iletişim grupları açılarak üyelerle sıcak temas sağlandı, talepler ve çözüm önerileri alındı.
- İzmir Ticaret Odası ve İzmir Ticaret Borsası ile de görüşülerek, bu kurumların üyelerinden gelen talepler birleştirilerek derlendi ve ilgili bakanlıklara girişimde bulunulmuş olup, gelen yeni talepler ilgili bakanlıklara aktarılmaktadır.
- Yönetim Kurulu Başkanı Ender YORGANCILAR, Sanayi ve Teknoloji Bakanı ile Türkiye genelinde gerçekleştirilen videokonferansa katıldı ve sanayicilerin taleplerini paylaştı. Sayın Bakan ile yakın temas devam ediyor.
- Yönetim Kurulu Başkanı Ender YORGANCILAR, TOBB çatısı altında videokonferanslara katılarak üyelerimizin konularını paylaşmaya ve takibe devam ediyor.
- İzmir İl ve İlçe Oda ve Borsa Yönetim Kurulu Başkanları ile videokonferans yapılarak, istişarelerde bulunuluyor.
- EBSO Yönetim Kurulu Toplantıları, videokonferans ile gerçekleştirilerek, hızlı aksiyonlar alınmaya devam ediliyor.
- Yönetim Kurulu Başkanı Ender YORGANCILAR, 30 Mart 2020 tarihi İl Pandemi Kurulu Toplantısına katılarak, İzmir Oda ve Borsa Başkanları ile üyelerimizden gelen öneri ve talepleri paylaştı.
- Bakanlıklarımız, Devlet Kurumları ve Bankaların uygulamaya aldıkları konuların detaylarına ilişkin sürekli üye duyuruları yapıyor. (31.03.2020 itibarıyla de, EBSO, İZTO ve İTB olarak konuların ortak takibiyle, ortak duyuru yapılmaya başlandı.)
- Talep ve çözüm önerilerimiz basın bültenleri yoluyla da kamuoyuna duyuruluyor
- Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği tarafından her yıl Oda ve Borsalar ile birlikte yapılan Ramazan ayı yardımları, içinde bulunduğumuz Korona virüsü (Covid-19) salgını nedeni ile öne çekilmiştir. Bu çerçevede, TOBB'dan Odalara gönderilecek nakdi katkıya ilave olarak, Odamız 140.000 TL'lik katkıda bulunarak gıda yardım paketleri alımı yapacak olup, İzmir Büyükşehir Belediyesi vasıtasıyla ihtiyaç sahibi hanelere ulaştırılmasını sağlayacaktır.

COVID-19 (CORONA VİRÜS) EBSO Acil Durum Eylem Planı

EBSO Acil Durum Koordinasyon Komitesi'nce belirlenen aşağıda sıralı tüm eylemler; EBSO Merkez Bina ve Hizmet Ofislerinde bulunan, taşeron ve kiracılar dahil tüm çalışanların takip ve sorumluluğunda olup, uyulması zorunludur.

KURUMSAL EYLEMLER		BİREYSEL EYLEMLER	
1	Kamu kurum ve kuruluşlarının kamuoyu ile paylaşılan talimat ve bilgiler üst yönetim ve tüm birimlerde paylaşılacaktır.	1	El sıkışmak ve öpüşmekten kaçınılacaktır.
2	Alt yükleniciler dahil tüm çalışanların ateşi günlük olarak işbaşı yapıldığında ve gün içinde belirli ve sık periyodlarla, infrared termassız ateş ölçer ile ölçülüp takip edilecek, yüksek ateş gözlenenler ile oksüren ve nefes almakta zorlanan personelin maske takılmak suretiyle en yakın sağlık kuruluşuna sevki sağlanacaktır.	2	Çalışma ortamlarında bulunan, telefon, telsiz, klavye, fare, kolçak, masa üstü, cep telefonu, kumanda gibi el ve yüz ile direkt teması olan malzemelerin kullanıcı personeli tarafından günlük temizliği sağlanacak olup, kirlı ellerle ağız, burun ve gözlerle temastan kaçınılacaktır.
3	Kuruma gelen dış ziyaretçilerin, infrared termassız ateş ölçer ile ateşi ölçülecek, yüksek ateş tespit edilmesi halinde İnsan Kaynakları Birimi'ne derhal bilgi verilerek hizmet binasına girişleri engellenecektir. Geçişinde sakınca görülmeyen ziyaretçiler ise muhakkak el dezenfektanına yönlendirilecek, kullanımı sağlandıktan sonra kulları çıkışına müsaade edilecektir.	3	Öksürme veya hapsirme sırasında ağız ve burun tek kullanımlık mendille kapatılacak, tek kullanımlık mendil yoksa dirseğin iç kısmı kullanılarak diğer kişilerle mesafe korunacak ve eller yıkanacaktır.
4	Klima bakım sıklığı 3 ayda 1 olacak şekilde uygulanacaktır.	4	Kalabalık ortamlardan uzak durulacaktır.
5	Sık kullanılan ve temas edilen yüzeylerin hijyeninin sağlanması genel temizlik sıklığı artırılmış, temizlik görevlileri talimatlandırılmıştır. (Asansör düğmeleri, kapı kolları, tuvaletler, musluk başlıkları, tirazbanlar, tutamaklar vb.)	5	Kapalı alanlar sık sık havalandırılacaktır.
6	Görüşme ve toplantılar mümkün olduğuk dijital araçlar kullanılarak uzaktan yapılacak, toplantı gerekli olduğu hallerde kısa ve az kişi ile sınırlı tutulacak, zaruri olmadıkça ziyaretçi davet edilmeyecektir.	6	Su ve sabuna ulaşılmasını halinde, el dezenfektanı kullanılacaktır.
7	Personele yurt dışı ve zaruri haller haricinde şehir dışı görevlendirme yapılmayacaktır.	7	Akut solunum yolu enfeksiyonu olan kişilerle yakın temas kurulmayacaktır.
8	Birinci derece yakını veya kendisi yurt dışından personel var ise, T. C. Sağlık Bakanlığınca açıklanan 14 gün kurallına uyulması yönünde gerekli yönlendirme yapılacaktır.	8	Zorunlu olmadıkça bireysel seyahat yapılmayacaktır. Yapılacak ise muhakkak lK'ya bilgi aktarımında bulunulacaktır.
9	Toplulukların olduğu (eğitim, briefing, toplantı, yemek vs.) katılım sağlanmayacak, kurum görevlendirmesiyle katılımın zaruri olduğu hallerde ise diğer kişilerle en az 1 metre sosyal mesafe bırakılmasına özen gösterilecektir.	9	Temasa açık ürünlerin tüketilmesinden kaçınılacaktır.
10	Personel özel ziyaretçi kabul etmeyecektir.	10	Sokak hayvanları ile temastan kaçınılacaktır.
11	Personel, özel kargo siparişlerinde teslim adresi olarak kurumunu belirtmeyecek, özel kargo kabulü yapılmayacaktır. Kurumla ilgili kargo kabulleri ise, zemin katta yapılacak, kargo çalışanlarının katlara girişine izin verilmeyecektir.	11	Personelin özel yaşamlarında bireysel ve ailesel genel hijyen kurallarına titizlik göstermesi, edindikleri bilgiler çerçevesinde çevrelerini de aydınlatmaları beklenmektedir.
12	Araçlar, devralan şoför tarafından dezenfekte edildikten sonra kullanılacaktır.		
13	Çay Ocağı çalışanları hijyen kurallarına en üst düzeyde uyacak olup, servis yaparken ikrama temastan kaçınacaktır.		
14	Hasta ve ateşi olduğunu beyan eden personelin, işyeri hekimi ile görüşerek, işyerine gelmeden direkt hastaneye yönlendirilmesi sağlanacaktır.		
15	Bilgi ve beigelendirme işlemleri için Odamız giriş katına başvuru masası kurulmuş olup, gereken hizmet sunulacaktır.		
16	Covid-19 salgını kapsamında Oda çalışanlarının korunması için alınan tedbirlere ilişkin belirlenen usul ve esaslar idari izin, evden çalışma ve dönüşümlü çalışma uygulanacaktır.		

Dünya, Asya ülkelerinin deneyiminden hangi dersleri çıkarabilir?

Avrupa'da koronavirüs vakaları büyük bir hızla artıyor. Okullar kapatılıyor, halkın sokağa çıkması yasaklanıyor, milyonlarca kişi karantina koşullarında yaşıyor. Peki dünya, bütün bu yaşananlardan ve özellikle Çin başta olmak üzere Asya ülkelerinin tecrübelerinden ne öğrendi ve öğrenmekte?

İlk kez Çin'in Wuhan kentinde görülen ve birkaç hafta içinde dünyanın neredeyse tamamına yayılarak on binlerce insanın ölümüne yol açan COVID-19 salgınının dünyaya öğrettikleri ile ilgili BBC Muhabiri Helier Cheung'un yaptığı derlemeyi okuyucularımızın ilgisine sunuyoruz.

Asya dünyaya neleri öğretebilir?

Asya ülkeleri, enfeksiyonun hızlı yayılması sürecini ilk yaşayanlar olmuştu. Bazı Asya ülkeleri salgını kısa zamanda kontrol altına almayı başardı. Singapur, Hong Kong ve Tayvan gibi coğrafi olarak Çin'e yakın bölgelerde koronavirüs vakalarının sayısı düşük seviyelerde tutuldu.

Ciddiye almalı, hızla harekete geçilmeli

Salgının kontrol altında tutulması konusunda sağlık uzmanlarının üzerinde

mutabık kaldığı bir çağrı var: Olabildiğince çok kişiyi test edin, virüse yakalandığı tespit edilenleri karantinaya alın ve sosyal mesafenin korunmasını yaygınlaştırın. Bu önlemler salgının yayılmaya başladığı ülkelerde farklı düzeylerde uygulamaya konmuş durumda. Ancak Asya'ya kıyasla en önemli fark, birçok ülkenin yeterince hızlı harekete geçememiş olması.

Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ-WHO) Araştırma Politikaları Departmanı'nın eski başkanı Tikki Pangestu, "İngiltere ve ABD fırsatı kaçırdı. Çin'de salgının başlamasının ardından iki ayları vardı. Ancak 'Çin çok uzakta. Bize bir şey olmaz' önyargısıyla hareket ettiler" diyor.

Testleri yaygınlaştırıp maliyeti düşük tutun

Güney Kore'de vaka sayısı salgının ilk evresinde hızla artış gösterdi. Ülkede virüsün tespit edilebilmesi için hızla bir test geliştirildi. Şu ana kadar ülke genelinde 290 binden fazla kişiye test yapıldı. Günde yaklaşık 10 bin test yapılıyor ve bu testlerin tümü ücretsiz. ABD'de pek çok kişi isteseler dahi test yaptıramıyordu. Az

sayıdaki onaylı test ise oldukça pahalıydı. Geç de olsa tüm ABD halkı için bedava test imkanını yürürlüğe sokan yasa ABD Kongresi'nden geçti. İngiltere'de ise sadece hastaneye kaldırılanlara koronavirüs testi yapılacağı açıklandı.

Takip ve izolasyon

Hastalık belirtileri gösterenlerin sadece test edilmeleri de yeterli değil. Bu kişilerin kimlerle temasının bulunup takbinin yapılması da gerekiyor. Singapur'da dedektifler, 6 binden fazla COVID-19 hastasının tüm hareketlerini takibe almış ve temas kurdukları kişileri tespit etmişti. Virüse yakalanan kişiler mobese kameralarıyla izlenmişti. Hong Kong'da virüse yakalandığı tespit edilen bir kişinin hastalık belirtileri göstermeye başlamadan iki gün öncesine kadar geriye giderek temas kurduğu kişiler belirleniyordu. Singapur'da 'Evde kal' talimatını ihlâl edenlere yüklü cezalar kesildi. Talimatlara uymayan bir kişinin oturma izni iptal edildi.

Halkın doğru bilgilendirilmesi

Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ-WHO) Araştırma Politikaları Departmanı'nın eski başkanı Tikki Pangestu, "Halkın desteğini arkanıza alamazsanız, açıkladığınız tedbirlere riayet edilmez. Bu tedbirleri zor kullanarak dayatmaya çalışmak da bir noktaya kadar işe yarayabilir. Kilit nokta, alınan tedbirlerin bilimsel dayanıklarının olduğunu gösterebilmek" diyor. Çin salgın

büyürken yaklaşan tehdidi göz ardı etmekle suçlanmıştı. Wuhan'da kaygılar artarken, kentte büyük bir siyasi mitingin düzenlenmesine izin verilmişti. Yayılan salgın konusunda halkı ve yetkilileri uyarmaya çalışan doktorlar ise cezalandırılmıştı. O doktorlardan birisi daha sonra COVID-19'dan ölmüş ve bu olay hükümete karşı tepkilerin daha da büyümesine yol açmıştı. ABD Başkanı Donald Trump, yaptığı açıklamalarda çok kez sağlık uzmanlarının uyarılarıyla ters düştü. Ülkedeki test kiti sayısı ile ilgili de çelişkili açıklamalar geldi.

Bireysel çaba

Yapılan bir araştırma, Hong Kong'da nüfusun yüzde 98'inin sokakta maske ile dolaştığına işaret ediyor. Uluslararası sivil toplum kuruluşu Sınır Tanımayan Doktorlar'dan acil durum koordinatörü Karin Huster, Hong Kong'da bir ay koronavirüs eğitimi almıştı. Hus-

ter, neredeyse herkesin üzerine bir sorumluluk düştüğü bilinciyle hareket ettiğini söylüyor. Huster, "2003'teki Sars salgınının hatıraları hâlâ Hong Kongluların aklındaydı" diyor. Huster ayrıca Asya ülkelerinde maske kullanımının yaygın olmasını ise "çevredekilere saygı" olarak özetliyor.

Batı ülkelerinde ise halka maske takmamaları gerektiği ve maske stoklarının salgınla mücadele eden sağlık görevlileri için korunması gerektiği sürekli olarak vurgulanıyor. Ancak maske kullanımı konusunda farklı görüşler hakim. Hong Kong Üniversitesi'nden salgın hastalıklar uzmanı Benjamin Cowling, "Maske koronavirüse karşı sihirli değnek değil. El yıkama ve sosyal mesafe gibi diğer tüm tedbirlerle birlikte kullanıyorsanız muhtemelen bir faydası olur" diyor.

Bütün bunlar yeterli mi?

Bilim insanları birçok ülkede yürürlüğe konan radikal tedbirlerin salgını yavaşlatacağı görüşünde. Ancak bir sonraki mücadele için yine Asya'nın örnek alınması gerekebilir. Çin, Güney Kore, Tayvan, Singapur ve Hong Kong virüsü kontrol altına almış olsa da ülke dışından gelenler nedeniyle ikinci bir salgın dalgası riskiyle karşı karşıyalar. Bu olası ikinci dalganın ne zaman başlayabileceği veya ne kadar sürebileceği ise bilinmiyor.

“Bayrağımızın altında kenetlendik”

İdlib’de gerçekleşen hain saldırı, TOBB öncülüğünde İzmir’deki oda, borsa, sendika, birlik ve STK’ların katılımıyla EBSO’da düzenlenen basın açıklamasıyla kınandı.

Türk Silahlı Kuvvetleri’ne karşı İdlib’de gerçekleşen hain saldırı karşısında milli bir duruş göstermek amacıyla, İzmir’de bulunan oda, borsa, sendika,

birlik ve sivil toplum kuruluşlarının katılımıyla, Türkiye Odalar Borsalar Birliği öncülüğünde 81 ilde eşzamanlı olarak yapılan basın açıklaması, İzmir’de Ege Bölgesi

Sanayi Odası’nda gerçekleştirildi. Basın açıklamasına EBSO Meclis Başkanı Salih Esen ve Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar ile birlikte İZTO Meclis Başkanı

Selami Özpoğraz ve Yönetim Kurulu Başkanı Mahmut Özgener, İTB Meclis Başkanı Barış Kocagöz ve Yönetim Kurulu Başkanı Işınso Kestelli, DTO İzmir Şubesi Meclis Başkanı Kenan Yalavaç ve Yönetim Kurulu Başkanı Yusuf Öztürk, EİB Koordinatör Başkanı Jak Eskinazi, İESOB Yönetim Kurulu Başkanı Zekeriya Mutlu, Türk-İş, Hak-İş, Memur-Sen, Türkiye Kamu-Sen ve TİSK'e bağlı sendikaların başkan ve yöneticileri, mesleki dernekler, birlikler ve

konfederasyonların başkanları ve yönetim kurulu üyeleri ile İzmir'deki çeşitli sivil toplum kuruluşlarının temsilcileri katıldı.

Açıklama metnini katılan kurumlar adına EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar okudu. Yoğun katılımı gerçekleştiren toplantıda Başkan Yorgancılar, kurumlar adına şu açıklamayı yaptı:

"Bizler, her kritik dönemde milletimizin ve devletimizin yanında durduk.

Üstlendiğimiz sorumluluğun hakkını vererek hareket ettik.

Bugün de, İdlib'de gerçekleşen hain saldırıya ilişkin, ortak tepkimizi gösteriyoruz.

Öncelikle vatanın huzuru, güvenliği ve mazlumları müdafaa etmek üzere üstlendikleri görevde şehit olan tüm kahraman askerlerimizin ruhları şad olsun.

Rabbim şehitlerimizin mekânını cennet, eylesin.

Yakınlarına sabır ve metanet, yaralılarına acil şifalar nasip eylesin. Milletimizin başı sağ olsun.

Askerlerimiz İdlib'de, hem ülke sınırlarımızı ve hem de mazlumları korumaktaydı.

Zira Suriye'de yaşanan zulümlere, yüzbinlerce sivilin zalimce katledilmesine, milyonların

evinden, toprağından sürülmesine, dünya sessiz kaldı.

Türkiye'nin barış ve huzur odaklı çabalarıysa, ne yazık ki, pek çok ülkede karşılık görmedi.

Buradan tekrar sesleniyoruz; Karşımızda, insanlıktan nasibini almamış, tüm ahlaki, insani ve dini değerleri hiçe sayan, kendi yurttaşlarını bile topraklarından eden, canlarına kasteden, zihniyete sahip bir rejim bulunuyor.

Suriye'yi her geçen gün daha da ağır bir yıkıma sürüklüyor.

İşte rejim güçleri son olarak da, yapılan anlaşmalara uymayarak, askerlerimizi kalleşçe pusuya düşürdü.

Bu saldırı, asla kabul edilemez.

Dolayısıyla, masum insanları katleden ve ülkemizin güvenliğine de açık tehdit oluşturan bu rejim unsurlarına karşı sessiz kalmamız beklenemez.

Tarihi ve kültürel bağlarımız bulunan, rejimin zulmünden kaçan Suriyeli kardeşlerimizin yaşama hakkını korumak tarihi, insani ve vicdani sorumluluğumuzdur.

Türk Devleti ve Ordusu, bugüne kadar, Fırat Kalkanı, Zeytin Dalı ve Barış Pınarı harekâtıyla terör örgütlerine ve destekçilerine gereken cevabı en güçlü şekilde

vermiştir.

Elbette bu acımasız saldırının sahipleri bunun bedelini ödeyecektir.

'Bahar Kalkanı' harekâtıyla da bu bedeli ödemeye de başlamışlardır.

Şunu da herkes bilsin ki, biz, her türlü zorluğu aşmasını bilen bir milletiz.

Mevzubahis vatan olunca, tüm siyasi ve fikri ayrılıkları bir tarafta bırakırız.

İşte şimdi de birlik ve beraberlik içinde hareket ediyor, sabır ve dayanışma gösteriyoruz.

Ülkemizin menfaatlerini her şeyin üstünde tutuyoruz.

Bugün her zamankinden daha güçlü şekilde biriz, bütünüz ve birlikteyiz.

Türkiye'nin tüm kesimlerini temsil eden Mesleki ve Sivil Toplum Örgütleri olarak, bayrağımızın altında kenetlendik.

Katil rejime karşı kararlı şekilde mücadele eden devletimizin ve kahraman ordumuzun yanındayız.

Alınacak her kararın, atılacak her adımın arkasındayız.

Cenabı Hak ülkemizi korusun, milletimizin birliğini ve dirliğini muhafaza etsin, ordumuzu muzaffer kılsın."

Komutanlarımıza taziye ziyareti

Ege Bölgesi Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar, Ege Ordusu ve Garnizon Komutanı Korgeneral Ali Sivri'yi ve Güney Deniz Saha Komutanı Tümamiral Aydın Şirin'i ziyaret etti. Ziyarete EBSO Yönetim Kurulu Başkan Yardımcıları H. İbrahim Gökçüoğlu ve Muhsin Dönmez ile Genel Sekreter Mustafa Kalyoncu da hazır bulundu.

Ordumuzun yanındayız

Başkan Yorgancılar, Türk Silahlı Kuvvetleri'nin Suriye'nin İdlib bölgesinde gerçekleştirdiği Bahar Kalkanı operasyonu sürecinde Türk milletinin topyekun dualarıyla ordumuzun yanında olduğunu belirterek "Şehitlerimize Allah'tan rahmet, ailelerine, ülkemize sabır ve başsağlığı, yaralılarımıza acil şifalar diliyoruz. Acımız çok büyük. Kaybettiğimiz canlarımız için; akli selim, sağduyulu ve tek yürek olmamız gereken bir süreçten geçmekteyiz. Sizin nezdinizde ordumuza ve milletimize başsağlığı dileklerinizi iletiyoruz" dedi. Türk Silahlı Kuvvetleri'nin ülke güvenliğini sağlamak için tüm unsurlarıyla gereken mücadeleyi

ortaya koyduğunu ifade eden Ege Ordusu ve Garnizon Komutanı Korgeneral Ali Sivri de ziyaretten duyduğu memnuniyeti dile getirdi.

Acımız çok büyük

Güney Deniz Saha Komutanı Tümamiral Aydın Şirin'e de taziye ve destek ziyaretinde bulunan Başkan Yorgancılar, "Ülkemizi yalnız bırakanlar, Mehmetçüğümüzün kanını dökenler karşısında

daha stratejik adımlar atmamız gerektiği çok nettir. Ortadoğu bataklığında kaybolmamak, daha fazla canımızı kaybetmemek adına buna mecburuz" diye konuştu. Yorgancılar, ziyarette İdlib'de şehit düşen kahraman askerlerimiz için başsağlığı dileklerini iletti. Tümamiral Şirin de Ege Bölgesi Sanayi Odası'nın ziyaretinin kendisini mutlu ettiğini belirterek teşekkürlerini sundu.

Kalitesizlik Maliyetiniz Ne Kadar?

Talebinizi karşılamayan kalitesiz malzemelerin, istediğiniz hassasiyette ve zamanında teslim edilmeyen ürünlerin, işinizde yarattığı ekstra maliyetleri hiç düşündünüz mü?

MERT ÇELİK hep bir adım önde!

mertçelik

"en güçlü hamleniz"

 +90 232 877 17 29 - +90 232 877 17 39 info@mert-celik.com.tr
 mert-celik.com.tr, kalitelicelikservismerkezi.com, vasiflicelikservismerkezi.com
izmirvasiflicelikservismerkezi.com, izmirkalitelicelikservismerkezi.com

İran İslam Cumhuriyeti Büyükelçisi Farazmand, Yorgancılar'ı ziyaret etti

“İran İslam Cumhuriyeti Ankara Büyükelçisi Mohammad Farazmand ve İstanbul Başkonsolosu Javad Maboudifar, EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar'ı ziyaret etti. Ziyarette iki ülke arasındaki ticari ve ekonomik ilişkiler değerlendirildi.”

Ege Bölgesi Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar, Büyükelçi Farazmand'ı ve Başkonsolos Maboudifar'ı ağırlamaktan duyduğu memnuniyeti dile getirerek Türkiye'nin İran ile komşu olmasından kaynaklanan iyi bir ilişkimiz olduğunu, ancak ambargodan dolayı bazı sıkıntıların da yaşandığını, bazı ülkelerin İran'la iş yapan ülkelere ambargo uygulaması yaptıklarını söyledi. Yorgancılar, “Dünyada büyük bir ekonomik ve ticari savaş söz konusu. Bunun altında bizler gibi büyüme potansiyeli olan ülkelerin gelişip, bugüne kadar hakim güç olan ülkelerin küçülmeleri yatıyor. Örneğin Çin'in yüzde 9, 10, 11 gibi, Hindistan'ın yüzde 7 ila 8 gibi büyüdüğü dönemlerde dünya ekonomisi de buna paralel bir büyüme gösterdi. Ancak ABD'nin Çin'le olan ticari ilişkilerini sınırlaması Çin'in büyümesini de aşağı çekti. Türkiye ve İran, Orta Doğu'nun içinde olmalarından dolayı savaş ve terörden ne yazık ki bir türlü arınmadı. Terörün tüm dünyada bir an önce bitmesi gerekiyor. Bundan en çok zarar görenler de Türkiye ve İran gibi ülkelerdir” dedi.

Türkiye ile İran arasında yaklaşık 6 milyar Dolar ticaret hacmi olduğunu ve

para transferinin bir şekilde sağlandığını ifade eden Yorgancılar, ekonomide, ihracatta, ithalatta 'ambargo' kelimesini duymaya; bir ülkenin büyümesinin, gelişmesinin ambargo ile önüne geçilmeye çalışılmasına tamamen karşı olduğunu da dile getirdi.

İran'ın Ankara Büyükelçisi Mohammad Farazmand ise Yorgancılar'a kendilerini kabul etmesinden ötürü teşekkürlerini sundu. Önemli bir ticaret ve sanayi merkezi olan İzmir'in İran tarafından çok iyi tanınan ve sevilen bir şehir olduğunu ifade eden Büyükelçi Farazmand, “İki ülke Cumhurbaşkanlarımız, karşılıklı ticareti geliştirmek için direktifte bulundular. Biz İran olarak Türkiye'de üretilen sanayi ve ticaret mallarını almaya hazırız. Ambargo sorunu bulunmakla beraber onu da aşmanın yollarını her zaman arıyoruz. Yatırım alanında çok yol kat edildi, Türk şirketlerinin İran'daki yatırımları giderek artıyor. Şu anda İran'da yatırım yapan ülkeler arasında Türkiye ilk sırada” diye konuştu.

Büyükelçi Farazmand, İran ile Türkiye arasındaki ticareti tek bir milletin ticareti olarak gördüklerini ve İran'ın her zaman gerçek komşu olarak Türkiye'yi gördüğünü de sözlerine ekledi.

“Turizmin gelişmesi, sanayi ve ticarete olumlu yansır”

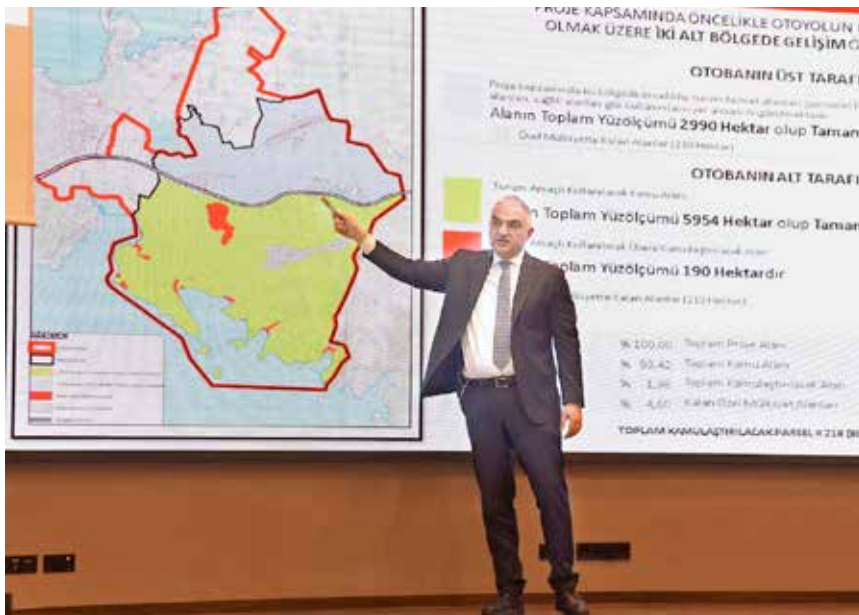
Ege Bölgesi Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar, Kültür ve Turizm Bakanlığı Yatırım İşletmeler Genel Müdürlüğü'nün organizasyonunda hayata geçecek olan Çeşme Projesi'nin tanıtımı için İzmir Ticaret Odası'nda düzenlenen toplantıya katıldı. Toplantıya Kültür ve Turizm Bakanı Mehmet Nuri Ersoy da iştirak ederken projenin ayrıntıları, bizzat

Bakan Ersoy tarafından turizmcilere ve İzmir ekonomisinin paydaşlarına aktarıldı.

EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Yorgancılar, İzmir'in bir turizm destinasyonu olarak büyümesinin sanayi ve ticarete pozitif etki yapacağını belirterek “İzmir'imizin gözbebeği Çeşme ve yarımada bölgesinin turizm altyapısının planlanması hususunda merkezi

yönetim nezdinde böylesine kapsamlı bir adım atılıyor olmasını çok önemsiyoruz. Sayın Bakanımızın da ifade ettiği üzere, İzmir için en doğrusunun yapılması gerekiyor. Bu konuda sürece katkı koymaya hazır olduğumuzu ifade etmek istiyorum” diye konuştu.

Başkan YORGANCILAR ile birlikte İzmir Valisi Erol Ayyıldız, İzmir Ticaret Odası Yönetim Kurulu Başkanı Mahmut Özgener, İzmir Ticaret Borsası Yönetim Kurulu Başkanı İhsan Kestelli ve Ege İhracatçı Birlikleri Koordinatör Başkanı Jak Eskinazi'nin de hazır bulunduğu toplantıda Kültür ve Turizm Bakanı Mehmet Nuri Ersoy, Ege turizminin Türkiye turizm pastasından hak ettiği değeri alması için çalışma başlattıklarını belirterek “Bu toplantının, önyargıların kırılması açısından çok faydalı olduğunu düşünüyorum. Proje daha ham ve geliştiriliyor. Projenin hayata geçirilmesi için başta bölgede yer alan STK'ların ve Ege turizminde yer alan kuruluşlarının görüşlerini çok önemsiyoruz” dedi.

Fırıncılar Odası'ndan destek talebi

İzmir Fırıncılar Esnaf Odası Yönetim Kurulu Başkanı Nejdet Durmuş ve sektör temsilcileri, Ege Bölgesi Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar'ı ziyaret etti.

Ziyarete kayıt dışı ve kalitesiz ekmek üretiminin önüne geçilmesi amacıyla EBSO'nun girişimleriyle başta belediyeler nezdinde etkin ve sürdürülebilir bir koordinasyonun sağlanmasını istediklerini ifade eden Durmuş, "Gıda güvenliği,

ekmekçilik sektörü için son derece büyük önem arz eden bir konudur. Hem kayıt dışı üretim ve hem de ekmek gramajları konusunda belediyelerimizin ve Tarım ve Orman Bakanlığımızın denetimleri, bu kurumlarımızın iş yükü nedeniyle yetersiz kalabilmektedir. Oda olarak bu konudaki sıkıntılarımızı söz konusu kurumlar ile paylaşmış bulunuyoruz. Fırıncıların kapasitesi yüzde 50 arttı. Hammadde sıkıntımız yok.

İzmirliilerin stok yapmasına da gerek yok" dedi.

Hammadde fiyatlarındaki artış ve üreticinin desteklenmesine ilişkin konuların da değerlendirildiği görüşmede, EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar ise Oda olarak konuya hakim olduklarını, ilgili Bakanlık nezdinde girişimde bulduklarını belirterek, yerel yönetim ve kurumlarla da konuya ilişkin çalışma yürüttüklerini ifade etti.

ZEMİNİ SAĞLAM

eile POMEX
POMZA EXPORT
MADENLİK SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
Tescilli markasıdır.

İŞLETMELER İÇİN ÜRETİYORUZ

**POLİÜRETAN ZEMİN
KAPLAMA SİSTEMİ**

**EPOKSİ ZEMİN
KAPLAMA SİSTEMİ**

**KORUND AGREGALI
YÜZEY SERTLEŞTİRİCİ**

**KUVARS AGREGALI
YÜZEY SERTLEŞTİRİCİ**

POMEX®

yapı kimyasalları

Kavaklıdere Caddesi No:277 Kavaklıdere - Bornova - İZMİR

Tel: +90 232 360 17 77 Fax: +90 232 360 16 16

www.pomzaexport.com • www.eilepomex.com

@eile.pomexyapikimyasallari f eile pomex yapı kimyasalları

8 Mart Dünya Kadınlar Günü'nde İzmir'deki oda, borsa, birlik ve derneklerin eşgüdümüyle gerçekleştirilen etkinlikte birliktelik mesajı verildi.

“Birlikte Güçlüyüz”

Dünya Kadınlar Günü dolayısıyla Ege Bölgesi Sanayi Odası, İzmir Ticaret Odası, İzmir Ticaret Borsası, Ege İhracatçı Birlikleri, Ege İş Kadınları Derneği, İzmir İş Kadınları Derneği, TOBB İzmir İl Kadın Girişimciler Kurulu ve Liyakat Derneği işbirliğiyle gerçekleştirilen özel etkinliğe EBSO Meclis Başkan Yardımcısı Işın Yılmaz ve Yönetim Kurulu Üyesi İdil Yiğitbaşı katıldı. Cumhuriyet Meydanı'nda bir araya gelen odalar ve derneklerin kadın üyeleri, saygı duruşunun ardından Atatürk Anıtı'na çelenk sundu.

“Kadınların mücadelesi ile Türkiye kalkınacak”

İzmir'de üretimin ve kalkınmanın belkemiği olan kadınlar olarak 8 Mart Dünya Kadınlar Günü'nde bir arada olmanın çok önemli olduğunu belirten EBSO Meclis Başkan Yardımcısı Işın Yılmaz, “Kadınlarımızın önünde ciddi bir mücadele alanı var. Kadına yönelik fiziksel şiddet, toplumsal tabanda hala aşılamadı. Bunu aşarak hayatın farklı alanlarında eşitliği sağlamak

adına mücadele ediyoruz. Şiddetin yanında fabrikada, ofiste, sokakta, evde cinsel taciz ve tecavüz vakalarını üzüntüyle takip ediyor ve bunun önüne geçilebilmesi için toplumsal farkındalığın ve cezai müeyyidelerin artırılması adına çalışıyoruz. Girişimci iş kadınlarımız, sadece kadın olmalarından ötürü çok çeşitli zorluklarla, engellerle karşı karşıya kalıyorlar. İşte Türkiye'yi daha fazla kalkındıracak olan, bu mücadeleyi gücüyle, azmiyle aşacak olan kadınlarımızdır. Toplumsal cinsiyet eşitliğini sadece kadınlarımız için değil, toplumumuzun tamamı için sağlamamız gerekiyor. Çünkü Ulu Önder Atatürk'ün sözlerinde ifadesini bulan şekliyle, halkın yarısını oluşturan kadınlarımız gelişemezse, kalan yarısının da gelişmesi mümkün olamaz. Bu bilinçle ve birliktelik içinde EBSO olarak tüm kadınlarımızın 8 Mart Dünya Kadınlar Günü'nü kutluyoruz” dedi.

“Her şey kadının eseridir”

Dünya Kadınlar Günü'nün yarattığı

farkındalığın, küresel ölçekte kutlanmasıyla her geçen yıl arttığını ifade eden EBSO Yönetim Kurulu Üyesi İdil Yiğitbaşı ise “İş hayatında kadınların daha fazla yer almasının toplumların gelişimini nasıl hızlandırdığını küresel ölçekte izliyoruz. Kadınlarımız ne kadar eğitilmiş ve ne kadar etkin olurlarsa hem iş dünyamız ve hem de toplumsal yapımız o denli güçlü ve donanımlı olacaktır. Cumhuriyetimizin kurucusu Gazi Mustafa Kemal Atatürk’ün de ifade ettiği gibi, yeryüzünde gördüğümüz her şey kadının eseridir. Dolayısıyla Türkiye’nin sanayi üretiminin her aşamasında, üretim bandından mühendislik, planlama ve satış aşamasına dek emek veren kadınlarımız, Türkiye’nin en önemli değeri ve gözbebeğidir. Onların ve tüm kadınlarımızın Dünya Kadınlar Günü’nü kutluyoruz” diye konuştu.

Kadınların başarı hikayeleri

Çelenk sunumunun ardından “Birlikte Güçlüyüz” pankartı ile kortej yürüyüşü gerçekleştiren grup, İzmir Ticaret Odası’nda düzenlenen Kadın Hikayeleri panelini izledi. Etkinliğe İzmir İl Emniyet Müdürü Hüseyin Aşkın da katıldı. TOBB İzmir İl Kadın Girişimciler Kurulu İcra Kurulu Başkanı Aysel Öztezel’in moderatörlüğünde gerçekleşen panelde Sabiha Tansuğ, Sevgi Özyurt, Müberra Türkkkan ve Doç. Dr. Duygu Sağ, başarı hikayelerini katılımcılarla paylaştı.

Panelin ardından ise Yanındayız Derneği tarafından düzenlenen Berber Dükkanı Sohbeti adlı oyunda, erkeğin ve kadının toplumsal hayatta maruz kaldığı baskılar irdelendi.

'Fark Yaratan Kadınlar' başarı hikayelerini anlattı

Ege Bölgesi Sanayi Odası Vakfı tarafından bursiyer öğrenciler yararına düzenlenen "Fark Yaratan Kadınlar" seminerinin konukları, BigChefs Kurucu Ortağı Gamze Cizreli ve Bütüncül Sağlık Koçu İdil Gazioğlu oldu. Saadet Mançe'nin moderatörlüğünde düzenlenen seminerde Cizreli ve Gazioğlu, kadın kimliğiyle iş dünyasında ve özel yaşamda karşılaştıkları zorlukları nasıl aştıklarını dinleyicilerle paylaştı.

EBSO Vakfı Kadınlar Birliği Başkanı İpek Özçelik, zorluklarla mücadele eden kadınların deneyimlerinin kendileri için büyük önem taşıdığını belirterek EBSO Vakfı bursiyerleri yararına düzenlenen seminere katıldıkları için Cizreli ve Gazioğlu'na teşekkür etti. Düzenlenen etkinlikte kadın olmanın hizmet sektöründe önemli bir avantaj sağladığını ifade eden BigChefs Kuru-

Ender YORGANCILAR

@EYorgancilar

Kadınlarımıza eşit haklar ve eşit fırsatların sunulduğu bir dünya yaratmak ortak sorumluluğumuz. Onlar, toplumun hem mimarı hem de aynasıdır.

#8Mart Dünya Kadınlar Günü kutlu olsun.

#kadinlarginu

cu Ortağı Gamze Cizreli, Ankara'da başlayan girişimcilik hikayesini anlattı. Cizreli, "Evlerimizde misafirleri ağırlayanlar, her konuda daha detaycı olanlar, hijyene daha çok önem verenler hep kadınlardır. Bunlar iş dünyasında da avantaj sağlıyor. Ancak finansmana erişimde kadınlar sıkıntı çekebiliyor. Kadınlarımız girişimci olmadan önce işi iyi öğrenmeliler. Çünkü kendi sermayenizle ve kısıtlı bütçeyle deneyim kazanmak çok zor. Hayallerinin peşinden giderek hiç yılmadan doğru bir ekiple yapacakları işe, hedeflerine kilitlensinler. Başarı mutlaka gelecektir" dedi.

Tam Yaşa sloganıyla yakalandığı hastalığın üstesinden gelen ve sağlıklı yaşam ve sağlıklı beslenme konusunda kendi pratiğini dinleyicilere aktaran Bütüncül Sağlık Koçu İdil Gazioğlu ise kendi rahatsızlığı sonrasında başladığı araştırmalar sonucunda 'bütüncül sağlık koçu' konseptiyle sağlıklı kalmanın sırlarını anlattığını söyledi. Gazioğlu, "Düzenli spor yapıp, doğal gıdalarla beslenerek ve zihni de dengede tutarak, kendi vücudunuzu tedavi edebilirsiniz. Benim başarıım bu şekilde gerçekleşti. İnanmak her şeyin başı; kendi gücünüze inanarak başaramayacağınız şey yok" diye konuştu.

EBSO'nun kadın çalışanları kahvaltıda buluştu

Ege Bölgesi Sanayi Odası'nın kadın çalışanları, 8 Mart Dünya Kadınlar Günü'nü kutlamak amacıyla EBSO Vakfı Sanayiciler Kulübü'nde düzenlenen kahvaltıda bir araya geldi. Kadınların Ege Bölgesi Sanayi Odası'nın sunduğu hizmetlerde yarattığı farkın çok önemli ve değerli olduğunu ifade eden EBSO Genel Sekreteri Mustafa Kalyoncu, çalışanlarımızın ve tüm kadınların 8 Mart Dünya Kadınlar Günü'nü kutladı.

'Dijital Dönüşüm Merkezi'ne adım adım

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından yürütülmekte olan ve Avrupa Birliği tarafından desteklenen proje kapsamında İzmir'de kurulması programına alınan "KOBİ Yetkinlik ve Dijital Dönüşüm Merkezi" ile ilgili gelişmeler, Ege Bölgesi Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı H. İbrahim Gökçüoğlu ve İzmir Ticaret Odası Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Cemal Elmasoğlu'nun katıldığı toplantıda masaya yatırıldı. EBSO Genel

Sekteri Mustafa Kalyoncu ve İZTO Genel Sekreteri Mustafa Tanyeri'nin de hazır bulunduğu toplantıda verimlilik artışından kaliteye, yalın üretimden dijital dönüşüme kadar birçok alanda işletmelere rehberlik yapma hedefi ile kurulacak olan model fabrika ile bünyesinde yer alacak sınıf ve ofislerle KOBİ'lere yönelik uygulamalı çalışacak KOBİ Yetkinlik ve Dijital Dönüşüm Merkezi projesine ilişkin yapılanlar ile yakın ve orta vadede proje takvimi değerlendirildi.

EBSO'da deprem farkındalığı

Geçtiğimiz dönemde yaşanan ve çok sayıda vatandaşımızın hayatını kaybettiği, Manisa'nın Akhisar ilçesinde yaşanan sarsıntıların İzmir'den de hissedildiği depremlerle bir kez daha gündeme gelen Türkiye'nin deprem ülkesi olduğu gerçeğini her zaman gündemde tutan Ege Bölgesi Sanayi Odası, bünyesinde Oda hizmet binasının incelenmesine yönelik komisyon

oluşturdu.

EBSO Meclisi'nin Oda hizmet binası ile ilgili değerlendirmelerde bulunmak üzere Yönetim Kurulu tarafından Meclis üyelerimizin de yer alacağı bir komisyon oluşturulması kararı uyarınca oluşturulan heyet, EBSO merkez hizmet binasının Bina Taşıyıcı Sistem Toplama Yönetmeliği'ne uygun olarak performans analiz ve testlerinin yapılması ve

sonucunun Yönetim Kurulu'na getirilmesi amacıyla görev yapacak. Komisyon, EBSO Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı H. İbrahim Gökçüoğlu'nun başkanlığında, Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Muhsin Dönmez, Sayman Üye Eyüp Sevimli ve Meclis üyeleri Hüseyin Uğur, Fuat Eroğlu, Mehmet Turan, M. Şafak Baran, Temel Ayca Şen ve Taner Telcioğlu'ndan oluşuyor.

Geri Kazanım Katılım Payı Bilgilendirme Toplantısı EBSO'da yapıldı

Çevre Kanunu'nda yer alan ilgili listede bulunan ürünlerden poşetler için satış noktalarından, diğer ürünler için piyasaya sürenlerden ve ithalatçılardan tahsil edilecek geri kazanım katılım paylarının belirleyen Geri Kazanım Katılım Payına İlişkin Yönetmelik'in (GEKAP) detayları, Ege Bölgesi Sanayi Odası'nda masaya yatırıldı. EBSO üyesi sanayicilerin ve firma temsilcilerinin yoğun ilgi gösterdiği toplantıda Çevre ve Şehircilik Bakanlığı uzmanları soruları yanıtladı.

Toplantının açılış konuşmasını yapan EBSO Çevre Çalışma Grubu Başkanı Erdoğan Çiçekçi, 31 Aralık tarihinde Resmi Gazete'de yayınlanan yeni yönetmelik ile GEKAP'ın kapsamının genişletildiğini belirterek konunun önemli olduğunu ve EBSO üyesi sanayicilerin yoğun talebi doğrultusunda toplantıyı düzenlediklerini söyledi. Bilgilendirme toplantısına yönelik yoğun ilginin de konuyla ilgili var olan bilgi ihtiyacını gösterdiğini ifade eden Çiçekçi, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Çevre Yönetimi

Genel Müdürlüğü uzmanlarının sanayicileri aydınlatacağını dile getirdi.

Çiçekçi'nin ardından kürsüye gelen Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Uzmanı Nazlı Yenal, ay sonu itibarıyla ilk beyanların verileceğini ve esas olarak GEKAP ödemesinin muhatabının, ürünü piyasaya süren firmalar olacağını ifade etti. Çevre Kanunu Ek-1'de yer alan mevzuata ilişkin sanayicilerin sorularını yanıtlayan Yenal, plastik poşet, lastik, akü, pil, madeni yağlar, bitkisel yağlar, ilaç, elektrikli ve elektronik eşya ile içecek ambalajı

dahil olmak üzere her kalemden yüzlerce ürünün GEKAP kapsamında olacağını vurguladı.

Ambalaj dışındaki diğer grupların tabii olduğu uygulamalara ilişkin olarak da Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Uzmanları Serkan Hoşafcıoğlu, Emin Barış ve Sinem Büşra Küçük, EBSO üyesi sanayicilerin cevap beklediği konular hakkında bilgi aktarımında bulundular.

Egeli sanayiciler, Bremen’de yatırım olanakları hakkında bilgilendirildi

Ege Bölgesi Sanayi Odası ve Almanya’nın Bremen bölgesinin yatırım ajansı olan BremenInvest (Bremen Yatırım Ajansı) işbirliği ile EBSO üyelerine yönelik olarak bilgilendirme etkinliği gerçekleştirildi.

Etkinliğe katılan EBSO üyesi sanayicilere ve firma temsilcilerine Bremen Invest Türkiye Direktörü Erol

Tüfekçi tarafından “Almanya’da nasıl firma kurulur, yurtdışına açılmanın getirdiği fayda ve avantajlar nelerdir, yurtdışına açılmanın ihracata olumlu etkileri nelerdir, yurtdışı teşviklerinden nasıl yararlanılır” gibi konularda bilgiler verildi. Birebir görüşme formatında gerçekleştirilen etkinliğe çok sayıda firma temsilcisi katıldı.

Genç ve kadın girişimciler, ortak projeler gerçekleştirecek

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği İzmir Genç Girişimciler Kurulu İcra Komitesi üyeleri, İzmir Kadın Girişimciler Kurulu’nu ziyaret ederek ortak İl İcra Komitesi Toplantısını gerçekleştirdi.

Toplantıda genç girişimciler ve kadın girişimciler karşılıklı fikir alışverişinde bulunurken ortak projeler, eğitimler ve etkinlikler düzenlenmesi konusunda fikir birliğine varıldı.

İzmir Genç Girişimciler Kurulu İcra Komitesi Başkanı Süleyman Çınar “Bizleri son derece samimi bir biçimde ağırlayan İzmir Ticaret Borsası ve İzmir İl Kadın Girişimciler Kurulu’na teşekkür ediyoruz. Organizasyonda bizlere her zamanki desteğini sunan Ege Bölgesi Sanayi Odası’na şükranlarımızı sunuyoruz. Benzer amaçlara hizmet

eden iki kurumumuzun gelecekteki işbirliğinin temelini bugün attık. Çok güzel projeleri hep birlikte başaracağımıza inanıyorum” dedi.

İzmir Kadın Girişimciler Kurulu Başkanı Aysel Özteznel ise “Gençlerimizdeki dinamizme hayran kalmamak elde değil. Buna kadın

girişimcilerimizin enerjisini ekleyince çok başarılı projelerin hayata geçirilmesi işten bile değil. Ortak icra komitesi toplantılarımıza devam edeceğiz ve ortak projeler, eğitimler ve etkinlikler düzenlenmesi konusunda çalışacağız” diye konuştu.

EBSO KOBİ Okulu'nda “Dönüşen Dünya ve Liderlik Yetkinlikleri” eğitimi

2006 yılından beri Türkiye'nin yatırım, üretim ve ihracatının ciddi bölümünü gerçekleştiren KOBİ'lere, küresel dönüşüme hızlı ve etkili biçimde adaptasyonunlarını sağlamak adına destek vermeyi amaçlayan, KalDer İzmir Şubesi ile ortaklaşa gerçekleştirilen ve dört yıl içinde binlerce firma sahibi, kurucusu ve profesyonelinin uzmanlarla buluştuğu EBSO KOBİ Okulu'nda “Dönüşen Dünya ve Liderlik Yetkinlikleri” eğitimi düzenlendi. Sürekli öğrenen ve gelişen sanayici için ortam yaratmak amacıyla düzenlenen programlar kapsamında EBSO'da gerçekleşen eğitimin ardından katılımcılara sertifikaları takdim edildi.

Türkiye genelinde COVID-19 nedeniyle 110 fuar ertelendi

Dünya ekonomisini etkisi altına alan koronavirüs (COVID-19) nedeniyle şu ana kadar Türkiye'de 25'i uluslararası olmak üzere 110 fuarın ertelendiğini, dünya genelinde bu rakamın bini aştığı bildirildi. Ticaret Bakanlığı, 1 Mayıs'a kadar Türkiye'de düzenlenecek tüm ulusal ve uluslararası fuarların ertelendiğini duyururken, ardından İçişleri Bakanlığı genelgesiyle toplu organizasyonlar da durduruldu.

Fuarçılık sektörünün en yoğun olduğu dönemler olarak ön plana çıkan şubat, mart ve nisan aylarında dünya çapında olduğu gibi Türkiye'de de çok sayıda fuar düzenleniyor. Uzmanlar, Ocak'ta duyulmaya başlanan ve Şubat'ta tüm dünyayı saran COVID-19 salgınının tam da bu döneme denk geldiğinin altını çiziyor.

Heli hazırda büyük bir belirsizliğin hakim olduğu ve salgının tüm dünyayı ve sektörleri derinden etkilediği belirtilirken, araştırmalara göre tüm dünyada

325 milyar dolarlık bir ekonomik değer üreten küresel fuarçılık sektörünün yaklaşık 3 milyon kişiye istihdam sağladığı ifade ediliyor. Küresel krizin asıl etkilerinin ilerleyen dönemde daha net ortaya çıkacağını dile getiren sektörel uzmanlar, dünya genelinde bu dönemde yapılamayan fuarlar nedeniyle yaşanacak kaybın 100 milyar doları bulabileceğini belirtiyor.

Uzmanlara göre şu ana kadar Türkiye'de ertelenen fuarlar nedeniyle sektörün paydaşlarıyla birlikte 200 milyon doları aşan bir kaybının söz konusu olabileceği tahmin ediliyor. Fuar iptalleriyle birlikte bir yıllık hazırlık çalışmaları, tanıtım ve benzeri giderler de boşa gitmiş oluyor.

Salgın sonrası fuarlar önem kazanacak

Sektörün mevcut durumu en az zararla atlattması için gerekli yazışmalar sürdürülürken zararların

telafisi için herhangi bir uygulama henüz gündeme gelmiş değil. Sektörün en önemli beklentisinin devletin hibe desteklerle fuar organizasyonlarını güçlendirmesi ve bunu fuar şirketine doğrudan sağlamasa dani küçük ve orta ölçekli firmalara yapacağı KOSGEB desteklerini artırması yoluyla gerçekleştirmesi olduğu ifade ediliyor. Ticari fuarların dünya ticaretinin can damarı ve lokomotifini olduğunu vurgulayan sektör profesyonelleri, pandeminin kontrol altına alınmasıyla birlikte, fuarların öncülüğüne ve oluşturacağı sinerjiye duyulan ihtiyacın artacağını dile getiriyor. Dünya ekonomisinin tekrar canlanmasında, üreticiler ve alım gruplarını bir araya getiren, yeni ekonomik durumun değerlendirildiği düşünce platformları oluşturan, yeni iş yapış biçimleri ve ticari açılımların tartışıldığı ortamlar hazırlayan fuarların misyonunun büyük olacağını altı çiziliyor.

Coronavirus nedeniyle orta & uzun vadeli programların yerini, günübirlik değişen kısa vadeli önlemler seti aldı

Adnan YILDIRIM

Ekonomi Bakan
Yardımcısı (2014-2015)
Türk Eximbank Genel
Müdürü (2016-2019)

Salgın devam ettiği sürece yurtiçinde ve dıŐarında yaşanan gelişmeler dikkate alınarak, kurum ve kuruluşlarımızın koordineli olarak çalışması ve önlemlerin güncellenerek sürdürülmesi gerekecektir.

Dünya ekonomisinde, küresel ve bölgesel iŐbirliklerinin yerini ulusal politikalar ve sınırlı sayıda ülkeler arasında ikili iŐbirliklerinin almaya başladığı bir dönemde yaşanan ve hızla her coğrafyaya yayılan coronavirüs salgını ile mücadele her Şeyin önüne geçti. Coronavirüs salgını, aynı yoğunlukta değilse bile bir ülke ya da coğrafi bölgede değil, küresel boyutta her ülkenin ve her bireyin doğrudan yada dolaylı sorunu haline geldi. Mal ve insan dolaŐımı minimum düzeye indi, biralım yurtdışına  ıkıŐları, pek çok ülkede sokağa çıkılamaz hale gelindi.

Ekonomilerde ve ekonomik beklentilerde orta ve uzun vadeli öngörüler en azından 2020 yılı için anlamını yitirdi, büyüme beklentileri yerine k  lme içerikli yeni projeksiyonlar yapılmaya başlandı. Esasen, bugünlerde yapılan büyüme & k  lme tahminlerinin de hiç bir anlamı olmadığını düŐünüyoruz. Henüz virüs salgınının ne kadar devam

edeceğini, verdiği & vereceği zararları ölçmek mümkün olmadığından, gerçek bir hasar tespitine dayalı olarak geleceğin projeksiyonunu doğru yapabilmek için virüs salgınının sona ermesini ya da salgının etkisini belirgin düzeyde yitirmesini beklemek gerekecektir. İnsanlık adına olabildiğince kısa vadede ve en az zararla atlatılmasını temenni ettiğimiz bu süreçte, bugünlerde alınan önlemlerin doğal olarak ilk hedefi, salgın öncesi ekonomik ve sosyal dengelerde daha fazla bozulmanın önlenmesi olmaktadır. Bu vesileyle Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 2 ve 5'inci maddelerindeki "sosyal devlet" vurgusunu da hatırlamak ve hatırlamak gerekir.

"II. Cumhuriyetin nitelikleri

Madde 2 - Türkiye Cumhuriyeti, toplumun huzuru, milli dayanışma ve adalet anlayışı içinde, insan haklarına saygılı, Atatürk milliyetçiliğine bağlı, baŐlangıçta

belirtilen temel ilkelere dayanan, demokratik, laik ve **sosyal bir hukuk Devletidir.**"

"Madde 5 - Devletin temel amaç ve görevleri, Türk milletinin bağımsızlığını ve bütünlüğünü, ülkenin bölünmezliğini, Cumhuriyeti ve demokrasiyi korumak, **kişilerin ve toplumun refah, huzur ve mutluluğunu sağlamak**; kişinin temel hak ve hürriyetlerini, **sosyal hukuk devleti** ve adalet ilkeleriyle bağdaşmayacak surette sınırlayan siyasal, ekonomik ve sosyal engelleri kaldırmaya, insanın maddi ve manevi varlığının gelişmesi için gerekli şartları hazırlamaya çalışmaktır."

Gelişmiş ekonomilerde, yüz milyarlarca doları aşan destek ve genişleme paketleri açıklandı, açıklanan paketler de gününbirlik her gün yukarı doğru revize ediliyor. Her ülke kendi koşullarına göre önlemler alıyor. Ne yazık ki coronavirus salgınına, Türkiye ekonomisinin toparlanmaya çalıştığı, sektörleri destekleme ve ekonomiyi fonlama imkanlarının sınırlı olduğu zor bir dönemde yakalandık. 2020-22 yıllarını kapsayan OVP'nin henüz ilk yılının başındayken, özellikle de gençlerimizde daha yüksek işsizliğin en büyük sorunumuz olduğu, dış kaynak kullanımının ciddi anlamda daraldığı, sanayi üretimi ile döviz varlığımızı artıramadığımız bir dönemde yakalandık. Üstelik salgının insanlar ve ekonomiler üzerindeki etkisi, şimdiye kadar görülmemiş düzeyde ani ve şiddetli oldu.

"Ekonomik İstikrar Kalkanı Paketi"ndeki önlemler

Sayın Cumhurbaşkanımız tarafından geçtiğimiz hafta 18 Mart 2020 günü Çankaya Köşkü'nde açıklanan önlemler paketinde yer alan toplam 19 maddenin,

- 4 maddesi sosyal içerikli (en düşük emekli maaşının 1.500 TL'ye

yükseltilmesi, ihtiyaç sahibi ailelere toplam bütçenin binde 2'si tutarında 2 milyar TL ek kaynak ayrılması, emeklilerin bayram ikramiyesinin 1 ay erkene (Nisan'a) çekilmesi ile 80 yaş üstüne verilecek hizmetler;

- 7 maddesi bankalarca çerçevesi belirlenecek ticari ve bireysel kredilerde anapara ve faiz taksitlerinde erteleme, yeni kaynak tahsisi ve istihdam seviyesinin sürdürülmesine yönelik uygulamalar;

- 4 maddesi, bazı sektörler için vergi ve sigorta primi ödemelerinin 2020 yılının son üç ayında ödenmek üzere ertelenmesi;

- Kalan 4 maddesi ise halen yapılan bazı ödemeler, işlemler ve yapılacak bazı düzenlemelerden oluşmaktadır.

Toplam hacmi 100 milyar TL olarak açıklanan paketin, yukarıdaki ayırımın ilk ayırımında belirtilen 4 önlemin kamu maliyesine doğrudan etkisinin bu haliyle şimdilik sınırlı olacağı anlaşılmaktadır. Paketteki önlemlerin bir kısmı, kamu gelirlerinin 2020 sonunu geçmeyecek şekilde ertelenmesi şeklinde, bir kısmı da devlet bütçesini ilgilendirmeyip kamu maliyesine yük oluşturmayacak niteliktedir. Tabii ki salgının etki sürecinin uzaması halinde, ayrıca alınacak yeni önlemlere bağlı olarak, hem bütçe harcamalarında

hem de bütçe gelirlerinde ilave değişim olabilecek; bütçe gelirleri düşerken harcamaların artması kaçınılmaz hale gelecektir.

Sonuç olarak, coronavirus salgınının devam ettiği süre içinde, yurtiçinde ve dışarıda yaşanan gelişmeler dikkate alınarak, kurum ve kuruluşlarımızın koordineli olarak çalışması, aşağıdaki çerçevede belirtilen önlemlerin güncellenerek sürdürülmesi gerekecektir.

- Vergi ve sigorta primi ertelenmesi uygulamalarındaki kapsamın, faaliyetini devam ettirip iş hacmi daralmayan (hatta artan) az sayıdaki sektör dışında tüm sektörleri ve yan sanayilerini kapsayacak şekilde genişletilmesi;
- Ciro su yüzde 20 ve üzerinde daralan işletmelerin vergi, sigorta benzeri yükümlülüklerinin, ertelemeye ek olarak düşen işlem hacmi oranında terkin edilmesi;
- Devletin, belediyelerin, kamu kuruluşlarının ve devlet üniversitelerinin piyasaya, kişilere ve vergi mükelleflerine olan borçlarının acilen ödenmesi;
- Temel ihtiyaçlarımızla ilgili hizmet ve üretim işletmelerinde, gerekli koruyucu sağlık önlemlerinin alınarak, faaliyetlerini sürdürmelerinin sağlanması;
- Temel ihtiyaçlarımızın karşılanması için çalışmaya devam etmek zorunda olan başta sağlık, gıda, temizlik, güvenlik, ulaşım, enerji, su, iletişim, finans vb sektörlerin güncel sorunları ile bu sektörlerde, fabrikalarda ve tarımsal üretimde çalışanların ihtiyaçlarına ve taleplerine öncelik verilmesi;
- Anayasamız gereği, salgın öncesi ve sonrası işsizlerimiz ile düşük gelirli vatandaşlarımızın yaşamsal temel ihtiyaçlarının devlet ve belediyelerce bedelsiz karşılanması.

Kamu ihalelerine hâkim olan ilkeler ve rekabet ilkesi

Av. Murat ULUSU
EBSO Hukuk Danışmanı

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu ile kamu ihalelerinin uygulama ve esaslarına ilişkin genel düzenlemeler yapılmış olmakla birlikte, ihale sürecinin hukuka uygun olarak yürütülebilmesine yönelik ana kurallar belirlenmiş ve idarenin işbu ilkelere bağlı kalarak ihale sürecini tamamlaması amaçlanmıştır. İhale sürecinin kanun ve sair mevzuata uygun yürütülmesi halinde sözleşme konusu işi üstlenecek en uygun özel kişinin belirlenmesi ve kaynakların verimli şekilde kullanılması sağlanmış olabilecektir.

Bu nedenle ihale sürecini fiilen yürüten kamu otoritelerinin bağlı olması gerekli bir takım ilkeler belirlenmiştir.

Bu ilkelerin ihlâli, ihale sürecinde tesis edilen işlemlerin hukuka aykırılığına yol açmaktadır. Bu itibarla kanunda yer verilen temel ilkeler, ihale sürecine ilişkin olarak mevzuatta belirlenen diğer hükümlerin hukuka uygun olarak uygulanmasını desteklemektedir. 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 5. maddesinde ilkelere ilişkin olarak, "İdareler, bu kanuna göre yapılacak ihalelerde; saydamlığı, rekabeti, eşit muameleyi, güvenilirliği, gizliliği, kamuoyu denetimini, ihtiyaçların uygun şartlarla ve zamanında karşılanmasını ve kaynakların verimli kullanılmasını sağlamakla sorumludur." düzenlemesi yer almaktadır.

Bu düzenleme doğrultusunda da kamu ihalelerine hâkim olan ilkeleri saydamlık, rekabet, eşit muamele, güvenilirlik, gizlilik, kamuoyu denetimi, ihtiyaçların uygun şartlarla ve zamanında karşılanması ve kaynakların verimli kullanılması olarak belirtmek mümkündür.

Yukarıda belirtilen ilkelere uygun bir ihale süreci izlenmediği takdirde ise kuşkusuz ihale iptal edilecektir. Kamu İhale Kurumu kararları ile yüksek mahkeme kararlarına bakıldığı zaman iptal edilen ihalelerin iptal edilme nedenleri arasında en çok rekabet ilkesinin ihlali yer almaktadır. Bu sebeple bu makalemizde rekabet ilkesi üzerine durulacaktır.

Rekabet kelimesi, terminolojik açıdan ele alındığında "aynı amacı güden kimseler arasındaki çekişme, yarışma, yarış" olarak ifade edilmektedir. Buna ek olarak rekabet,

Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 3. maddesinde, "mal ve hizmet piyasalarındaki teşebbüsler arasında özgürce ekonomik kararlar verilebilmesini sağlayan yarış" olarak tanımlanmaktadır. Rekabet ile amaçlanan, piyasadaki girişimcilerin herhangi bir etki altında kalmaksızın yarışmasıdır. Rekabetin makro açıdan temel amacı ise reel gelir ile refahın artırılması ve vatandaşların belli bir yaşam düzeyine ulaşabilmelerini sağlamaktır.

Kamu alımlarında rekabet öncelikle, olabildiğince çok sayıda isteklinin ihalelere/ihaleye katılabilmesini ifade etmektedir. Rekabetin fiyatlar üzerindeki etkisini incelendiğinde, ihaledeki teklif sayısının, projenin genel verimliliği bağlamında önemli bir rol oynadığı, ihale makamlarının mümkün olan en fazla sayıda isteklinin aktif katılımını teşvik etmesi gerektiği, bu yaklaşımın daha düşük fiyatlara ulaşma ihtimalini artırdığı, teklif verenlerin de rekabetin farkında olarak teklif fiyatlarını belirlediği sonucuna ulaşılmıştır.

İhale sürecinin hukuka uygunluğunun gereklerinden biri, ihale sürecinin idarenin ihtiyaçlarını en uygun şekilde karşılamasıdır. Bu

sebeple istekliler arasında rekabetin bulunması ve ihale sürecinin tarafsızlığı için elverişli şartların sağlanması mecburidir. Kamu ihalelerinde rekabetin sağlanması bakımından isteklilerin fazlalığı kamu yararı ile ilişkilendirilmektedir. Çünkü bu sayede en avantajlı teklif elde edilebilecektir. Bu yüzden katılımın en üst seviyede sağlanması hedeflenmektedir.

Nitekim, kamu ihalelerinde en avantajlı teklifin alınması, ihalenin hukuka uygun olarak ilgililere duyurulması ve ihaleye katılımın artırılmasıyla yani rekabetin sağlanmasıyla mümkündür. Rekabet ilkesinin ihale belgelerinin açık bir şekilde hazırlanmasıyla da yakın ilgisi bulunmaktadır.

İhale sürecinde rekabetin ortadan kalkmasını önlemek amacıyla Kamu İhale Kanunu'nun 17. maddesinde ihale sürecinde yasak fiil ve davranışlar düzenlenmiştir. Bu hükmün amacı, ihale katılımcılarının kendi aralarında anlaşma yaparak teklif bedellerini etkilemesinin önüne geçmektir.

İhale sürecinde katılımcıların kendi iradeleri ile piyasa şartlarına uygun ve gerçekçi teklifler vermesini sağlamak açısından,

katılımcılar arasındaki rekabetin gözetilmesi gerekmektedir. Danıştay içtihadına göre, ihalelerde rekabetin sağlanmasının koşullarından biri de katılımcıların aralarında organik bağ ya da temsil ilişkisinin olmamasıdır. İhaleye katılan her isteklinin özgür iradesiyle verdiği teklif sonucunda gerçekçi ve piyasa koşullarına uygun, kamu açısından da en avantajlı teklifin elde edilmesi amaçlanmaktadır.

Kamu İhale Kanunu'nun konusunu oluşturan mal veya hizmet alımlarında ve yapım işlerinde ihale sürecinden etkin bir sonuç alınması, ihaleye katılanlar arasında rekabetin varlığı sayesinde en uygun ve avantajlı teklifin piyasa şartları göz önünde bulundurularak alınıp değerlendirilmesi ile mümkündür.

İhale sürecinde rekabetin sağlanmasının taşıdığı önem sebebiyle kanunun 17. maddesi ihalede doğrudan veya dolaylı olarak birden fazla teklif verme fiilini gerçekleştirenler hakkında ihale dışı bırakılma yaptırımını yeterli görmemiş ve Kanunun 58. maddesinde bu kişiler için "bir yıldan az olmamak üzere iki yıla kadar" ihalelere katılmaktan yasaklama yaptırımını öngörmüştür.

EBSO, Şubat ayı meclis toplantısında İSO'nun konuğu oldu

Şubat ayı meclis toplantısını İstanbul Sanayi Odası ile ortak gerçekleştiren Ege Bölgesi Sanayi Odası, İstanbul'a Başkanlık Divanı, Yönetim Kurulu ve Meclis Üyeleri ile adeta çıkartma gerçekleştirdi. Türkiye'nin en köklü ve güçlü iki sanayi odasının buluşmasında Türkiye ekonomisini ilgilendiren konular ve iki bölge sanayicilerinin ortak konuları masaya yatırıldı.

Okyay'ın temennileri

Ortak meclis toplantısının açılışını İstanbul Sanayi Odası Meclis Başkanı Zeynep Bodur Okyay yaptı. Ege Bölgesi

Sanayi Odası Meclis Başkanı Salih Esen, Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar ve EBSO Meclis Üyelerine hoş geldiniz diyen Okyay, İzmirli oda ve borsaların ülkeye örnek olacak bir iş birliği ve ortak akıl modeli geliştirdiklerini, bunun meyvelerini de topladıklarını, dolayısıyla bugünkü ortak buluşmanın da ülkemizdeki sanayi odalarının iş birliğine önemli katkı sağlayacağına inandığını söyledi.

Ulusal ve küresel gelişmeleri değerlendiren Okyay, "Küresel ekonomide görünümün olağanüstü bir hızla değişip zorlaşırken, Çin-Amerika Birleşik

Devletleri ticaret savaşını ve Brexit'i konuşurken, akabinde Amerika Birleşik Devletleri-İran gerilimine şahit olurken, son olarak Coronavirüs salgınının yıkıcı etkisi gündeme geldi. Bir salgın hastalığın dünya ekonomisine bu denli büyük bir etki yaratabilmesi, küreselleşmenin etkilerini bir kez daha gözler önüne sermiş durumda" dedi.

Ekonomide her şeyin hızla değiştiğini, geçtiğimiz dönemde yaşanan türbülansın sanayimiz başta olmak üzere ekonomideki tüm aktörleri oldukça yorduğunu ifade eden Okyay, "Bu durumu sanayiciler olarak da hissediyoruz. Olağanüstü bir türbülans döneminden sonra inşaat gibi bazı sektörlerde toparlanma uzun sürecek olsa da daha kontrollü olarak normalde yeni bir patikaya girdik. Bu dönemde ekonomide güven artırıcı politikalara gereksinim var. Küresel ekonomideki trendlere bakıldığında, önümüzdeki dönemde atmamız gereken adımları daha net belirlemek gerekiyor" diye konuştu.

Esen'in temennileri

EBSO Meclis Başkanı Salih Esen de ev sahibi Okyay'ın ardından yaptığı açılış sunumlarında, kendilerine gösterilen sıcak ve samimi karşılama nedeniyle İSO Meclis Başkanı Zeynep Bodur Okyay ve Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçivan'a teşekkür etti. Güzel İzmir'den sevgi, selam ve sıcaklık getirdiklerini belirten Esen, dünyanın en uzun ömürlü imparatorluklarına başkentlik yapmış, tarihiyle, kültürel birikimiyle ve ticari faaliyetleriyle yüzyıllardır dünyanın önde gelen şehirlerinden olan İstanbul'da bir arada olmanın mutluluğunu yaşadıklarını söyledi. 2012 yılı Kasım ayında Gaziantep'te ve 23 Şubat 2015 tarihinde Adana'da gerçekleştirilen meclis toplantılarının ardından bu kez İstanbul'da olduklarını, benzer şekilde 30 Mayıs 2011'de İstanbul Sanayi Odası Meclisi'ni, 11 Aralık 2015'te Adana Sanayi Odası Meclisi'ni ve 30 Ocak 2017 tarihinde de Denizli Sanayi Odası Yönetim Kurulu'nu EBSO Meclisinde ağırladıklarını, bu buluşmaları ve birliktelik mesajlarını çok önemsediklerini vurgulayan Esen, İSO ile ortak işlere imza atmaya ümit ettiklerini dile getirdi.

Esen, "EBSO, 1954 yılından bu yana Türkiye'nin ilk ve tek bölge sanayi odası kimliği ile faaliyetini sürdürüyor. 64 sektörden yaklaşık 5 bin üyeye hizmet veriyoruz. 132 meclis, 328 meslek komitesi üyesi ile ortak akılla işleri yürütmeye gayret ediyoruz. Üyelerimizin sosyal sorumluluk konusundaki farkındalığını hayata geçirmek amacıyla kurulan EBSO Vakfı ile ihtiyaç sahibi öğrencilere maddi-manevi destek sağlamanın gayreti içerisindeyiz. 25 yıl önce ilklerle başlayan kalite yolculuğunda Avrupa Kalite Yönetim Vakfı Programı ile Mükemmellik Modelinin benimsenmesi konusunda öncülük görevini üstlendik ve 2018 yılında Asya Pasifik Sanayi ve Ticaret Odaları Konfederasyonu tarafından Asya Pasifik'in en iyi odası olmanın haklı gururunu yaşadık" diye konuştu.

Bahçivan'ın gündem değerlendirmesi

İSO Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçivan, ortak meclisteki konuşmasında EBSO'yu ağırlamaktan duyduğu memnuniyeti dile getirerek "Ülkemize değerli sanayiciler kazandırmış, ekonomi, üretim ve iş hayatımızın gelişmesinde geçmişten bugüne öncüler üstlenmiş Ege'nin güzide şehri İzmir'den gelen EBSO Meclis Üyelerine hoş geldiniz diyorum" dedi.

2019 yılının ABD-Çin ticaret savaşı ve Brexit belirsizliği nedeniyle küresel ekonomide son 10 yılın en zayıf büyümesinin gerçekleştiği yıl olduğunu belirten Bahçivan, 2020'nin başında ise kısmi ticaret anlaşmasının sağlanması ve Brexit'te yasal sürecin başlamasının, belirsizlik havasının büyük ölçüde dağılmasını ve küresel piyasalarda iyimser bir havanın esmesini sağladığını, ancak yılbaşından bu yana özellikle İran, Suriye ve Libya odaklı jeopolitik gerilimlerin artmasının bu olumlu havayı gölgelediğini söyledi.

Çin'de ortaya çıkan ve kısa sürede dünyanın dört bir yanına yayılan coronavirüs salgınının dünyayı yeni bir bilinmezliğe sürüklediğini, salgının ne kadar süreceği ve yayılacağı bilinmediği için küresel ekonomiye olası etkilerini tahmin etmek zor olsa da, global

“Ege Bölgesi Sanayi Odası Şubat ayı meclis toplantısı, İstanbul Sanayi Odası ile ortak gerçekleştirildi. İSO'nun konuğu olarak İstanbul'a giden EBSO Meclis Başkanlık Divanı, Yönetim Kurulu ve Meclis Üyeleri, İSO Meclis Üyeleri ile birlikte güncel ekonomik gelişmeleri ve iki bölge sanayicilerinin konularını değerlendirdi. EBSO Yönetim Kurulu, ortak meclis toplantısı öncesinde İstanbul Ticaret Odası ve İstanbul Ticaret Borsası'na da ziyaretlerde bulundu.”

ekonomiyi yıpratacağını aşikâr olduğunu söyledi. Bahçivan, “Dünyanın en büyük ikinci ekonomisi ve küresel ticaretin en önemli oyuncusu olan Çin’deki bu salgın, tedarik zincirleri, e-ticaret, ulaşım ve turizm kanallarıyla tüm ekonomik sistemi etkileyebilecek boyutta. Son zamanlarda küresel ekonomi jeopolitik gelişmeler, dış politika, doğa olayları ve sağlık gibi ekonomi dışı faktörlerden daha fazla etkilenir hale geldi. Bu da kamu ve özel sektör açısından öngörü yapmayı maalesef zorlaştırırken başta para politikaları olmak üzere ekonomi politikalarının da hareket alanını sınırladı. Özellikle coronavirüs salgınının ekonomik etkilerinin netleşmesi halinde politika yapımcılar üzerinde önlem alma baskısının artabilecek olması, durumu maalesef daha karmaşık hale getiriyor” diye konuştu.

Bahçivan, tüketici güveninin maalesef henüz arzu edilen artışı gösterememiş olsa da reel sektörün güven endeksi ve sektörel güven

endekslerinin pozitif bir tablo çizdiğini, başta dış konjonktür olmak üzere pek çok risk ve belirsizliğin güveni sınırladığının ise gözden kaçırılmaması gerektiğini vurguladı.

Bahçivan, 21. yüzyılın şekillenmesinde “birlikte yaratmak” kavramının çok önemli olduğunu, sadece kendi menfaatine odaklanmak yerine, ortak bir hedef doğrultusunda yetenek ve kapasitelerini kullanabilen, birlikte yaratmak için paydaşlarıyla güçlerini birleştirebilen, katılımcı ve paylaşımcı bir anlayış yükselen değer haline geldiğini, bu yükselen değerle birlikte işbirliği kültürünün de öne çıktığını, günümüzde ekonomik kalkınma ve başarı hedeflerinin, tekil çabalarla değil ancak birbirini tamamlayan işbirlikleri ile gerçekleşebildiğini söyledi.

Bahçivan, İstanbul Sanayi Odası ve Ege Bölgesi Sanayi Odası’nın geçmişten gelen köklü bilgi ve tecrübeleriyle bütüncül

bir vizyon eşliğinde yeni çağın üretim anlayışını ortaya koyan bir anlayışla bu konuda birlikte adımlar atabileceklerine inandığını, zira bugünkü birliktelik ve beraberliği çok önemseydiğini de vurguladı.

Ne İstanbul, ne de İzmir’in sadece kültür ve turizme odaklanması gereken şehirler olarak görülmemesi, sanayi ve üretim kültürünü de bağrında koruması ve geliştirmesi gerektiğini, en çok değer yaratan şehirlerin ülkelerin rekabetine de yön verdikleri için İSO ve EBSO arasında sağlanacak sonuç odaklı ve sürdürülebilir işbirliğinin sadece İstanbul’un ve İzmir’in değil Türkiye’nin de rekabet gücünü artıracığını söyleyerek, İSO olarak İzmir’e başarı yolunda “biz varız” dedi.

Yorgancılar’ın gündem değerlendirmesi

Konuşmasında ortak meclis toplantısı için İstanbul Sanayi Odası’nda bulunmaktan büyük mutluluk duyduğunu ifade eden

İstanbul Sanayi Odası ile Ortak Meclis Toplantısı Gerçekleştirmek üzere İstanbul’a giden EBSO Meclis Başkanlık Divanı ve Yönetim Kurulu Üyeleri, İstanbul Ticaret Odası’nı (sağda) ve İstanbul Ticaret Borsası’nı ziyaret etti. İstanbul Ticaret Odası Meclis Başkanı Öztürk Oran ve Yönetim Kurulu Başkanı Şekib Avdagiç ile İstanbul Ticaret Borsası Meclis Başkanı Bülent Kasap ve Yönetim Kurulu Başkanı Ali Kopuz tarafından karşılanan EBSO Heyeti, güncel ekonomik konular hakkında fikir alışverişinde bulundular.

EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar ise, “Meclis Başkanımız Salih Esen’in dile getirdiği üzere, İzmir’den sizlere bol bol selam, güler yüz, samimi duygular ve sıcaklık getirdik. İstanbul Ticaret Borsası ve İstanbul Ticaret Odası’nı ziyaret ettikten sonra İstanbul Sanayi Odası’nda bulunmak mutluluk verici. 30 Mayıs 2011 tarihinde İzmir’de İstanbul Sanayi Odası Meclisi’ni ağırlamıştık.

Sıkıntıları, sorunları ortak paydada değerlendirmiştik. 9 yıl önce o meclis toplantımızda sanayinin son iki yılda gayrisafi yurt içi hasıllarındaki payının yaklaşık 8 puan gerilemesine dikkat çekmiştik; üretim yoksa kalkınmanın hayal olduğunu söylemiştik; üretimi destekleyen politikaların ön plana çıkartılmasını gerektiğini vurgulamıştık; sanayicilerin uluslararası rakiplerle eşit şartlarda rekabet etmesi gerektiği, ara mali ithalatının dikkat çekici seviyede yükselmesi durumu, yüksek girdi maliyetlerinin ithalatı cazip hale getirdiği gerçeği, ihracatın ithalata karşılamaya yetmediği, ithalata değil üretmekle sürdürülebilir büyümenin sağlanması gerektiği, cari açığın bir risk unsuru haline gelmesi durumu, iç tasarrufların artırılması gerektiği, yapısal bir sorun olan işsizliğin çözümünün üretimde olduğu, Türkiye’nin ekonomide vites büyütme mecburiyetinde olduğumuz ve bu mecburiyetin özel sektör-hükümet birlikteliği, iktidar-muhalefet işbirliğini zorunlu kıldığı, altını çizdiğimiz konulardı. Aradan geçen 9 sene içerisinde, 5 yılda 7 seçim yapan dünyada tek ülke olduk. Bu şartlarda hangi ülkede hangi sanayici kararlılıkla üretmeye devam edecek, maliyetlerini, geleceğini sağlıklı bir şekilde planlayabilecek, bunu meclis üyelerinin takdirine

**Erdal
Bahçıvan**

**Ender
Yorgancılar**

**Can Fuat
Gürlesel**

bırakıyorum. Reel sektörün bu anlamda sınavları hiçbir zaman bitmedi. Ya üretip özgür olacağız, ya da tüketerek mahkum olacağız” dedi. İzmir’in ülke sanayi üretiminin yüzde 7’sini, sanayi istihdamının yüzde 32,4’ünü, bölge sanayinin yüzde 35’ini karşıladığını, 5000 üyesi, 14 Organize Sanayi Bölgesi, 4 teknoloji geliştirme bölgesi, 2 serbest bölgesi, 91 Ar-ge merkeziyle güçlü bir sanayi şehri olduğunu, yabancı sermaye kültürünün oldukça geliştiğini, yabancı sermayeli yatırım yapan firma sayısının ülkemiz içindeki payının yüzde 4,7 olduğunu, bu firmaların yüzde 18’inin imalat sanayinde yer aldığını belirtti. Yorgancılar, İzmir’in ihracata 10,7 milyar, ithalata 7,5 milyar dolar olmak üzere toplam 18 milyar dolarlık bir dış ticaret hacmi ile ilk 3 şehir arasında ve ilk 3 büyük şehir arasında net ihracatçı konumunda bulunduğunu, toplamda 55 net ihracatçı şehir içinde, Bursa’nın arkasından ikinci sırada yer aldığını dolayısıyla, yeni açılan İzmir-İstanbul Otoyolunun özellikle Balıkesir, Manisa ve İzmir hattında artık sanayinin yoğunlaşmasına avantaj sağlayacağını belirtti. Yorgancılar, İzmir’de sanayi 4.0’ı karşılayan bilgi ve iletişim, teknoloji, yenilenebilir enerji, havacılık, savunma, sağlık biyoteknoloji sektörlerinin yükselen sektörler arasında yer aldığını,

TOBB seçimlerinin ardından yapılan çalışmalarda İzmirli başkanlar olarak çok güzel bir birliktelik, bir sinerji ortaya koyduklarını, ilk somut proje olarak da İzmir Ticaret Odası, İzmir Ticaret Borsası ve Ege İhracatçı Birlikleri ile birlikte Dikili’de Tarıma Dayalı İhtisas Sera Organize Sanayi Bölgesi’ni kurduklarını, Menderes’te çiçekçilik, süs bitkileri, Bayındır’da çiçekçilik, Seferihisar’da seracılık ihtisas organize sanayi bölgeleri ile Torbalı’da mobilya sektörüyle ilgili kümelenme çalışmalarının devam ettiğini dile getirdi.

İZQ Girişimcilik Merkezi ve İnovasyon Merkezi kuruluşunu İzmir Ticaret Odası ile birlikte gerçekleştirdiklerini, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığımızın projesi olan model fabrikayı yine İzmir Ticaret Odası ile birlikte İzmir’de hayata geçirmek için çalıştıkları bilgisini veren Yorgancılar, birlik olunduğu müddetçe ortaya çıkan sinerjiyle ortak akılla, ortak doğruyu bularak ülkeye katkı sağlamak için tüm çabayı göstermeye gayret ettiklerini belirtti.

Yorgancılar, eğitime verdikleri önem çerçevesinde, Vehbi Koç’un söylediği “meslek liseleri memleket meselesi” sözü çerçevesinde köy enstitüleri uygulamalarını anlatan bir kitabı EBSO olarak hazırladıklarını, kitabı tüm İSO meclis üyelerine göndereceklerini ifade etti.

Gürlelel'in sunumu

Ortak meclis toplantısında İstanbul Sanayi Odası Danışmanı Can Fuat Gürlelel de güncel küresel ve ulusal ekonomik gelişmeler hakkında bir sunum gerçekleştirdi. Sunumunda 2019 yılının dünya ekonomisinde önemli bir yavaşlamayla kapandığını vurgulayan Gürlelel, dünya mal ticaretinde yaklaşık yüzde 4 gerileme yaşandığını, bu gerilemenin 2008 küresel krizi, 2009, 2015 ve 2016'da yaşadığını, yavaşlamaya neden olan ve ticarete küçülmeye yol açan üç tane ana unsur bulunduğunu, bu unsurların tamamıyla 2020'ye iyimser beklentilerle başladığımızı söyledi.

ABD ile Çin'in ilk faz anlaşmasını yapmış olmasının korumacılığı azaltır beklentisiyle yeni yıla başladığımızı, Brexit belirsizliğinin ortadan kalktığını, jeopolitik risklerin devam ettiğini,

büyük merkez bankalarını genişletici para politikaları olduğunu, bu iyimserlik arkasından coronavirüs etkisiyle karşı karşıya kaldığımızı ifade etti.

Corona virüsü ile ilgili çok sayıda değerlendirmeler, araştırmalar yapılsa da dünya üzerindeki etkisinin SARS ve MERS'le ortaya çıkan etkiden çok daha yüksek olacağını öngördüğünü, bunun en önemli nedeninin Çin'in milli gelirinin ve dünya ekonomisi içindeki işlevlerinin 2019 yılında SARS ve MERS dönemine göre çok daha yüksek olmasından kaynaklandığını dile getiren Gürlelel, bugün Çin'in dünya ekonomisinin yaklaşık 5'te 1'ni ürettiğini, en önemli tedarikçi, en büyük pazar olduğunu ifade etti. Virüsün Çin üzerinde yaratacağı olumsuz etkilerin üç grup ülke üzerinde etkili olacağına ilişkin tabloyu Meclis ile paylaşan Gürlelel, Asya Pasifik ülkelerinin

Güney Kore ve Japonya olmak üzere olumsuz etkilendiklerini, ABD ve Almanya başta olmak üzere Avrupa'nın Çin'e yüksek ihracat yapan gelişmiş ülkeler olarak olumsuz etkilenme riskinin önemli ölçüde öne çıktığını, üçüncü grupta Çin'e emtia ve enerji ihraç eden Rusya, İran, Irak, Brezilya, Avustralya, Güney Afrika, Şili, Angola gibi ülkeler bulunduğunu söyledi.

2020'de Türk sanayi açısından önemli bir gündem maddesinin 1 Ocak 2021 yılından itibaren Avrupa Birliği ithalatında karbon vergisinin uygulamaya başlayacağı olduğunu, bunun Gümrük Birliği veya serbest ticaret anlaşması olsun ya da olmasın tüm ülkelere karşı uygulamaya hazırlanıldığını, ana taslağı gördüklerini belirten Gürlelel, Avrupa Birliği'nin ithalat yaptığı bütün firmalardan CE belgesi istediği gibi karbon ayak izi belgesi isteyeceğinin altını çizdi.

SANAYİMİZİN KÜRESELLEŞMESİNDE

İLK ÇÖZÜM ORTAĞI

Belgelendirme Girişim Eğitim Araştırma Geliştirme

EGE BÖLGESİ SANAYİ ODASI
AEGEAN REGION CHAMBER OF INDUSTRY

www.ebso.org.tr

 @ebsoorgtr

Türkiye'nin 5 yılda 7 seçim yaptığını ve gelinen noktada jeopolitik riskler ve iklim konusuna ek olarak salgın hastalıkların da küresel ekonomiyi tehdit ettiğini dile getiren EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar, "Reel sektörün bu anlamda sınavları hiçbir zaman bitmedi. Ya üretim özgür olacağız, ya da tüketerek mahkum olacağız" dedi.

Yorgancılar: **Ya üretim özgür olacağız, ya da tüketerek mahkum olacağız**

Ege Bölgesi Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar, EBSO Meclisi Şubat ayı toplantısında yaptığı konuşmasına İstanbul Sanayi Odası'nda bulunmaktan duyduğu mutluluğu dile getirerek başladı.

8 Mart Dünya Kadınlar Günü'nü en içten dileklerle kutladığını ifade eden Başkan Yorgancılar, 30 Mayıs 2011 tarihinde İzmir'de İstanbul Sanayi Odası Meclisi'ni ağırladıklarını ve bu

toplantının ardından geçen dokuz sene içerisinde, 5 yılda 7 seçim yapan dünyada tek ülke olduklarını belirterek "Bu şartlarda hangi ülkede, hangi sanayici kararlılıkla üretmeye devam edebilir, maliyetlerini, geleceğini sağlıklı bir şekilde planlayabilir, bunu Meclis üyelerinin takdirine bırakıyorum. Reel sektörün bu anlamda sınavları hiçbir zaman bitmedi. Ya üretim özgür olacağız, ya da tüketerek mahkum

olacağız” dedi.

Geçmiş dönem başkanlarımız ve mevcut dönemde Sanayi Odaları Konsey Başkanı Erdal Bahçıvan ile beraber yıllardır, başta 5174 Sayılı TOBB Kanunu olmak üzere sanayiciyi ilgilendiren pek çok kanunda, Sanayi Odaları olarak yaptıkları güçlü işbirliği sayesinde önemli düzenlemelerin çıkmasında etkili olduklarını, ortak konularda, ortak hareket etmenin gücünü mutlaka yeniden kullanmaya devam etmeleri gerektiğini söyleyen Yorgancılar, “Söz konusu vatansa gerisi teferruattır sözünün sonuna kadar savunucusuyuz. Birlik ve beraberliğin ülkenin her katmanında bozulmadan devamının sağlanması gerektiğine inanıyoruz. Şubat ayında İdlid, Libya şehitlerimiz, çığ felaketinde kaybettiğimiz canlarımız, arkasından İstanbul’da yaşanan uçak kazası, Van depremi derken Elazığ depreminin acısını hafiflemeden, depremlerin

devam etmesi bizleri üzmüştür. Bu vesileyle kaybettiğimiz tüm şehitlerimize bir kez daha rahmet diliyorum” diye konuştu. Meclis Başkanı Esen’in Ocak ayı Meclis toplantısında “Türkiye’nin Deprem Bakanlığına ihtiyacı var” sözlerinin deprem haritamıza baktığımızda ne kadar doğru olduğunu ortaya koyduğunu hatırlatan Yorgancılar, bu bakanlık kurulur ise tek görevinin hasarlı veya hasarlanmaya tabi yapıların bir an önce belirlenerek deprem olmadan önleminin alınmasının sağlanması olduğunu, ancak bu sayede depremleri az hasar ile atlatabileceğimizi belirtti.

Yorgancılar, ekonomiyi siyasetten, güvenlikten, dış politikadan ve hukuktan ayrı düşünmenin, bu alanlarda yaşananlara “bizim işimiz değil” düşüncesiyle sırt dönmeyi doğru olmadığını, son yapılan Davos Zirvesinde katılımcılardan alınan geri bildirimler incelendiğinde 2020 yılının ilk 10

riskinin; ekonomik çatışmalar, politik kutuplaşmalar, ekstrem iklim olayları, doğal ekosistemin çöküşü, siber saldırılar, ticarete korumacılık, popülist protestolar, internet dolandırıcılıkları, büyük ülkelerde resesyona ve kontrolden çıkan yangınlar, doğal afetler olarak dile getirildiğini, 10 riskin üçünün çevre, iki tanesinin ekonomik, sosyal ve teknoloji olurken, bir tanesinin de jeopolitik riskler olarak gruplandırıldığını, tamamının direkt olarak etkilediği tek noktanın ise ekonomi olduğunu vurguladı.

Coronavirüs nedeniyle İtalya’da, İspanya’da, Almanya’da fuarların iptal edildiğini, Çin’in ilk çeyrek büyüme tahmininin geriye çekildiğini vurgulayan Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar, “Dünya ekonomisini sırtlayan küresel ekonomiyi bakıldığında; 2019 yılında 2018 yılına göre dünya ortalamasının sadece binde 9 arttığını, yavaşlayan ticaret ve 3 puan

gerileyen PMI endekslerinin de bunu teyit ettiğini görüyoruz. Amerika Birleşik Devletleri'nin, Avrupa Birliği'nin, gelişmiş ülkelerin dünya ortalamasının altında kaldığını, neredeyse en zayıf halkanın son beş senenin daralmasını yaşayan Japonya'da gerçekleştiğini görüyoruz. Dengeler böylesine açık ara değiştiren Çin'in 2025 planının 'sanayi devi Almanya'nın 2030 planına ortak hedef, sıçrama yaptıracak yatırımların

desteklenmesi' olduğunu görüyoruz. Bunu aynı 1970'li yıllarda Kore'nin yaptığı gibi gerçekleştirmek istiyoruz" diye konuştu.

Ülkelerin makro planlarını, alın terini, akıl teri ile birleştiren firmaları daha etkin destekleyecek şekilde yapmaları gerektiğini, ülkemizde, ivme katacak, daha etkin ve işlevsel destekler sağlanmasının önem arz ettiğini ki özellikle son iki yıldır destek paketleri açıklansa

da kısa vadede bu desteklerle geleceği garanti altına alabilme imkanı bulunmadığını belirten Yorgancılar, "2019 vergi tahsilat oranı, 1970'li yılından bu yana en düşük seviyesinde bulunuyor. Bunun nedeni, talep daralmasına ek olarak vergi yapılandırılmaları ve afların tahsilatı düşürmesidir. Bu da kamunun sanayiye aktaracağı kaynakları maalesef olumsuz etkilemektedir" ifadesini kullandı. EBSO'nun yapmış olduğu anketlerde, "Sanayici

ne istiyor?” sorusuna verilen cevaplarda hükümetimizden üç tane beklentinin ön plana çıktığını belirten Yorgancılar, bunlardan birinin dış politikada normalleşme, diğerinin üretim ve ihracat desteklerinin etkinleştirilerek artırılması, üçüncüsünün ise kur riskinin azaltılması olduğunu dile getirdi.

Yorgancılar, 2020 yılında ülkemizin jeopolitik, ekonomik ve toplumsal riskleri barındırdığını, her birinin altında oldukça önemli konuların yer aldığını, risklerin olduğu yerde kuşkusuz fırsatların da bulunduğunu, dünyada izlenen gevşek para politikasından seçimsiz bir yıla, küresel ekonomideki likiditeden Çin’den Türkiye’ye kaydırılmak istenen yatırımlara kadar önemli fırsatlara ülkemiz açısından avantaj olarak bakılabileceğini söyledi.

İstanbul Sanayi Odası’nın 500 Büyük Sanayi Kuruluşu ile Odamızın 100 Büyük Firma çalışmasının, aslında karar vericilere çok önemli mesajlar ilettiğini dile getiren Yorgancılar, “500 büyük firmanın yaklaşık yüzde 12’sini EBSO üyeleri oluşturuyor. Her iki çalışmayı da her sene bizzat tek tek üzerinde çalışıp karşılaştırıyorum ve çarpıcı olan sadece tek bir veriyi paylaşmak istiyorum: Firmaların finansman giderinin faaliyet kârı içindeki payı yüzde 90’larda bulunuyor. Artan faiz oranları ve kurdaki çıkış, firmaların finansman giderlerini artırıyor. Türk sanayicisinin kontrolü dışındaki değişkenler de maliyetini yükseltiyor. Faizler bugün için düşmüş olsa da, sanayimizi bu durumdan kurtarmak ve yeni yatırımları teşvik etmek zorundayız” dedi.

İzmir ekonomisi hakkında bilgiler veren Başkan Yorgancılar, İzmir’in ülke sanayi üretiminin yüzde 7’sini, sanayi istihdamının

yüzde 32,4’ünü, bölge sanayinin yüzde 35’ini karşıladığını, 5000 üyesi, 14 Organize Sanayi Bölgesi, dört teknoloji geliştirme bölgesi, iki serbest bölgesi, 91 Ar-ge merkeziyle güçlü bir sanayi şehri olduğunu, yabancı sermaye kültürünün oldukça geliştiğini, yabancı sermayeli yatırım yapan firma sayısının ülkemiz içindeki payının yüzde 4,7 olduğunu, bu firmaların yüzde 18’inin imalat sanayinde yer aldığını belirtti. Yorgancılar, “İzmir ihracata 10,7 milyar, ithalata 7,5 milyar dolar olmak üzere toplam 18 milyar dolarlık bir dış ticaret hacmine sahip. Bu haliyle ilk üç şehir arasında yer alıyor ve ilk üç büyük şehir arasında net ihracatçı konumunda bulunuyor. Toplamda 55 net ihracatçı şehir içinde, Bursa’nın arkasından ikinci sırada yer alıyor. Dolayısıyla, yeni açılan İzmir-İstanbul otoyolu, özellikle Balıkesir, Manisa, İzmir hattında artık sanayinin yoğunlaşması yönünde avantaj sağlayacak. İzmir’e çoğu kişi tarafından emekli kenti olarak bakılsa da ciddi oranda beyin göçü artık geriye dönmekte. Gelen toplam göçün yüzde 80’i yüksek eğitilmiş. İzmir’in yüksek eğitilmiş göç aldığı illerin başında da İstanbul geliyor” diye konuştu.

Yorgancılar, İzmir’de sanayi 4.0’ı karşılayan; bilgi ve iletişim, teknoloji, yenilenebilir enerji, havacılık, savunma, sağlık biyoteknoloji sektörlerinin yükselen sektörler arasında yer aldığını ve TOBB seçimlerinin ardından yapılan çalışmalarda İzmirli başkanlar olarak çok güzel bir birliktelik, bir sinerji ortaya koyduklarını, ilk somut proje olarak da Ticaret Odası, Borsa ve Ege İhracatçı Birlikleri ile birlikte Dikili’de Tarıma Dayalı İhtisas Sera Organize Sanayi Bölgesi’ni kurduklarını söyledi. Yorgancılar, Menderes’te çiçekçilik, süs bitkileri, Bayındır’da çiçekçilik,

Seferihisar’da seracılık ihtisas organize sanayi bölgeleri ile Torbalı’da mobilya sektörüyle ilgili kümelenme çalışmalarının devam ettiğini de dile getirdi.

İzmir Ticaret Odası’nın koordinatörlüğünde yürütülmekte olan İZQ Girişimcilik Merkezi ve İnovasyon Merkezi kuruluşunu birlikte gerçekleştirdiklerini, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığımızın projesi olan model fabrikayı yine İzmir Ticaret Odası ile birlikte İzmir’de hayata geçirmek için çalıştıklarını ifade eden Yorgancılar, “Ticaret Bakanı, Tarım Bakanı, Odalar Birliği Başkanı, İzmir Valisi ve Büyükşehir Belediye Başkanı’nın katılımları ile başarılı iş adamlarının ödüllendirildiği töreni de yine odalarla birlikte gerçekleştirdik. Birlik olunduğu müddetçe ortaya çıkan sinerjiyle, ortak akılla, ortak doğruyu bularak ülkeye katkı sağlamak için tüm çabayı göstermeye gayret ediyoruz” diye konuştu.

Yorgancılar, Yönetim Kurulu Başkanlığı süresinde her platformda eğitimin önemine vurgu yaptığını, bu ülkenin çıkışının eğitimde olduğunu, bugünkü dünyada ihtiyacımız olan eğitim sistemini uygulamadığımız müddetçe geçici çözümlerle hedeflere ulaşmanın mümkün olmadığını dile getirdiğini, bu nedenle Vehbi Koç’un söylediği; “meslek liseleri memleket meselesi” sözü ile geçmişte yapılan köy enstitüleri uygulamaları ile ilgili EBSO olarak bir kitap hazırladıklarını ve bastırdıklarını, Türkiye’nin nasıl bu hale geldiğini, bugün neler yapmamız gerektiğini çok iyi ortaya koyan kitabı İzmir’e dönünce tüm İSO Meclis üyelerine dağıtımını için göndereceklerini, okunmasını şiddetle tavsiye ettiğini söyleyerek, gösterilen konuk severliğe teşekkür etti.

Ege Bölgesi Sanayi Odası Meclis Üyesi sanayiciler, dünya çapında yayılmasını sürdüren koronavirüs salgınının ekonomik boyutundan Türkiye'nin en az şekilde etkilenmesi için yapılması gerekenler hakkında görüşlerini dile getirdiler.

Yaşanan süreçte kalifiye eleman konusunun önemine vurgu yapan sanayiciler, fiyat artışlarının yaşandığı tarım ve gıda sektörünün önemine vurgu yaparak Türkiye'nin yaşanan zorlukları aşacak güçte olduğunu ifade ettiler.

Arif Kuran

Önce sağlık

EBSO Meclis Üyesi Arif Kuran, koronavirüs salgınının ekonomik anlamda fırsat olup olmadığını değerlendirmeden önce çok çabuk yayılan ve hayatı felç eden bu virüs karşısında kısa vadede korunmak için öncelikle nasıl önlemler alınacağını düşünülmesi gerektiğini söyledi. Sağlık ilk sırada yer aldığını vurgulayan Kuran, ondan sonra uzun vadede yarattığı durumu fırsata çevirecek değerlendirmeler yapılmasının daha doğru olduğunu ifade etti.

Arif Kuran

Davut Yanık

Davut Yanık

Türkiye'ye yönelecek talep iyi değerlendirilmeli

EBSO Meclis Üyesi Davut Yanık, faaliyet gösterdikleri elektronik

mekanik sektöründe yassı sac metal kullandıklarını, yüzde 60 ila 70 oranında yurt dışına iş yaptıklarını, dünyaya yayılmaya başlayan virüsü bir fırsat olarak gördüğünü, Avrupalı üreticilerin Çin'in içinde bulunduğu durumdan sonra Türkiye'ye

döneceklerini düşündüğünü, bunu iyi değerlendirmeleri gerektiğini, daha önce yanlış uygulamalar, yanlış fiyat politikaları nedeniyle kaçırdıkları müşteriyi tekrar kaçırmamak için dikkat etmeleri gerektiğini söyledi.

Yassı mamullerin gelecekteki fiyatlarının çok önemli olduğunu dile getiren Yanık, çok önemli dış pazarlarda bağlantı yapar iken bu durumun göz önüne alınması gerektiğini, Çin yassı mamulde biraz sıkıntı yaşayacağı için fiyatlarda düşme olabileceğini, fiyat dengelemesinin de buna göre ayarlanması gerektiğini vurguladı.

Mustafa Dirin Kalifiye eleman konusunda

Türkiye hazırlıklı olmalı
EBSO Meclis Üyesi Mustafa

Dirin, makine imalat sektöründe faaliyet gösterdiklerini, eksantrik pres, hidrolik pres ve CNC takım tezgâhları, kompresör ürettiklerini, aslında bir felaketin üstüne fırsat kollamanın Türk milletine yakışmadığını ama fırsat varsa da kullanılması gerektiğini söyledi. Sanayi üretiminin bir bütün olduğunu vurgulayan Dirin, bununla birlikte bazı üretim çeşitlerinde kalifiye elemanın önem arz ettiğini, bir kalifiye elemanının da en erken 5-6 senelik bir çalışma sonucunda yetişebileceğini, o nedenle böylesi günler için aslında Türkiye'nin daha önceden hazırlıklı olması gerektiğini söyledi.

Çin'in Mart sonuna kadar bütün üretimi durdurduğunu belirten Dirin, Türkiye'nin de yarı mamül ve mamülleri Çin'den temin ettiği göz önüne alındığını, Mart sonuna kadar hiç mamül tedarik edilemediğinde fabrikalarımızın üretim yapamayacağını, dolayısıyla yaşanan sürecin ülkemizi de olumsuz etkileyeceğini söyledi.

Dirin, işyerlerinde bir temizlik elemanına ihtiyaç duyduklarını, iş müracaatında bulunan bayanın, çocuk gelişimi mezunu, üç çocuk sahibi bir anne olduğunu, iş bulamadığı için temizlik işinde çalışmaya geldiğini öğrendiğinde, kalifiye bir insana temizlik işi yaptırılmayacağını için işe

Mustafa
Dirin

almadıklarını söyleyerek, bu durumu ekonomimizin içinde bulunduğu hali anlatmak için dile getirdiğini söyledi.

Gürlelel'in sunduğu tabloları aslında güzel temenniler olarak değerlendirmek istediğini ifade eden Dirin, çünkü halka iç açıcı bir şekilde yansımadağını, çok acil halkın alım gücünü artırıcı tedbirlerin alınması gerektiğini, zira halkın alım gücü arttığı zaman, sanayi işletmelerinin de çalışacağına inandığını belirtti.

Meslek Lisesi mezunu olduğunu söyleyen Dirin, okul döneminde bir öğretmenlerinin meslek eğitimi programı içerisinde Japonya'da eğitim aldığını, geldiğinde Japonya'nın tüketim ekonomisi üzerine sanayisini güçlendirdiğini söylediğini, yani yağmur yağar diye yanında şemsiye taşımayıp, yağdıgında gidip şemsiye aldığını, şu anda tüketim modeli ile dünya ülkeleri arasında ilk sırada yer aldıklarını ifade etti.

Dirin, 30 sene önce televizyon üreten bir fabrika müdürünün; Uzak Doğu'dan televizyonu alıp, Kıbrıs'a götürüp burada parçalayarak Türkiye'ye getirip montaj yaptıklarını, çünkü Uzak Doğu'nun fabrikası üretime devam etsin diye televizyon parçalarını satmadığını dile getirdiğini, bu durum karşısında bizim üretim yaptığımızı söyleyemeyeceğimizi belirtti.

Nejat
Özduvan

Nejat Özduvan Yaşanan süreçte tarım ve gıda desteklenmeli

EBSO Meclis Üyesi Nejat

Özduvan, Gürlelel'in dünyanın birçok ürünün fiyatını düşürürken tarım ürünlerinin fiyatını arttırdığını dile getirdiğini, Zeytinyağı Sanayi Meslek Komitesi üyesi olarak uzun yıllardır EBSO'da görev yaptığını aynı zamanda Çevre Çalışma Grubu üyesi olarak da çalışmalar gerçekleştirdiklerini belirterek, İstanbul Sanayi Odası'nın geri kazanım destekleme payıyla ilgili Çevre Bakanlığı'na itirazda bulunmasını gerçekten takdir ettiğini ve çok memnun olduğunu söyledi.

GEKAP ile ilgili konuyu EBSO Çevre Çalışma Grubu olarak değerlendirdiklerini, Meclis Toplantısı İzmir'de yapılsaydı bu konuyu gündeme getirerek, Yönetim Kurulumuzdan destek isteyeceklerini söyleyen Özduvan, İSO'nun yapmış olduğu başvuruyu EBSO Yönetiminin değerlendireceğine inandığını, çünkü geri kazanım destekleme fonunun üreticilerden ziyade tüketicilere yansıtacağını ve maliyetleri artırarak, enflasyona yansıtacağını dile getirdi.

Zeytinyağı üreticileri olarak zeytinyağı fiyatlarından uzun yıllardır şikâyetçi olduklarını, Ege Bölgesi'nin hem tarım, hem sanayi

**Adnan
Yıldırım**

kenti olduğunu ama tarım ihmal edildikçe sanayinin de gerilediğini, zeytinyağı fiyatlarının uzun yıllardır aynı seyirde olduğunu, zeytinyağı altın sıvı olarak adlandırılrsa da devlet desteği verilmediğini belirten Özduran, bir zeytin ağacınının 20 yılda yetiştiği göz önüne alındığında devletin tarıma müthiş bir destek vermesi gerektiğini, çünkü üretici memnun olduğu zaman hem üretenin, hem sanayi üretimi yapanın, hem ülkenin kazanacağını vurguladı.

Adnan Yıldırım Türkiye, sıkıntıları aşacak güçtedir

EBSO Danışmanı, Geçmiş Dönem Ekonomi Bakan Yardımcısı Adnan Yıldırım, virüs salgını konusuna girmek istemediği, önümüzdeki 2-3 hafta içerisinde durumu daha net görebileceklerini söyledi. İstanbul Sanayi Odası'na hiç de yabancı olmadığını, epey bir çalışma yürüttüklerini, sonrasında İzmir'e geri döndüğünü söyleyen Yıldırım, bugün içinde bulunulan durumu Türkiye'nin aşabilecek güçte olduğunu ama bunun da kendiliğinden aşılabacağı anlamına gelmediğini, öncelikle kendi içimizdeki gerginlikleri azaltıp,

**Murat
Kurtalan**

sonra komşularımızla ve dünyayla ilişkilerimizi toparlamamız gerektiğini, çünkü Türkiye'nin rahmetli Özal'ın 1980'de bu ekonomiyi dünyaya açmasıyla beraber ilerlediğini ve oradan da daha ileriye gitmesi gerektiğini söyledi.

Yıldırım, dünyanın 238 ülkesiyle ticaret yapabilen bir ülke konumunda olduklarını, ekonomide KOBİ'lerin dinamiğiyle zor dönemleri daha kolay atlatabilen bir yapıya sahip olduklarını, dünyanın 110 ülkesinde proje yapan müteahhitleri bulunduğunu, bugün dünyanın hangi ülkesine gidilirse gidilsin o ülkede iş yapan Türklere akşam buluşalım dediğinizde en az 30-40 kişiyle görüşebileceğinizi ki bunu yapacak başka bir ülke de bulunmadığını söyledi. Dolayısıyla gücümüzün sadece içerideki dinamiklerimiz, dünyayla iş yapan müteahhitlerimiz veya dünyadan lojistik, turizm, sağlık anlamında döviz kazandırıcı hizmetlerimizin ötesinde dünyanın her yerinde iş yapan Türklere bulunması olduğunu belirtti.

Ekonominin barutunun elbette finansman olduğunu dile getiren Yıldırım, bununla birlikte Türkiye'nin dünyadaki uygun maliyetli kaynağı olarak üretimini ve dünyayla

entegrasyonunu arttırmaya da ihtiyacı bulunduğunu, o nedenle bugünkü CDS oranlarının bize uygun olmadığını söyledi. Yıldırım, geçmiş dönemlerde ülke olarak hep kısa dönem sorunlar yaşayıp aştığımızı, hatta 2016 Financial Times'ın çıkardığı bir ekinde, "Türkiye ekonomisi kısa dönemde sorunlar yaşıyor ama uzun dönemde de hep iyisini, daha iyisini de yapmayı da beceriyor" şeklinde başlık attığını, bugün içinde bulunduğumuz problemin kısa dönemin biraz uzun sürmesi olduğunu vurguladı.

Murat Kurtalan GEKAP'ın ertelenmesi talebi anlaşılır değil

EBSO Meclis Üyesi Murat Kurtalan, Gürlele'sin İklimlendirme Sanayi İhracatçılar Birliği toplantısına da katılım sağladığını, ancak bugünkü sunumu dinlerken bir ara "Merkez Bankası Mart'ı beklemesin, haftaya faizleri eksi 3'e düşürsün, enflasyon da sıfıra düşsün, bu iş bitsin" diyecek diye çok korktuğunu, aslında herkesin yaşadıklarını gördüğünü ama kimsenin bildiğini söylemek istemediğini dile getirdi.

GEKAP'la ilgili kanunun niye ertelenmesinin istendiğini anlamadığını belirten Kurtalan, zaten doğru olmayan bir kanunun iptalinin istenmesi gerektiğini, GEKAP konusunun Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Dayanıklı Tüketim Malları Meclisi'nde de gündeme geldiğini, çok ilginç maddeleri bulunduğunu, geçerlilik süresinin 1 Ocak olduğunu, bildirimleri kendilerinin yapacaklarını ve yaptıkları bildirimleri değiştiremeyeceklerini, değişiklik istendiğinde ödenecek paranın yüzde 20'sinin bir daha verileceğini vurguladı. Kurtalan, çevreyle ilgili bir kanunda toplanan paralar çevreyle ilgili harcanmıyorsa sorumlusunun Maliye ve Hazine Bakanlığı olduğunu belirtti.

Gerçek gücü hisset.

Hyundai TUCSON.

 HYUNDAI

7 YIL 80.000 km
Üretici Garantisi

yukselishyundai.com /hyundaiyukseelis /yukselishyundai /hyundaiyukseelis

Hyundai Yükseliş

Anadolu Caddesi No: 29 Bayraklı İzmir Tel: (232) 498 88 00

Esen'den Meclis temennileri

“Ege Bölgesi Sanayi Odası Meclis Başkanı Salih Esen, Atatürk'ün gösterdiği muasır medeniyetler seviyesine ulaşmanın yegane hedefimiz olması gerektiğini belirterek “Büyük hedefe giden yolda reel sektör olarak bizlere büyük sorumluluklar düşüyor. Üyelerime olduğu kadar vatandaşlarımıza, özellikle de gençlerimize karşı sorumluluklarımız var ve bunun farkındayız” dedi.

Ege Bölgesi Sanayi Odası Meclis Başkanı Salih Esen, İstanbul Sanayi Odası'nda gerçekleştirilen EBSO Meclisi Şubat ayı toplantısında yaptığı açılış ve başkanlık sunuşlarında, son yıllarda küresel ve ulusal ölçekte çok sayıda zorlukla ve belirsizliklerle yüzleştiklerini, tansiyonu düşürülemeyen savaşların, güvenlik sorunlarının, uluslararası ilişkilerde köklü bir biçimde değişen politikaların, ticarete değişen dengelerin küresel gündeme damgasını vurmaya devam ettiğini söyledi. Ülkemiz için de tüm bunların geçerli olmakla birlikte jeopolitik risklerin birincil önceliğimizi oluşturduğunu diye getiren Esen, bu bağlamda devam eden operasyonlarda şehit düşen vatan evlatlarımıza bir kez daha rahmet, acılı ailelerine ve milletimize başsağlığı ve sabırlar dilediklerini belirtti.

Esen, bölgede olduğu kadar dünya güvenliği için de çok önemli olan söz

konusu çatışmaların sonlandırılmasını, liderler tarafından kapsayıcı ve işbirliğine dayalı bir politikanın yürütülmesini istediklerini, bugün dış politikanın hiç olmadığı kadar hassas dengeler üzerinde sürdürüldüğünü, o nedenle önceliğimizin çatışmanın değil, uzlaşma, barış ve hatta birlikte yol almak olması gerektiğini, zira kavganın olduğu yerde ticaretin olamayacağını, iş yapılamayacağını unutulmaması gerektiğini vurguladı.

2020 yılının tüm zorluklarının neredeyse iki aylık süreçte yaşandığını, kalan 10 ayda nasıl daha nitelikli, daha çok üretim ve ihracat yapılacağı konularına yoğunlaşmak istediklerini dile getiren Esen, “Toparlanmaya çalışan ekonomimizde iç piyasada bir canlanma belirtisi hakim olmakla birlikte, mevcut riskler ne yazık ki hala alarm seviyesinde devam ediyor. Özellikle sanayicilerimiz açısından maliyetler hala oldukça yüksek seviyede. Bu maliyetlerin makul seviyelere inmesi,

rekabet edebilme açısından çok ama çok büyük önem taşıyor” dedi.

Güvenlik meseleleri ile ekonomik ve politik konuların yanında depremler, iklim değişikliği ve salgın hastalıkların gündemde öne çıktığını belirten Esen, “Bu gelişmeler ticareti ve sanayiye olumsuz etkiliyor. Bunca farklı risk faktörünün bulunduğu bir gündem, kuşkusuz güçlü olmayı ve güçlü kalmayı da zorunlu kılmaktadır. Bu da birlik ve beraberliğimizi her zamankinden daha önemli hale getirmektedir” diye konuştu.

Ulu Önder Mustafa Kemal Atatürk’ün gösterdiği muasır medeniyetler seviyesine ulaşmanın yegane hedefimiz olması gerektiğinin altını çizen Esen, “Büyük hedefe giden yolda reel sektör olarak bizlere büyük sorumluluklar düşüyor. Üyelerime olduğu kadar vatandaşlarımıza, özellikle de gençlerimize karşı sorumluluklarımız var ve bunun farkındayız” ifadesini kullandı.

Ünlü bir düşünürün; “Önüdeki bir yılı planlıyorsan tohum ek, 10 yılı planlıyorsan ağaç dik, 100 yılı planlıyorsan halkını eğit” dediğini, güçlü bir eğitimin,

güçlü bir toplum, güçlü bir ekonomi anlamına geldiğinin unutulmaması gerektiğini ifade eden Esen. “İzmir’in markası İzmir Enternasyonal Fuarı, 88 yıllık tarihinde ilk kez geçen sene onur konuğu il olarak İstanbul’u misafir etti. Bundan çok büyük mutluluk duyduk. Ülkemiz için çok önemli iki ilimizdeki sanayicilerimizin konularına yönelik işbirliği ve ortak çalışma kültürünün daha sıkı işletilmesini çok faydalı buluyoruz. Bu açıdan bugünkü ortak toplantımızın yeni başlangıçlara vesile olmasını gönülden diliyorum” diye konuştu.

Ahmet Hulusi Şenkaya’yı kaybettik

Ege Bölgesi Sanayi Odası’nda 1963-1966, 1969-1981 ve 1989-1990 yılları arasında Meclis Üyesi yapan, İzmir’in duayen sanayicilerinden Ahmet Hulusi Şenkaya vefat etti. İlimizde ve bölgemizde sanayinin gelişimi için çok değerli hizmetleri bulunan Şenkaya, 1925 doğumluydu ve 95 yaşındaydı. Şenkaya’nın cenazesine EBSO Meclis Başkanı Salih Esen ve Meclis üyeleri katıldı. Şenkaya’nın cenazesi, 9 Mart 2020 günü Alsancak Hoca Camii’nde öğle vakti kılınan cenaze namazının ardından toprağa verildi.

Ahmet Hulusi Şenkaya

Korona günlerinde yaşam

Enver OLGUNSOY
EBSO Meclis Üyesi

2019 'un son günü dünya gündemine bir girdi pir girdi, çıkmak bilmiyor. Tüm dünyayı esir aldı. Bazı münafıklar “herkesin eşit olduğunu hissettirdi, oh olsun” diyor ama bir taraftan da, “aman benden uzak olsun” deyip tırsıyor. Çin 31 Aralık'ta “4 ağır zatürre vakası var, etkenini yakalayamadık” dedi önce, sonra da 2020 7 Ocak'ta bunun yeni bir koronavirüs türü olduğunu bildirdi. O günden beri korona ile yatıp, korona ile kalkıyoruz. Tüm medya, bu konuda bombardımanı aratmayan program yapma yarışında. Hepsinde uzmanlar, yetkililer halkı bilinçlendirme mi dersiniz, yoksa bıktırma ve boş vermeye teşvik mi, TV'ler tartışma programından geçilmiyor. İnsanlar bu programları görmemek için ağız yerine maskeleri gözlerine takar hale geldi. Geldi de ne oldu dersiniz, bu musibetten kurtulmanın en önemli iki şartından biri olan “sosyal izolasyon” diye isimlendirilen, diğer insanlardan uzakta durabilmeyi, halkımız hala içselleştirmede. Hatta sokağa çıkma yasağı konan 65 yaş üstü kişiler dışarıda yakalanınca, “Ben sokağa çıkmadım ki, şuracıkta bakkala gittim” modunda. Pazaryerleri 65 yaş üstü vatandaşla

kaynıyor. Siyasi partiler bile üyeleri aracılığı ile bu vatandaşlara eve dönün diyor gördüğü yerde.

Parklarda, banklarda yer yok. Açık hava ya, nasıl olsa yan yana da olsa onlara bişey olmaz... Bence de bişey olmaz, zira zaten 65 yaş altı rahatlıkla geziniyor, toplu taşıma araçlarına biniyor AVM'lere, pazarlara gidiyor, onlar rahatça bu virüsü 65 yaş üstü yakınındaki kişilere bulaştırabilir, o zaman neden onlar “aman evden çıkmayayım, başıma bişey gelmesin” desin ki? Nasıl olsa onlar bulaştıracak, bari bu işi ben kendim yapıvereyim diyor herhalde, ki bir türlü evlere girmiyorlar. Ne uzmanları dinliyorlar, ne de yasakları. Battı balık yan gider havasında, “Bize bu güne kadar bişii olmadı, bundan sonra da olmaz, baksana ülkenin haline biz bu şartlarda yaşayabiliyorsak, virüs mirüs vız gelir, korona neymiş ki” havasındalar. Bakın, elin Güney Korelisine, Almanına hükümetleri sokağa çıkmayın dedi, hepsi hükümetlerine güven duydukları, hükümetlerinin de vatandaşlarına sonuna kadar destek olacaklarını bildirdikleri için, sokağa mecbur olmadıkça çıkmıyorlar ve salgın hızla kontrol altına alınıyor tabii.

Şaka bir yana, aslında durum ciddi, en önemli iki şeyi başaramazsak daha da ciddileşecek: El hijyenini sağlayamazsak ve diğer insanlardan -ki bu en yakınınız bile olabilir, dostlarınız, arkadaşlarınız olabilir- uzak duramazsak maalesef daha çok hastamız ve yaşlı nüfusta kaybımız olacak. Kaynağı belirsiz haberler, sözüm ona virüse çare tarifler olsa olsa toplumsal kaygıyı arttıracak, değil vücut sağlığı, ruh sağlığımızı da kaybedeceğiz bu gidişle.

Tekrarlayan biçimde, korona krizinden söz etmek, endişeye sebep olduğu gibi, insanımızı vurdumduymazlığa da itebiliyor. Benim gözlemim budur.

Buradan sizlere o ilacı için, şunları kullanırsanız koronadan korunursunuz demek durumunda değilim, zira fazlasıyla bu tür şeyleri medyadan ya da sosyal medyadan görüyor, işitiyorsunuz.

Diyeceğim şudur; “Manevi mirasım bilim ve akıldır” diyen Atamızın söylemi doğrultusunda akıl ve bilimin rehberliğinde sadece bilimsel olgular doğrultusunda hareket edin o kadar.

Oluşturulan bilim kurulunun

aldığı karar ve önlemlere dikkat ediniz, diğer söylemlere değil. Zihninizi bulandırmayın, şu ilaç iyi gelir söylemlerine inanmayın, zira şu anda hiçbir ilacı yok. Sözü edilen bir ilaç var ama, bu konuda yararı bilinmiyor, çaresizce kullanılıyor o kadar. Ülkemizde de 22 Mart’tan bu yana kullanılıyor. Ancak yan etkileri de çok. Korunma amaçlı kullanılırsa yarın öbürgün hasta olursanız etkisini tam gösteremiyor. Bu ilaç şu anda eczanelerde kontrollü satılıyor. Ama merak etmeyin, yeteri kadar mevcut ve hastalara veriliyor. Koronayı iyileştirip iyileştirmediyini bile tam olarak bilmeden gözleme dayalı olarak kullanabiliyor. Aşısı da henüz yok. O nedenle bilinen aşılarda işe yaramıyor. Ancak iyi ihtimalle, yıl sonuna doğru aşısı yapılabileceği konusunda bir öngörü var. Haa, evet aşısı çıkınca aşı olun derim. O, bazı kişilerin aşıdan toplumu soğutan, aşı olma karşıtı görüşlerine değer vermeyin. O görüşler o kadar etkili oldu ki, sanki aşı olmama, bireysel hak olarak görülür oldu, hatta anayasa mahkemesi bile bu konuda karar aldı. Ama görüyorsunuz hastalık karşısında tüm bireyler eşit ve

sizden diğer kişilere de hemen bulaşabiliyor. Yani sizin aşı olmama hakkınız yok. Diğer kişilere hastalık bulaştırmaya hakkınız yok, böyle bir bireysel tercih olamaz. Herkes yada gereğinde, risk grubu görünenler çare olabilecek bir aşı olunca, toplumsal sorumluluk gereği aşı olmalıdır. Aralıkta bir kişiden başladı, bu gün Mart ayı, neredeyse tüm dünyaya yayıldı, sonuçta bir kişi tüm dünyadan sorumlu.

Son söz olarak şöyle özetlemek isterim; özellikle el hijyenine dikkat edin, diğer insanlardan kendinizi izole edin -ama dikkat sadece hastalık belirtisi gördüğünüz kişilerden değil, tüm insanlardan- ve de hemen sağlayabileceğiniz bir şey değil ama yine de söyleyeyim. İmmun sisteminizi iri ve diri tutun. Bildiğiniz gibi immün sistem, “aman şu anda risk var bağışıklık sistimimi güçlü tutacağım” demekle olmuyor, bu bir süreç. Sağlıklı beslenme düzenli bir uyku ve egzersiz. Sağlıklı bir ruh hali, temiz bir çevre ve eksikliği tıbben tespit edilen bazı desteklerle mümkün.

Koronasız günlere, esenlik ve sağlıklı.

COVID-19 küresel piyasaları rehin almış durumda

Çin'de başlayarak küresel ölçekte hızlı bir şekilde yaygınlık kazanan Koronavirüs (COVID-19) salgını, insanlık tarihinin en büyük krizlerinden birine dönüştü. Dünya Sağlık Örgütü'nün pandemi seviyesine yükselttiği salgın, ülke ayrımı olmaksızın tüm dünyayı tehdit ediyor. Dünya genelinde vaka sayısının 300 bini, ölüm sayısının ise 10 bini geçtiği salgını, Çin mevcut durumda kontrol altına almayı başarırken, Avrupa'da ve Amerika'da ise hızlı bir şekilde yaygınlık kazanmaya devam ediyor. Bu sebeple, Dünya Sağlık Örgütü salgının merkezinin Çin'den Avrupa'ya kaydığını açıkladı.

Salgın, dünya sağlığını olduğu kadar küresel ekonomiyi de ciddi biçimde tehdit ediyor.

Dünya ekonomisini durma noktasına getiren salgınla ilgili OECD, "Koronavirüs: Dünya Ekonomisi Risk Altında" başlıklı bir ekonomik görünüm ara değerlendirme raporu yayınladı. Raporda salgının şu ana kadar dikkat çekici ekonomik aksamalara neden olduğu, sadece Çin'in üretimindeki azalışın bile küresel ekonomi üzerinde ciddi etkileri olacağını ve diğer büyük ekonomilerdeki aksamalarla birlikte dünya ekonomik görünümünde belirsizliğin yüksek olduğuna dikkat çekildi. Bununla birlikte raporda yer alan analizler kapsamında küresel ekonomik büyüme tahmini yüzde 2,4'e indirilirken, salgının uzun süreli ve yoğun bir şekilde devam etmesi durumunda ise küresel

büyümenin yüzde 1,5'e kadar gerileyebileceği uyarısında bulunuldu.

Salgınla ilgili bir başka değerlendirme ise IMF'den geldi. Koronavirüsün ülke ve dünya ekonomisine etkisinin sınırlanması için bir dizi öneri açıklayan IMF, maliye politikası ile ekonomik olarak etkilenen insanlar ve firmalar için acil destek sağlanması gerektiğini belirtti. IMF ayrıca toplamda 1 trilyon dolarlık bir kredi hacmini salgın için kullanmaya hazır olduğunu belirtti.

Koronavirüs salgını diğer taraftan tarihte çok nadir görülen arz ve talep şokunun aynı anda gerçekleştiği ikiz şokun yaşanabileceği konusunda da ekonomistlerin endişelerini artırdı. Mevcut durumda ikiz

şok, fabrikaların kapanması ya da üretim kapasitesinin azalması yanında, bunun diğer ülkelere yayılarak küresel talebi de azaltması sonucu, ekonominin ciddi bir çıkmaza girmesini ifade ediyor.

ABD

ABD’de, başta kontrollü giden ancak daha sonra hızlı bir yayılım göstermeye başlayan koronavirüs salgını sebebiyle tüm ülke alarm durumuna geçti. Özellikle, New York ve California gibi en büyük eyaletlerin, salgından en büyük zararı görmesinden endişe ediliyor. Bu sebeple, iş hayatından gündelik hayata kadar pek çok alanda kısıtlamaya gidilmeye başlandı.

Salgının çok tehlikeli bir hal aldığı ve kendini savaş zamanı başkanı olarak gördüğünü ifade eden Donald Trump, salgınla mücadele için üretim sektörü üzerinde kendisine daha çok söz hakkı tanıyan Savunma Üretim Kanunu’nu hayata geçireceklerini açıkladı. Trump söz konusu kanun kapsamında, ABD halkı ve ekonomisi için ne gerekiyorsa onun yapılacağını açıkladı.

Borsa endekslerinde de tarihi düşüslere sebep olan ve ekonomiyi derinden etkileyen ABD’de, salgınla mücadeleye destek için ekonomik teşvik paketi de hazırlandı. ABD Hazine Bakanı Steven Mnuchin, küçük işletmeler için kredi ve Amerikalı aileler için doğrudan nakit desteği içeren söz konusu ekonomik teşvik paketi kapsamında ABD Merkez Bankası (FED) ile ekonomiyi desteklemeye yönelik 4 trilyon dolara yakın likidite sağlanacağını belirtti. Diğer taraftan, salgının yaratacağı tahribatı azaltmak için her türlü politikayı hayata geçirmeye hazır olduğunu açıklayan FED, parasal genişlemeye yeniden başladığını duyurarak politika faizini yüzde 0-0,25 aralığına indirdi.

EURO BÖLGESİ - AB

Salgının yeni merkezi olarak tanımlanan Avrupa, II. Dünya Savaşı’ndan beri en büyük ve en zor krizle yüzleşiyor. Salgının özellikle İtalya, İspanya, Fransa ve Almanya gibi Birliğin en büyük ekonomilerinde daha hızlı ilerlemesi endişeleri artırıyor. İtalya’nın ölüm düzeyinde dünyada ilk sıraya yükselmesi, ülkede olduğu kadar Avrupa genelinde ve dünyada da büyük üzüntüyle karşılanıyor. Çin dahil pek çok ülke İtalya’ya yardım etmeye çabalarırken, diğer büyük Avrupa ülkelerinin de İtalya’ya benzer bir seyir izlenmeye başlanması, endişeleri artırıyor.

İtalya’da stratejik olmayan tüm üretim faaliyetleri durdurulurken, diğer ülkelerde de çok ciddi kısıtlamalara gidiliyor. IMF, salgın sebebiyle İtalya ekonomisinin bu yıl yüzde 0,6 daralacağını öngörürken, AB genelinde de belirsizlik ve aşağı yönlü risklerin ciddi biçimde arttığını ifade etti. Mevcut yüksek riskleri dikkate alan IMF, AB ülkelerinde daha fazla mali teşvik yapılması çağrısında bulundu.

Avrupa Merkez Bankası (ECB), salgın sebebiyle Euro Bölgesi büyüme tahminini aşağı yönlü revize etti. Revizyon kapsamında 2020 ve 2021 yılları için büyüme tahmini sırasıyla yüzde 1,1’den yüzde 0,8’e ve yüzde 1,4’ten yüzde 1,3’e indirildi. Salgın sebebiyle, büyük ekonomiler birbiri ardına ekonomik teşvikler açıklarken, piyasa oynaklığının ciddi biçimde artırdığını belirten ECB, salgının uzaması halinde ekonomik görünümün çok daha fazla bozulabileceğini ifade etti.

ALMANYA

Kendi de karantina altına alınan Almanya Şansölyesi Angela Merkel, çok büyük bir krizle karşı karşıya olduklarını ifade ederek, salgına karşı radikal kararlar alındığını ilan

etti. Merkel, söz konusu tedbir kararlarının ülke tarihinde hiç alınmamış önlemler olduğunu ve önlemlere herkesin uymasının büyük önem taşıdığını ifade etti.

Salgın sebebiyle, ciddi ekonomik teşvik sunan ülkelerin başında gelen Almanya, teşvikler kapsamında şirketlere sınırsız kredi destekleri sunacaklarını ve vergilerin erteleneceğini açıkladı. Şirketlere sunulacak olan vergi yardımının Almanya’ya milyarlarca euroya mal olacağını ifade eden Hükümet, virüsün yaratacağı tahribatı azaltmak için tüm politikaları kullanacaklarını ve gerekirse sınırsız kredi programlarının uygulanacağını açıkladı.

Almanya Ekonomi ve Enerji Bakanlığı, salgının Almanya’ya tam maliyetinin öngörülebilmesi için henüz erken olduğunu ancak, virüsün çok hızlı ilerlemesi nedeniyle çok ciddi ekonomik etkilerinin olacağını açıkladı. Ekonominin en erken üçüncü çeyreğe kadar istikrar kazanmasının beklenmediğini açıklayan Bakanlık, salgının bir an önce durdurulmasının hayati önem taşıdığını vurguladı.

İNGİLTERE

İngiltere yönetimi ve Başbakan Boris Johnson, salgına karşı geç tedbir almakla eleştirilerin hedefi oldu. Virüsün kontrollü biçimde yayılması politikasını ele alan ve diğer ülkelere farklı olarak kısıtlamaları daha serbest tutan İngiltere, virüs yayılımının hızlanması ve tahminlerin kötüleşmesi üzerine bu politikasından vazgeçerek tedbirlerini artırma yoluna gitti.

Virüsün İngiltere nüfusunun büyük bir kısmına kısa sürede yayılabileceği ihtimali endişeleri artırıyor. Brexit’in olumsuz finansal etkilerinin gündemde olduğu bir dönemde ortaya çıkan salgın, ekonomik görünümün önceki

tahminlerden daha kötü bir hal almasına sebep olacak.

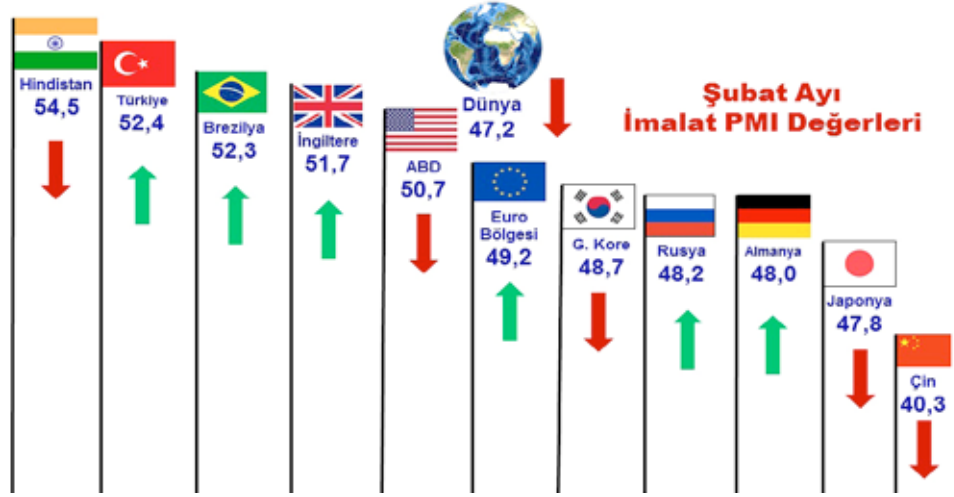
İngiltere Merkez Bankası (BOE), gerçekleştirdiği olağanüstü toplantıyla salgınla mücadele için politika faizini 50 baz puan indirerek yüzde 0,25'e çekti. BOE, Kobi'ler için yeni dönemsel fonlama programı uygulanmasına ve varlık alım programınının 435 milyar sterlin seviyesinde devam edilmesine de karar verildiğini açıkladı. Diğer Merkez Bankaları gibi BOE de, salgının olumsuz etkilerini azaltmak için her türlü parasal genişleme politikasını masada bulunduruyor.

JAPONYA

Koronavirüs salgını, Japonya'da en baştan alınan sıkı önlemlerle ve vatandaşların toplumsal kurallara iyi uymasıyla, diğer ülkelere kıyasla daha yavaş bir yayılım sergilese de uzun vadede toplumu ve ekonomiyi tehdit ediyor. Bu süreçte, Japonya'daki en büyük tartışma konusu, uzun zamandır hazırlıkları sürdürülen Tokyo 2020 Olimpiyatları'nın gerçekleştirilememesi ihtimali oldu.

Salgının ortaya çıktığı ilk haftalardaki durumu dikkate alan Olimpiyat Komitesi, organizasyonun ertelenmesini henüz gündemde olmadığını açıklarken, Japonya Başbakanı Shinzo Abe, 23 Mart'ta yaptığı açıklamada salgının küresel ölçekte de giderek kötüleştiğini ve Olimpiyatların ertelenmesinin ciddi biçimde gündemde olduğunu açıkladı.

Japonya, salgına karşı ekonomik tedbirleri almakta da gecikmedi. 4,1 milyar dolarlık farklı mali önlem teşvikler açıklayan Hükümet, özellikle küçük işletmeleri desteklemeye odaklanılacağını

vurguladı. Diğer taraftan, Japonya Merkez Bankası da (BOJ) ek varlık alımlarının ve kredi programlarının gündemde olduğunu ifade etti.

ÇİN

Koronavirüsün ilk ortaya çıktığı Çin, aldığı çok sıkı karantina önlemleriyle ve sadece salgın için sıfırdan yeni hastaneler inşa etmek gibi teknolojik hamleleriyle, durumu kontrol altına almayı başardı. Wuhan da dahil olmak üzere son günlerde teşhis edilen yeni vakaların tamamen denizaşırı ülkelerden gelen kişiler olduğu açıklandı. Salgının kontrol altına alınmasıyla karantina önlemlerinde yavaş yavaş esnekliğe gidilse de, yayılımın tekrar başlama ihtimaline karşı, tedbirli olunmaya devam ediliyor.

Diğer taraftan Çin, İtalya gibi salgında oldukça kötü bir seyir izleyen ülkelere de destek olmaya çalışırken, virüse karşı aşı çalışmalarına da hız kazandı. Aşırı geliştirmek için pek çok ülke yarış içerisinde olsa da, uzmanlarca klinik denemelerin ve kitlesel üretimin uzun zaman alabileceği ifade ediliyor.

Salgın, Çin ekonomisinde ciddi olumsuz etkilere sebep oldu. Sanayi üretimi yıllık ilk 2 ayında yıllık bazda yüzde 13,5 azaldı. Salgından önce ise ekonomistler söz konusu dönemde

en fazla yüzde 3'lik bir daralma bekliyorlardı. Yine yıllık ilk 2 ayında sabit varlık yatırımları yüzde 24,5 daralırken, ülke genelinde işsizlik oranı yüzde 6,2 ile rekor kırdı.

Salgının kontrol altına alınmasıyla, ekonomide toparlanma sağlamak için üretimin tekrar başlaması gerektiği ifade edilse de, uzmanlar ikinci bir atak ihtimaline karşı, hayatı eski haline döndürmek için henüz erken olduğunu ifade ediyor. Uçuş yasaklarının devam etmesi de, Çin dış ticaretini uzun vadede olumsuz etkileyecek bir diğer etken olarak dikkat çekiyor.

HİNDİSTAN

Hindistan'da da salgının yayılmasının engellenmesi için çeşitli tedbirlere başvuruluyor. Özellikle, dünyanın en kalabalık nüfuslu ikinci ülkesi olması endişeleri artırıyor. Salgınla mücadele kapsamında kısmi sokağa çıkma yasağı uygulanıyor. Söz konusu yasak kapsamında, insanların zorunlu haller haricinde sokağa çıkmamaları teşvik ediliyor. Ancak, sokağa çıkma yasağı sonrası binlerce kişinin tren istasyonlarına akın etmesi ve kendi şehirlerine dönme çabası, salgının yayılabileceği hususunda endişe yarattı.

Dünyanın en hızlı büyüyen ekonomilerinden olan Hindistan, salgının büyüme üzerinde yarattığı

baskıyla yüzleşiyor. Çin’li yatırım bankası UBS, Hindistan’da 2020 mali yılı için ekonomik büyüme tahminini yüzde 5,1’den yüzde 4’e indirdi. Uzmanlar, böyle bir baskı karşısında Hindistan Hükümeti’nin 18 milyar dolara varan bir mali teşviği hayata geçirebileceğini düşünüyor.

GÜNEY KORE

Güney Kore, salgının yayılmasının engellenmesi konusunda en başarılı ülkelerden biri olarak dikkat çekti. Söz konusu başarıda ise ülke yönetiminin çok sıkı bir şekilde ve vakit kaybetmeksizin uyguladığı dünyanın en kapsamlı ve en iyi organize edilmiş teşhis programı yatıyor. Güney Kore yönetimi, olağanüstü bir çaba göstererek uyguladığı bu test programı sayesinde son 2 haftada virüsün yayılma hızını önemli ölçüde yavaşlatmayı başardığını ve günlük 900 yeni vaka sayısının 75’e kadar gerilediğini belirtti. Ölüm riski daha fazla olan yaş gruplarının ve kronik rahatsızlığı olanların özellikle teste tabi tutulması da başarının bir diğer sebebi oldu.

Güney Kore, salgını kontrol altına almaktaki başarısıyla birlikte, acil olarak aldığı

ekonomik tedbirlerle de dikkat çekti. Maliye Bakanlığı, özellikle tedarik zincirindeki bozulmayı ve tüketimdeki azalmayı desteklemek için 9,8 milyar dolarlık teşvik paketi açıkladı.

BREZİLYA

Salgının bir diğer hızlı yayılım gösterdiği ve olumsuz etkilediği ülke Brezilya oldu. Hükümet, salgına karşı milli felaket durumu ilan ederek, kamu harcamalarının ve bütçe açığının aşılmasına izin veren tasarımı kabul etti. Karar kapsamında oluşturulan salgınla mücadele komitesi, salgının toplumsal ve ekonomik etkilerini minimuma indirmeye çalışacak.

Diğer taraftan, Brezilya Devlet Başkanı Jair Bolsonaro, salgını en başta küçümsediği için geç kalınmakla yoğun eleştirilerin hedefi oldu. Eleştiriler ve salgının yayılmaya başlaması sonrası, Hükümet tarafından ekonomiyi ve dar gelirli ailelerin desteklenmesini içeren mali teşvik paketi de açıklandı.

RUSYA

Rusya, koronavirüs vakalarının diğer ülkelere göre kısmen düşük kaldığı ülkelerden bir diğeri oldu. Söz konusu durumda, Çin’de salgın

başlar başlamaz Rusya’nın sınır kapılarını kapatması gibi önlemlerin etkili olduğu düşünülüyor. Diğer taraftan, salgının dünya genelinde yayılması üzerine Rusya tüm ülkelerle uçuşlarında ciddi sınırlandırmalara gitti.

Salgının da etkisiyle petrol ve enerji fiyatlarındaki sert düşüşler Rusya ekonomisini olumsuz etkiliyor. Mevcut küresel gelişmeleri değerlendiren Rusya Maliye Bakanlığı, düşük petrol fiyatlarının ülke ekonomisini olumsuz etkilediğini ancak ülkedeki ulusal refah fonunun devletin yükümlülüklerini yerine getirmesi ve makro istikrarı sürdürmek için yeterli düzeyde olduğunu açıkladı.

Rusya’da Devlet Başkanı Vladimir Putin, 2024’te devlet başkanı seçimlerinde yeniden aday olmasına olanak sağlayan ve ülkede siyasi sistemi değiştirecek anayasa değişikliği tasarısını onayladı. Anayasa Mahkemesi de söz konusu değişikliğin uygunluğunu onaylarsa, tasarıyla ilgili referandum yapılması için halk oylamasına gidilmesi öngörülüyor. Tasarının yürürlüğe girmesi için yüzde 50’nin üzerinde kabul oyu alması yeterli olacak. Böylece, Putin’in tekrar iki dönem üst üste devlet başkanı seçilmesine imkan sağlanacak.

Küresel daralma beklentileri içinde Dünya Bankası ve IMF'den likidite hazırlığı

IMF Başkanı Georgieva üye ülkeleri desteklemek için 1 trilyon dolarlık finansal kapasitenin kullanılabilirliği belirtirken Dünya Bankası Başkanı Malpass ise önümüzdeki 15 ay içinde 160 milyar dolarlık mali destek sağlayabilecek bir program üzerinde çalıştıklarını açıkladı.

Uluslararası Para Fonu (IMF), ekonomik faaliyetlerin aniden durmasıyla, küresel üretimin 2020'de daralacağını belirterek, fonun üye ülkeleri desteklemek için 1 trilyon dolarlık finansal kapasitesini kullanmaya hazır olduğunu bildirdi. IMF Başkanı Kristalina Georgieva ve Uluslararası Para ve Finans Komitesi (IMFC) Başkanı Lesetja Kganyago'nun video-konferans

sistemiyle gerçekleştirdiği toplantının ardından yazılı bir ortak açıklama yapıldı. Dünyanın küresel bir salgının ekonomik ve finansal bir krize dönüşmesiyle daha önce görülmemiş bir durumla karşı karşıya bulunduğu belirtilen açıklamada, "Ekonomik faaliyetlerin aniden durmasıyla, küresel üretim 2020'de daralacak. Öncelik, 2021'de ekonomik toparlanmayı güçlendirmek için kırılgan hanehalkına ve şirketlere yönelik mali desteği hedeflemeli. IMF, üye ülkeleri desteklemek için 1 trilyon dolarlık finansal kapasitesini kullanmaya hazır" ifadesine yer verildi.

Dünya Bankası Başkanı David Malpass ise yeni tip koronavirüs salgınının ekonomik etkilerine yönelik ek bir paket hazırladıklarını belirterek, "Önümüzdeki 15 ay içinde 160 milyar dolarlık mali destek sağlayabilecek bir programı yönetim kurulumuza sundum" dedi.

Banka yönetiminin salgının acil sağlık ve sosyal sonuçlarına odaklanan 14 milyar dolarlık paketini 17 Mart'ta onayladığını hatırlatan Malpass, salgının daha geniş ekonomik sonuçlarına odaklanacak ek bir paket hazırladıklarını aktardı.

OECD: Karantınadaki her ay GSYH büyümesinde yüzde 2'lik kayba yol açacak

Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü (OECD) Genel Sekreteri Angel Gurría, yeni tip koronavirüs salgınının ekonomik etkisinden dolayı birçok ekonominin resesyona gireceğini belirterek, karantınada geçirilen her bir aylık dönem için, büyük ekonomilerin gayrisafi yurt içi hasılasının (GSYH) büyümesinde yüzde 2'lik bir kayıp olacağını bildirdi. Gurría, "Son tahminlerimiz, ekonomik faaliyetlerin kısmen durdurulmasının büyük ekonomilerdeki GSYH'nin üçte birine kadar olan sektörleri doğrudan etkileyeceğini gösteriyor" diyerek, sadece turizm sektörünün yüzde 70'e varan bir daralmayla karşı karşıya bulunduğunu vurguladı.

S&P, petrol üreten 14 ülkenin kredi notunu gözden geçirdi

Petrol fiyatlarındaki düşüşün ardından küresel çapta güncellemeler yapan Standard & Poor's, petrol üreticisi ülkelerden Angola, Nijerya, Umman, Meksika ve Kuveyt'in kredi notunu düşürürken, Bahreyn ve Kolombiya'nın da kredi notu görünümünü aşağı yönlü revize etti.

S&P'nin Suudi Arabistan, Rusya, Azerbaycan, Kazakistan, Malezya, Katar, Irak, Bahreyn, Kolombiya, Angola, Nijerya, Umman, Meksika ve Kuveyt'e ilişkin not değerlendirmelerini içeren açıklamaları, kuruluşun resmi internet sitesinde yayımlandı.

Global petrol üreticisi ülkelerden Angola'nın kredi notunu "B-"den "CCC+"ya düşüren S&P, Nijerya'nın da kredi notunu "B"den "B-"ye indirdi. Umman'ın kredi notunu "BB"den "BB-"ye düşüren kurum, Meksika'nın kredi notunu, "A-"den "BBB"ye indirdi. Kuveyt'in kredi notunu "AA"dan "AA-"ye indiren ve notun görünümünü "durağan" olarak belirleyen S&P, Bahreyn'in kredi notu görünümünü "pozitif"ten

"durağan"a çevirirken, kredi notunu ise "B+" olarak teyid etti. Kolombiya'nın not görünümünü de "durağan"dan "negatif"e çeviren S&P, kredi notunu "BBB-" olarak teyid etti.

7 ülkeye not teyidi

S&P, Suudi Arabistan'ın uzun dönem kredi notunun "A-", Rusya'nın uzun dönem kredi notunu "BBB-", Azerbaycan'ın kredi notunu da "BB+", Kazakistan'ın kredi notunu "BBB-", Malezya'nın kredi notunu "A-", Katar'ın kredi notunu da "AA-" Irak'ın kredi notunu "B-" olarak teyid edip, notun görünümünü "durağan"da

bırakırdı. Bahreyn'in de notunu teyit eden S&P'nin açıklamasında "Petrol fiyatlarındaki düşüş, Irak'ın mali açığını üçe katlayacak ve cari işlemler dengesini 2020'nin üzerinde bir açığa itecektir. Buna karşın, Irak dünyanın dördüncü en büyük petrol üreticisi ve en düşük maliyetli üreticilerinden biri olmaya devam edecek." değerlendirmelerine yer verildi.

EİB'den Şubat'ta 1 milyar 15 milyon dolar ihracat

Şubat ayında Ege İhracatçı Birlikleri üyesi ihracatçılar, 1 milyar 15 milyon dolarlık ihracat gerçekleştirirken zirvenin yeni sahibi ihracatını yüzde 11'lik artışla 117,3 milyon dolarla taşıyan Ege Hazırgiyim ve Konfeksiyon İhracatçıları Birliği oldu.

Ege İhracatçı Birlikleri'nin 2020 yılı Ocak - Şubat dönemindeki ihracatı yüzde 3'lük artışla 2 milyar 92 milyon dolardan, 2 milyar 157 milyon dolara çıkarken, son bir yıllık ihracat ise; yüzde 1'lik gelişimle 13 milyar 355 milyon dolara yükseldi.

Şubat ayında EİB bünyesindeki 12 ihracatçı birliğinin 6 tanesi 2019 yılı Şubat ayına göre ihracatlarını arttırmayı başarırken, diğer yarısı 2019 yılı Şubat performansını yakalayamadı. Ege Deri ve Deri Mamulleri İhracatçıları Birliği yüzde 25'lik ihracat artışıyla 17,8 milyon dolarlık ihracat rakamına ulaştı ve ihracat artış rekortmeni oldu.

Ocak ayında zirvede yer alan Ege Demir ve Demirdışı Metaller İhracatçıları Birliği, Şubat ayında 109 milyon dolarlık döviz Türkiye'ye kazandırırken zirvenin ikinci basamağında kendine yer buldu.

Su ürünleri ve yaş meyvede artış

Ege Su ürünleri ve Hayvansal Mamuller İhracatçıları Birliği yüzde 4'lük ihracat artışıyla 81,3

milyon dolar ihracatı hanesine yazdırırken, Ege Yaş Meyve Sebze İhracatçıları Birliği 66 milyon dolar döviz kayda aldı.

EİB'de ihracatı artan diğer birlikler ise; Ege Mobilya Kağıt ve Orman Ürünleri İhracatçıları Birliği ile Ege Tekstil ve Hammaddeleri İhracatçıları Birliği idi. Her iki birlikte ihracatını yüzde 5 arttırırken, Mobilya, kağıt ve orman ürünleri sektörünün ihracatı 52,2 milyon dolar, Tekstil ve hammaddeleri sektörünün ihracatı 16,3 milyon dolara ulaştı.

Madencilerin coronavirus direnişi

Çin'den çıkan ve tüm dünyayı tehdit eden coronavirus'ten etkilenmesi beklenen madencilik sektörü, Şubat ayını yatay bir ihracat rakamıyla atlattı. Ege Maden İhracatçıları Birliği 58,4 milyon dolarlık ihracat rakamıyla 2019 Şubat ayındaki ihracat rakamını tekrarladı.

Ege Kuru Meyve ve Mamulleri İhracatçıları Birliği 60 milyon dolarlık ihracata imza atarken, Ege Tütün İhracatçıları Birliği Şubat ayında 58,7 milyon dolar

ihracatta kaldı.

Ege Hububat Bakliyat Yağı Tohumlar ve Mamulleri İhracatçıları Birliği 32,5 milyon dolar ihracat performansı gösterirken, Ege Zeytin ve Zeytinyağı İhracatçıları Birliği 15,1 milyon dolarlık ihracatla listenin 12'nci sırasına yerleşti.

“2020 yılı zor bir yıl olacak”

Şubat ayında İblib'te verdiğimiz şehitler başta olmak üzere çok sayıda üzücü olaya şahitlik ettiğimizi dile getiren Ege İhracatçı Birlikleri Koordinatör Başkanı Jak Eskinazi, etkisini her geçen gün arttıran coronavirus nedeniyle 2020 yılının beklenenden zor bir yıl olmaya aday olduğunu dile getirdi.

2020 yılının Ocak-Şubat döneminde tüm olumsuzluklara rağmen EİB'nin ihracatının yüzde 3'lük artış göstermesinin teselli kaynağı olduğunu anlatan Eskinazi, “Sürdürülebilirlik Yılı ilan ettiğimiz 2020 yılında ihracatımızın sürdürülebilir olması adına çaba göstereceğiz. Yapmayı

COVID-19 ile mücadelede ihracatçılardan üretim seferberliği

Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM), Türkiye'nin Koronavirüsle mücadelesine destek olmak amacıyla bünyesindeki 61 ihracatçı birliğiyle beraber üretim seferberliği başlattı. TİM, milli ve yerli üretimle, sağlık çalışanları başta olmak üzere Türkiye genelinde maske ve dezenfektan ihtiyacını karşılamayı hedefliyor. “Bugüne kadar ihracatımız için ürettik. Şimdi sağlığımız için üretiyoruz” sloganıyla başlayan üretim kapsamında; 1 milyon adet tıbbi maske ve 100 bin litre dezenfektan üretilecek. TİM Başkanı İsmail Güllü, “Tüm iş dünyasının iyi niyetle, parça parça emek sarf ettiği bu süreçte, TİM olarak, bu mücadeleyi bir seferberliğe dönüştürecek şekilde koordine ediyoruz. Ülkemizin birçok büyük hazır giyim, kimya, tekstil firmaları ile birlikte sağlık çalışanlarımızın ihtiyaçlarını karşılamak için, mevcutta yaşanan maske ve dezenfektanların tedarik sıkıntısını aşmak adına bir milli ve yerli Üretim Seferberliği başlatıyor, üretim çarklarımızı Türkiye için çeviriyoruz. Hedefimiz günlük 1 milyon maske üretimi ile başlayıp, aylık 40 milyon adet maske üretimi kapasitesine ulaşmaktır. TİM olarak, bugüne kadar ihracatımız için ürettik, şimdi sağlığımız için üretiyoruz” dedi.

planladığımız birçok fuar, sektörel ticaret heyeti organizasyonları iptal oluyor. O nedenle 2020 yılı için öngörülerimizin gerçekleşmeme

riski var. Bu şartlarda morallerimizi bozmadan üretmeye ve ihracat yapmaya devam etmek istiyoruz” diye konuştu.

Türkiye'nin Şubat ayı ihracatı 14,6 milyar dolar

Geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 2,31 artan Şubat ayı ihracatı, 14 milyar 655 milyon dolar olarak gerçekleşti. İthalat ise yüzde 9,93 artışla 17 milyar 651 milyon dolar oldu.

2020 yılına hızlı başlayan ihracat, yılın ikinci ayında artışını sürdürdü. Şubat ayında Türkiye'nin ihracatı, geçen yılın aynı ayına göre yüzde 2,31 artarak 14 milyar 655 milyon dolar, ithalat ise yüzde 9,93 artarak 17 milyar 651 milyon dolar oldu. Buna bağlı olarak Türkiye'nin dış ticaret hacmi, yüzde 6,34 artışla 32 milyar 306 milyon dolar olarak gerçekleşti. Şubat ayında ihracatın ithalatı karşılama oranı ise yüzde 83'e yükseldi.

Genel Ticaret Sistemi'ne göre Şubat'ta en fazla ihracat yapılan sektör otomotiv ve en fazla ithalat yapılan sektör ise mineral yakıtlar oldu. En fazla ihracat yapılan ülkeler ise Almanya, Irak ve İngiltere olarak sıralandı. Ocak-Şubat 2020 döneminde ise ihracat yüzde 4,31 artarak 29 milyar 414 milyon dolara, ithalat yüzde 14,39 artarak 36 milyar 858 milyon dolara, dış ticaret hacmi ise yüzde 9,69 yükselerek 66 milyar 272 milyon dolara çıktı.

Şubat ayı için rekor

Söz konusu rakamlar, Cumhuriyet döneminin en yüksek Şubat ayı istatistiklerine tekabül ediyor. TİM Başkanı İsmail Gülle, Şubat ayı ihracat rakamlarına ilişkin şu değerlendirmede bulundu:

"Tüm küresel ve bölgesel gelişmeler ve belirsizliklere rağmen yeni yılın ilk ayında Cumhuriyet tarihinin en yüksek ihracat hacmi rekoru kırılırken, Şubat ayında da Cumhuriyet tarihinin en yüksek Şubat ayı ihracat rekoruna ulaşarak rekorlar çitasını bir üst basamağa taşıyoruz. 2019 genelinde net ihracatın büyümeye katkısı, 2,3 puan ile GSYH'nin yılı pozitif bir büyüme ile kapatmasına çok değerli bir katkı sağladı. Ülkemiz ekonomisinin 'dengelenme-disiplin' dönemini başarıyla tamamlamasında ve pozitif büyümeye bu kadar hızlı dönmesinde ihracatımızın etkili katkısından gururluyuz."

Gülle, dünyada en fazla ihracat gerçekleştiren ilk 10 ülkeden dokuzunda ihracat gerilerken, Türkiye'de arttığını da vurguladı.

Firma istatistikleri

Şubat ayında ilk kez ihracat yapan şirket sayısı, 1.555 olarak gerçekleşti. İhracata yeni başlayan firmalar, Şubat'ta toplam 127 milyon dolarlık ihracat gerçekleştirdi. Firma özelinde bakıldığında, Şubat'ta yapılan 14,6 milyar dolarlık ihracat, toplam 39 bin 248 firma tarafından gerçekleştirildi.

Sektörler

Şubat ayının sektörler bazında lideri, 2,52 milyar dolarlık ihracat ile yine otomotiv sektörü oldu. Onu 1,52 milyar dolar ihracat ile hazır giyim ve 1,51 milyar dolar ihracat ile kimyevi maddeler sektörlerinin takip etti. Yedi sektörün ihracatında yüzde 10'un üzerinde artış gerçekleşti. Yılın iki ayında 21 sektör, ihracatını artırma başarısı gösterdi. Şubat ayının en güçlü performansına imza atanlar yüzde 94,9 artışla 148 milyon dolar ihracat gerçekleştiren gemi ve yat, yüzde 49,7 artışla 372 milyon dolara ulaşan mücevher, yüzde 23,3 artışla 205 milyon dolara ulaşan yaş, meyve ve sebze sektörleri oldu. Sektörlerin ihracat yaptıkları ülke sayılarına bakıldığında 205 ülke ve bölgeye gerçekleştirdiği ihracatla kimyevi maddeler ve mamulleri birinci, 187 ülke ile çelik ve hububat, bakliyat, yağlı tohumlar ve mamulleri ikinci, 185 ülke ile elektrik-elektronik sektörü üçüncü oldu.

İlk 20 ülkenin 13'ünde artış

Şubatta ihracatçılar, Türkiye'nin bayrağını 207 ülke ve bölgede dalgalandırmayı başardı. Bu ülkelerin 122'sine yapılan ihracat artarken, 80 ülkede artış yüzde 10'un, 38 ülkede ise yüzde 50'nin üzerinde gerçekleşti.

İlk 3 ülke; 1,3 milyar dolar ile Almanya, 906 milyon dolar ile Irak ve 856 milyon dolar ile Birleşik Krallık oldu. İlk 10 ülkenin ihracattaki payı yüzde 48,9 olurken, ilk 20 ülkede bu pay yüzde 67,1'e yükseldi. En büyük pazar olan Avrupa Birliği'nin ihracattaki payı Şubat'ta yüzde 48,1 olarak gerçekleşti.

İller bazında rakamlar

Şubat ayında 45 ilin ihracatında artış kaydedildi. En çok ihracat gerçekleştiren ilk üç il sırasıyla 5,8 milyar dolarla İstanbul, 1,3 milyar dolarla Bursa ve 1,1 milyar dolarla Kocaeli oldu. En dikkati çekici artışlar ise yüzde 84,3 artışla 21,9 milyon dolar ihracata imza atan

Kastamonu, yüzde 75,3 artışla 63,2 milyon dolara ulaşan Yalova ve yüzde 55,7 artışla 33,9 milyon dolar ihracat yapan Çorum'da yaşandı. Çorum'da mücevher sektörü, ihracatını yüzde 100'den fazla artırırken, Yalova'da gemi ve yat sektörü ihracatta öne çıktı.

177 ülkeye 4,2 milyar TL ihracat

Ay boyunca 172 ülkeye ihracatta Türk Lirası kullanıldı ve toplam rakam 4,2 milyar TL olarak gerçekleşti. 6 bin 251 firma, Şubat ayı beyannamelerinde Türk Lirası'nı tercih etti. Miktar bazında ihracatta ise Şubat'ta yüzde 8,1 artışla 12,1 milyon tona ulaşıldı. Avro/Dolar paritesinin etkisi negatif yönlü 271 milyon dolar oldu. Paritenin olumsuz etkisi 2019 Şubat ayında ise negatif yönlü 496 milyon dolar olarak gerçekleşmişti. 2020 yılında paritenin olumsuz etkisinin yüzde 55 ile önemli ölçüde azaldığı görüldü.

Revizyon sonrası Ocak ayında cari açık 1,8 milyar dolar

Hizmet ticareti verisi ile dış ticaretin genel ticaret sistemiyle hesaplanması ödemeler dengesinde revizyon getirdi. Revizyonla 2019 cari fazlası 1 milyar 674 milyon dolardan 8 milyar 22 milyar dolara çıktı Ocak açığı da beklentinin altında geldi.

Merkez Bankası, 5 Mart'ta yaptığı duyuruda ödemeler dengesi istatistiklerinde uluslararası hizmet ticareti ve dış ticarete genel ticaret sistemine göre hesabı göz önünde bulundurarak revizyon yapacağını belirtmişti. Ocak ayı cari açık verisi de revizyon sonrası ilk veri oldu. Piyasanın 2,6 milyar dolarlık açık beklentilerinin aksine cari açık Ocak'ta 1,8 milyar dolarda kaldı. Verinin beklentiden iyi gelmesinin nedeni ise

revizyonlar. Ama revizyonlara rağmen piyasanın ocak ayından itibaren beklediği bozulma da başladı. Ödemeler dengesi istatistiklerinde artık hizmetler dengesi hesabında yolcu taşımacılığı ile fikri mülkiyet hakları kullanım ücretleri, telekomünikasyon, bilgisayar ve bilgi hizmetleri, kişisel kültürel ve eğlence hizmetleri kalemleri yer alıyor. Bunlardaki gelir ve gider verileri de ödemeler dengesi hesabına dahil ediliyor.

(Milyon Dolar)	Ocak		Yıllık		12 Aylık Kümülatif 2020
	2019	2020	2018	2019	
CARİ İŞLEMLER HESABI	-276	-1.804	-20.745	8.022	6.494
SERMAYE HESABI	28	-8	62	34	-2
FINANS HESABI	-2.271	-1.238	-10.903	1.850	2.883
Doğrudan Yatırımlar (net)	-791	-765	-9.374	-5.540	-5.514
Portföy Yatırımlar (net)	-6.129	1.222	3.115	1.246	8.597
Diğer Yatırımlar (net)	1.381	1.239	5.733	-180	-322
Rezerv Varlıklar (net)	3.268	-2.934	-10.377	6.324	122
Net Hata ve Noksan	-2.023	574	9.780	-6.206	-3.609

Kaynak: TCMB

İki kalemde yapılan revizyon sonrasında hizmetler kalemi, 2013 yılında 9,8 milyar dolar, 2014'te 7,7 milyar dolar, 2015'te 5,4 milyar dolar, 2016'da 4,9 milyar dolar, 2017'de 6,1 milyar dolar, 2018'de 5,3 milyar dolar ve 2019'da 4,7 milyar dolar arttı.

2019 cari fazlası 6,3 milyar dolar arttı

Bunun sonucunda cari açık, 2013'te 8,4 milyar dolar, 2014'te 6,1 milyar dolar, 2015'te 5,0 milyar dolar, 2016'da 4,7 milyar dolar, 2017'de 6,0 milyar dolar ve 2018'de 7,5 milyar dolar azaldı. Cari fazla ise 2019'da 6,3 milyar dolar yükseldi. Rakamlardaki revizyon, Merkez Bankası rezervlerinde bir değişim yaratamayacağı için net hata ve noksan kaleminin de değişmesine yol açtı. Böylece, net hata noksan kalemi 2013'te 10,5 milyar dolar, 2014'te 5,3 milyar dolar, 2015'te 3,4 milyar dolar, 2016'da 4,3 milyar dolar, 2017'de 6,6 milyar dolar, 2018'de 10,6 milyar dolar ve 2019'da 7,4 milyar dolar azaldı.

Dış ticaret açığında 1,9 milyar dolar artış

Merkez Bankası'nın açıkladığı verilere göre Ocak'ta cari açık 1 milyar 528 milyon dolar artarak 1 milyar 804 milyon dolara yükseldi. 12 aylık cari denge ise 6 milyar 494 milyon dolar fazla verdi. Ocak'ta, dış ticaret açığı geçen yılın aynı ayına göre 1 milyar 994 milyon dolar arttı ve 3 milyar 245 milyon dolara yükseldi. Bu yükseliş revizyona rağmen gerçekleşti ve 1,8 milyar dolarlık cari açık verilmesinde en etkili kalem oldu.

Altın ve enerji hariç cari işlemler hesabı ise, 2019 Ocak ayında 3 milyar 409 milyon dolar fazla vermişken, bu ayda 3 milyar 220 milyon dolar fazla verdi. Hizmetler dengesi kaynaklı girişler bir önceki yılın aynı ayına göre 78 milyon dolar artarak 1 milyar 586 milyon dolar oldu.

Turizm sezonunun tamamlanmasının ardından seyahat kaleminden kaynaklanan net gelirler, bir önceki yılın aynı ayına göre 112 milyon doları tutarında artarak 1 milyar 100 milyon dolar

olarak belirlendi.

Doğrudan yatırımlardan kaynaklanan net girişler, geçen yıla göre 26 milyon dolar azaldı 765 milyon dolar oldu. Portföy yatırımları 1 milyar 222 milyon dolar net çıkış kaydetti. Alt kalemler itibarıyla incelendiğinde, yabancıların hisse senedi piyasasında 333 milyon dolar ve devlet iç borçlanma senetleri piyasasında 498 milyon dolar net satış yaptığı görüldü. Yurt dışındaki tahvil ihraçlarıyla ilgili olarak bankalar 234 milyon dolar net borçlanma yaptı.

Rezervlerde 2,9 milyar dolar azalma

Yurtdışından sağlanan kredilerle ilgili olarak; bankalar ve diğer sektörler sırasıyla 1 milyar 503 milyon dolar ve 219 milyon dolar net geri ödeme, hükümet ise 4 milyon dolar net kullanım gerçekleştirdi. Resmi rezervlerde bu ayda 2 milyar 934 milyon dolar azalma gözlemlendi. Analistler şubat ayında da rezerv kaybının devam edebileceğine dikkat çekti.

İşsizlik, Aralık'ta yüzde 13,7

Geçtiğimiz Aralık ayında işsizlik oranı yüzde 13,7 olarak gerçekleşti. Bir önceki ay olan Kasım ayında işsizlik oranı yüzde 13,3 düzeyindeydi. 15-24 yaş arası genç nüfusta işsizlik oranı ise yüzde 25'e yükseldi.

Türkiye İstatistik Kurumu'nun Aralık 2019 dönemi iş gücü istatistiklerine göre, işsizlik oranı yüzde 13,7 olarak gerçekleşti. Rakam bir önceki ay olan Kasım ayında yüzde 13,3; 2018 yılının aralık ayında ise yüzde 13,5 seviyelerindeydi.

Türkiye genelinde 15 ve daha yukarı yaştakilerde işsiz sayısı 2019 yılı Aralık döneminde geçen yılın aynı dönemine göre 92 bin kişi artarak 4 milyon 394 bin kişi oldu. İşsizlik oranı 0,2 puanlık artış ile yüzde 13,7 seviyesinde gerçekleşti. Tarım dışı işsizlik oranı 0,2 puanlık artış ile yüzde 15,8 oldu.

İstihdam oranı yüzde 44,7

İstihdam edilenlerin sayısı 2019 yılı Aralık döneminde, bir önceki yılın aynı dönemine göre 3 bin kişi artarak 27 milyon 658 bin kişi, istihdam oranı ise 0,7 puanlık azalış ile yüzde 44,7 oldu.

Aralık ayında, istihdam edilenlerin sayısı tarım

sektöründe 225 bin, inşaat sektöründe 119 bin kişi azalırken, sanayi sektöründe 225 bin, hizmet sektöründe ise 122 bin kişi arttı. İstihdam edilenlerin yüzde 16,5'i tarım, yüzde 20,6'sı sanayi, yüzde 5,4'ü inşaat, yüzde 57,5'i ise hizmet sektöründe yer aldı.

İşgücü 2019 yılı Aralık döneminde bir önceki yılın aynı dönemine göre 95 bin kişi artarak 32 milyon 52 bin kişi, işgücüne katılma oranı ise 0,6 puanlık azalış ile yüzde 51,8 olarak gerçekleşti.

Aralık 2019 döneminde herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşuna bağlı olmadan çalışanların toplam çalışanlar içindeki payını gösteren kayıt dışı çalışanların oranı, bir önceki yılın aynı dönemine göre 1,1 puan azalarak yüzde 32,3 olarak gerçekleşti. Tarım dışı sektörde kayıt dışı çalışanların oranı bir önceki yılın aynı dönemine göre 0,8 puan azalarak yüzde 21,9 oldu.

15-64 yaş grubunda işsizlik oranı bir önceki yılın

aynı dönemine göre 0,3 puan artışla, yüzde 14,0, tarım dışı işsizlik oranı ise 0,2 puanlık artışla yüzde 15,9 oldu. Bu yaş grubunda istihdam oranı 0,6 puanlık azalışla yüzde 49,3, işgücüne katılma oranı ise 0,5 puanlık azalışla yüzde 57,3 oldu.

Genç işsizlik yüzde 25,0

15-24 yaş grubunu kapsayan genç nüfusta işsizlik oranı bir önceki yılın aynı dönemine göre 0,5 puan artışla, yüzde 25,0; istihdam oranı ise 0,5 puan azalarak yüzde 31,9 oldu. Aynı dönemde işgücüne katılma oranı 0,5 puanlık azalışla yüzde 42,5 seviyesinde gerçekleşti. Ne eğitimde ne de istihdamda olanların oranı ise bir önceki yılın aynı dönemine göre 0,5 puanlık artışla yüzde 25,4 seviyesinde gerçekleşti.

Mevsim etkisinden arındırılmış işsizlik oranı bir önceki döneme

Mevsim etkilerinden arındırılmamış temel işgücü göstergeleri

2018-2019 (Yıllık)	Toplam	
	2018	2019
15 yaş ve daha yukarı yaşta kişiler		
Nüfus (Bin kişi)	60.654	61.469
İşgücü (Bin kişi)	32.274	32.549
İstihdam (Bin kişi)	28.738	28.080
Tarım	5.297	5.097
Tarım dışı	23.440	22.983
İşsiz (Bin kişi)	3.537	4.469
İşgücüne dahil olmayanlar (Bin kişi)	28.380	28.920
İşgücüne katılma oranı (%)	53,2	53,0
İstihdam oranı (%)	47,4	45,7
İşsizlik oranı (%)	11,0	13,7
Tarım dışı işsizlik oranı (%)	12,9	16,0
15-64 yaş grubu		
İşgücüne katılma oranı (%)	58,5	58,5
İstihdam oranı (%)	52,0	50,3
İşsizlik oranı (%)	11,2	14,0
Tarım dışı işsizlik oranı (%)	13,0	16,1
Genç nüfusta (15-24 yaş) işsizlik oranı (%)	20,3	25,4
Ne eğitimde ne istihdamda olanların oranı*	24,5	26,0

Kaynak: TÜİK *Çalışmayan, eğitim (örgün ve yaygın) görmeyen gençlerin, toplam genç nüfus içindeki oranıdır.

İSTİHDAMIN GELİŞİMİ (Bin kişi, 15+ yaş)

2019	SANAYİ	TARIM	İNŞAAT	HİZMETLER	TOPLAM
Erkek	4.212	2.856	1.482	10.605	19.156
Kadın	1.349	2.241	67	5.268	8.924
Toplam	5.561	5.097	1.550	15.872	28.080

Kaynak: TÜİK

göre 0,1 puan azalarak yüzde 13,1 oldu. İşsiz sayısı bir önceki döneme göre 43 bin kişi azalarak 4 milyon 267 bin kişi olarak gerçekleşti.

Mevsim etkisinden arındırılmış

istihdam oranı bir önceki döneme göre 0,3 puan azalarak yüzde 45,5 oldu. İstihdam edilenlerin sayısı 136 bin kişi azalarak 28 milyon 203 bin kişi olarak tahmin edildi.

Sanayi üretimi Ocak'ta yüzde 0,2 düştü, yıllık bazda yüzde 7,9 arttı

Dünyaya yayılan virüs salgını nedeniyle pazarın kaydığı sektörler sanayi üretimini Ocak ayında topladı. Bunların başında üretimini yüzde 14 artıran tekstil sektörü yer aldı.

Sanayi üretimi takvim etkisinden arındırılmış olarak Ocak'ta yüzde 8.6 seviyesinde bir artış beklenirken üretimde büyüme yüzde 7,9'da kaldı. Çin'den siparişlerin kaydığı başta tekstil, giyim, ana metal gibi sektörlerde üretim artarken, özellikle Avrupa'ya ihracatçı olan otomotiv, elektrikli makine, kimya, plastik gibi sektörlerde üretimde büyüme olsa da hız kesti. Şubat ayında iç tüketimdeki ivmelenmenin sanayi üretimini desteklemesi, ancak salgının etkisinin ihracatçı sektörlerde çok daha ağır hissedilmesi bekleniyor.

Ocak 2020 (2010=100)	Arındırılmamış		Takvim Etkisinden Arındırılmış		Mevsim ve Takvim Etkisinden Arındırılmış	
	Endeks	Değişim (Yıllık)	Endeks	Değişim (Yıllık)	Endeks	Değişim (Aylık)
Toplam Sanayi	108,8	7,7	105,9	7,9	117,7	-0,2
Madencilik ve Taşocakçılığı	101,6	8,4	99,4	8,5	120,5	-2,1
İmalat Sanayi	108,1	8,1	105,1	8,2	117,6	-0,3
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklim. Ürt. ve Dağıtım	124,0	3,9	123,0	3,8	117,9	3,2

Kaynak: TÜİK

Sektörler

Türkiye İstatistik Kurumu'nun verilerine göre Ocak'ta madencilik ve taşocakçılığı sektöründe üretim yüzde 8,5; imalat sanayinde yüzde 8,2 ve elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtım sektöründe yüzde 3,8 arttı. Sanayideki yüzde 7,9'luk büyümenin 7,2 puanı imalat sanayinden geldi.

İmalat sanayinde gıdadaki istikrarlı büyüme sürüyor. Hem ekonomik aktivitedeki hareketlenme hem de ihracat bu sektörü büyütüyor. Ocak'ta da yüzde 5,8'lik üretim artışı imalat sanayine 0,7 puanlık katkı yaptı. Gıda, Şubat'ta da büyüme beklenen sektörlerden.

İmalatta büyümenin üçte biri geleneksel sektörlerden

Türkiye'nin geleneksel sektörleri koronavirüs salgını sırasında kurtarıcı oldu. Tekstil, giyim, deri imalat sanayine en büyük katkıyı vermeyi başardı. Bu da toplam sanayi üretimindeki artışı getirdi.

Tekstil ürünleri imalatı yüzde 13,7 arttı. Tekstildeki üretim artışının imalat sanayine etkisi 1,5 puan oldu. Giyimde yüzde 10,1'lik büyümenin katkısı 0,7 puan. Deride ise yüzde 14,2 büyümeyle sağlanan destek 0,2 puan. Böylece geleneksel sektörlerimizin imalat sanayideki yüzde 8,2'lik büyümenin 2,4 puanını karşıladılar.

Yine Çin'deki durum nedeniyle öne çıkan sektörlerden ana metal üretimini yüzde 9,2 arttırdı ve bu sektörün katkısı da 0,9 puana yükseldi. Çelikten tüpler borular, ilk işlenmesinden elde edilen ürünler çift haneli üretim artışı gösterdi, ana demir ve çelik ürünleri imalatında da yüzde 9,6 büyüme var.

İhracatçı sektörler

İhracatçı sektörlerde de üretim artışı var. Ancak önceki aylara göre

Perakende satış hacmi yüzde 9.6 arttı

Türkiye İstatistik Kurumu Ocak 2020 perakende satış hacmi endeksinde göre, mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış sabit fiyatlarla perakende satış hacmi, söz konusu ayda bir önceki aya göre yüzde 0,8 düştü. Bu dönemde, gıda, içecek ve tütün satışları yüzde 0,1; gıda dışı satışlar (otomotiv yakıtı hariç) yüzde 1,8 azalırken otomotiv yakıtı satışları yüzde 1 arttı. Takvim etkilerinden arındırılmış sabit fiyatlarla perakende satış hacmi, Ocak'ta yıllık bazda yüzde 9,6 arttı. Bu dönemde gıda, içecek ve tütün satışları yüzde 5,5; gıda dışı satışlar (otomotiv yakıtı hariç) yüzde 13,6; otomotiv yakıtı satışları yüzde 5,8 yükseldi. Öte yandan cari fiyatlarla perakende ciro, ocakta geçen yılın aynı ayına göre yüzde 20,6 arttı. Aynı dönemde gıda, içecek ve tütün satışları yüzde 17,7; gıda dışı satışlar (otomotiv yakıtı hariç) yüzde 23,2; otomotiv yakıtı satışları yüzde 18,9 artış gösterdi. Perakende ciro, ocakta bir önceki aya göre yüzde 0,2 arttı. Söz konusu dönemde gıda, içecek ve tütün satışları yüzde 0,8; gıda dışı satışlar (otomotiv yakıtı hariç) yüzde 2,3 artarken, gıda dışı satışlar (otomotiv yakıtı hariç) yüzde 1 azaldı.

hız kesmiş durumda. Otomotivde yüzde 2,9'luk büyüme 0,2 puanlık katkı yaptı. Elektrikli makinede üretim artışı yüzde 11,3 olurken imalat sanayisine katkısı 0,4 puan oldu. Kimyasallarda büyüme yüzde 6,2 ve katkısı 0,4 puan olarak

gerçekleşti. Tüm bu sektörlerin önceki aylarda hem üretim artışı hem katkısı daha yüksek oluyordu. Koronavirüsün hem Türkiye'de hem Avrupa'da etkisini artırması, ihracatçı sektörlerde daha yoğun hissedilecek.

Şubat'ta kapasite kullanım oranı yüzde 76

2020 yılı Şubat ayında kapasite kullanımı bir önceki aya göre 0,5 puan artarak yüzde 76,0 oranında gerçekleşti. Giyim eşyalarının imalatı yüzde 84,9 ile ilk sırada yer alırken; ardından yüzde 82,5 ile kağıt ve kağıt ürünleri imalatı, yüzde 81,5 ile ağaç, ağaç ürünleri ve mantar ürünleri imalatı (mobilya hariç) ve yüzde 79,9 ile motorlu kara taşıtı, treyler (römork) ve yarı treyler (yarı römork) imalatı Şubat ayını en yüksek kapasiteyle kapatan sektörler oldu.

Şubat'ta yıllık enflasyon yüzde 12,37

Tüketici fiyatları Şubat'ta piyasa beklentilerinin yarısı düzeyinde yüzde 0,35 arttı. Yıllık TÜFE artışı ise yüzde 12,37'ye yükseldi. Yurt içi üretici fiyatları (Yİ-ÜFE) da aylık yüzde 0,48'lik gerçekleşmeyle, yıllık bazda yüzde 9,3'e çıktı. Yıllık gıda enflasyonu yüzde 10,6 olurken, işlenmiş gıdadaki artış yüzde 16,7 seviyesinde gerçekleşti. Giyimde ise yüzde 4,8 düşüş yaşandı.

Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) açıkladığı verilere göre enflasyonda artış hızının yavaşladığı gözlenirken rakamlarda gıdadaki sınırlı artış ve giyimde indirim sezonunun hızlanması ile coronavirus etkisiyle benzin ve motorindeki indirimler etkili oldu.

Enflasyon, Şubat ayında yüzde 0,7 civarında olan beklentilerin neredeyse yarısı kadar, yani yüzde 0,35 seviyesinde gerçekleşti ve 2019 Haziran'ından beri gözlenen en düşük aylık artışa ulaşıldı. Yıllık enflasyon ise yüzde 12,7 civarındaki beklentilerden çok daha düşük olarak yüzde 12,37 oldu. Yıllık enflasyonun altı ayın zirvesinde çıkışa da beklentilerin çok altında kalmasının nedeni ise gıda fiyatları oldu. Analistler gıda fiyatlarında yüzde 3 civarında artış beklerken gerçekleşme yüzde 2,33 seviyesinde oldu. Gıdadaki enflasyonun artışını dizginleyen ürün ise yüzde 11'lik fiyat düşüşüyle domates oldu.

Sığır ve tavuk eti fiyatında artış

Gıdadaki, yüzde 2,33'lük artışın genel enflasyon verisine etkisi 0,54 puan oldu. Dana ve tavuk etinde yüzde 2,5 ve yüzde 4,9 artış, mevsim sebze ve meyvelerinde limon, kabak, ıspanak, portakal gibi yüzde 15 ve hatta yüzde 44 seviyelerindeki yükselişler gıda grubunda enflasyonu tetikledi. Ancak ağırlığı yüzde 0,66 seviyesinde olan domates fiyatlarında yüzde 11'in üzerindeki fiyat kaybı, gıda enflasyonunun daha fazla yükselişini engelledi. Bu

durum da enflasyonun beklentilerin altında gelmesini sağlayan en büyük neden oldu. Mart'ta da gıda enflasyonunda sınırlı yükselişin devam etmesi bekleniyor. Ancak Nisan'dan itibaren yeni ürünlerin tezgahlara inmesinin enflasyonu düşürücü etki yapacağı tahmin ediliyor.

Giyim ve ayakkabı

Giyim ve ayakkabıda kıs indirimlerinin son ayı olan Şubat'ta yüzde 4,83'lük düşüş, genel enflasyonu 0,31 puan gerilettiler. Ancak Mart'tan itibaren yeni sezon ürünleri gelecek ve böylece giyim ve ayakkabı grubu artık enflasyonu yükseltici bir etki yapacak. Konut grubunda elektrik, doğalgaz zammı olmayınca artış yüzde 0,48'de kaldı ve enflasyona etkisi sadece 0,07 puan oldu.

Vergi indirimlerinin sürdüğü ev eşyası grubunda çok sınırlı bir enflasyon düşüşü oldu. Yüzde 0,08'lik düşüşün genel enflasyona etkisi 0,01 puanla yok denecek kadar az. Sağlıkta ilaç fiyatlarında yükseliş etkili. Kamunun her yıl güncellediği Euro fiyatına göre ilaç zamlanıyor. İlaçta zam yüzde 3,63; sağlık grubunda artış ise yüzde 2,03. Bu grubun genel enflasyona etkisi ise 0,06 puan.

Ulaştırma zamları etkili olmadı

Ulaştırma grubunda benzin ve motorinde coronavirus etkisiyle gerileyen petrol fiyatlarından kaynaklı indirimler etkili oldu. Ulaştırma grubunda yüzde 0,38 düşüş genel enflasyonu 0,06 puan düşürdü. Ulaştırma grubunda belediye otobüslerine, vapur fiyatlarına yüksek zamlar yapılmasına rağmen ağırlıkları düşük olduğu için enflasyona etkisi olmadı.

Eğlence ve kültür grubunda düşüş yurtdışı turların fiyatındaki yüzde 5,6'lık düşüşle ilgili. Coronavirus etkisi seyahatleri

%	TÜFE		Yİ-ÜFE		YD-ÜFE	
	2019	2020	2019	2020	2019	2020
Şubat	19,67	12,37	29,59	9,26	30,71	12,4
Yıllık Ort.	17,93	13,94	29,97	14,18	38,72	11,19
Aylık	0,16	0,35	0,09	0,48	-1,79	0,77

Kaynak: TÜİK

sınırlayınca fiyatlarda düşüş gözlemlendi. Çeşitli mal ve hizmetlerde Şubat ayı boyunca rekor üstüne rekor kıran altın fiyatlarında yüzde 4,46'lık artış enflasyonu yükseltti.

Çekirdek enflasyon çift haneye gidiyor

Merkez Bankası'nın para politikası için takip ettiği C çekirdek enflasyonu Şubat'ta aylık 0,18 düşse de yıllık yüzde 9,97'ye yükseldi. Çift haneli seviyelere yakın bir artış kaydeden C çekirdek enflasyonunu TÜİK, enerji, gıda ve

alkolsüz içecekler, alkollü içkiler ile tütün ürünleri ve altın fiyatlarındaki değişimler hariç olarak hesaplıyor. Analistler, çift haneye yönelişin fiyatlamaya davranışların da yaşanan bozulmayı bir miktar öne çıkarırken, çekirdek göstergenin gelecek aylarda da yukarı yöndeki eğilimini koruyup korumayacağını Merkez Bankası kararları açısından önemli olacağı beklentisinde. Yurtdışı üretici enflasyonu da (Yİ-ÜFE) bir önceki aya göre yüzde 0,48 artarak yüzde 9,26'ya yükseldi.

Yeni endeks H-ÜFE yüzde 12,3

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), ülke ekonomisinde üretimi yapılan hizmetlerin üretici fiyatlarını zaman içinde karşılaştırarak görülen değişimleri ölçmek için hazırlanan "Hizmet Üretici Fiyat Endeksi (H-ÜFE)" verilerini açıkladı.

Buna göre H-ÜFE, Ocak ayında bir önceki aya kıyasla yüzde 2,9; geçen yılın aynı ayına kıyasla yüzde 12,29 ve 12 aylık ortalamalara kıyasla ise yüzde 15,26 artış kaydetti.

Endeks, bir önceki yılın aynı ayına göre, ulaştırma ve depolama hizmetlerinde yüzde 12,95; konaklama ve yiyecek hizmetlerinde yüzde 15,19; bilgi ve iletişim hizmetlerinde yüzde 5,21; gayrimenkul hizmetlerinde yüzde 16,32; mesleki, bilimsel ve teknik hizmetlerde yüzde 11,94; idari ve destek hizmetlerinde yüzde 12,14 yükseldi.

2020 yılı Şubat ayında merkezi yönetim bütçe giderleri 93,5 milyar TL, bütçe gelirleri 86,1 milyar TL ve bütçe açığı 7,4 milyar TL oldu. Ayrıca, faiz dışı bütçe giderleri 79,3 milyar TL ve faiz dışı fazla ise 6,8 milyar TL olarak gerçekleşti.

Merkezi yönetim bütçesi Şubat'ta 7 milyar 363 milyon TL açık verdi. 2019'da yıllık 80 milyar olarak hedeflenen merkezi yönetim bütçe açığı 123,7 milyar ile hedefin çok üzerinde olmuştur. Özellikle yılın ilk yarısında yerel seçimlerin olması bütçe giderlerini de artırmıştı. 2020'nin ise ilk ayında TCMB'den gelen ihtiyat akçesi desteği ile fazla veren merkezi yönetim bütçesi Şubat ayında 7,36 milyar TL açık verdi.

Hazine ve Maliye Bakanlığı'nın açıkladığı aylık bütçe gerçekleşme raporunda bütçe açığının GSYH'ye oranının yüzde 3'ün altında kalması, faiz dışı dengenin GSYH'ye oranının ise dönem sonunda binde 3 olarak gerçekleşmesinin hedeflendiği belirtildi.

Bakanlıktan yapılan açıklamada şöyle denildi:

"2020 yılı Şubat ayında merkezi yönetim bütçe giderleri 93,5 milyar TL, bütçe gelirleri 86,1 milyar TL ve bütçe

açığı 7,4 milyar TL olarak gerçekleşmiştir. Ayrıca, faiz dışı bütçe giderleri 79,3 milyar TL ve faiz dışı fazla ise 6,8 milyar TL olarak gerçekleşmiştir.

Merkezi yönetim bütçesi 2019 yılı Şubat ayında 16 milyar 775 milyon TL açık vermiş iken 2020 yılı Şubat ayında 7 milyar 363 milyon TL açık vermiştir.

2019 yılı Şubat ayında 2 milyar 71 milyon TL faiz dışı açık verilmiş iken 2020 yılı Şubat ayında 6 milyar 800 milyon TL faiz dışı fazla verilmiştir.

Merkezi yönetim bütçe giderleri Şubat ayı itibarıyla 93 milyar 499 milyon TL olarak gerçekleşmiştir. Faiz harcamaları 14 milyar 162 milyon TL, faiz hariç harcamalar ise 79 milyar 336

Milyon TL	Ocak		Ocak-Şubat		Değişim Oranı (%)
	2019	2020	2019	2020	
Bütçe Giderleri	83.737	93.499	175.597	194.168	10,6
Faiz Hariç Giderler	69.033	79.336	153.614	167.260	8,9
Faiz Giderleri	14.704	14.162	21.983	26.908	22,4
Bütçe Gelirleri	66.962	86.136	163.913	208.306	27,1
Vergi Gelirleri	57.499	71.729	113.174	139.145	22,9
Bütçe Dengesi	-16.775	-7.363	-11.684	14.139	221,0
Faiz Dışı Denge	-2.071	6.800	10.299	41.046	298,6

Kaynak: T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı

milyon TL olarak gerçekleşmiştir.

2020 yılında merkezi yönetim bütçe giderleri için öngörülen 1 trilyon 95 milyar 461 milyon TL ödenekten Şubat ayında 93 milyar 499 milyon TL gider gerçekleştirilmiştir. Geçen yılın aynı ayında ise 83 milyar 737 milyon TL harcama yapılmıştır.

Şubat ayı bütçe giderleri geçen yılın aynı ayına göre yüzde 11,7 oranında artmıştır. Giderlerin bütçe ödeneklerine göre gerçekleşme oranı ise 2019 yılında yüzde 8,7 iken 2020 yılında yüzde 8,5 olmuştur.

Faiz hariç bütçe giderleri geçen yılın aynı ayına göre yüzde 14,9 oranında artarak 79 milyar 336 milyon TL olarak gerçekleşmiştir. Faiz hariç giderlerin bütçe ödeneklerine göre gerçekleşme oranı ise 2019 yılında yüzde 8,2 iken 2020 yılında yüzde 8,3 olmuştur.

Merkezi yönetim bütçe gelirleri Şubat ayı itibarıyla 86 milyar 136 milyon TL olarak gerçekleşmiştir. Vergi gelirleri 71 milyar 729 milyon TL, genel bütçe vergi dışı gelirleri ise 9 milyar 385 milyon TL olmuştur.

2020 yılı Şubat ayı vergi gelirleri tahsilatı geçen yılın aynı ayına göre yüzde 24,7 oranında artarak 71 milyar 729 milyon TL olmuştur. Vergi gelirlerinin bütçe tahminine göre gerçekleşme oranı ise 2019 yılında yüzde 7,6 iken 2020 yılında yüzde 9,1 olmuştur.

Ocak-Şubat döneminde 14,1 milyar TL fazla verildi

2020 yılı Ocak-Şubat döneminde merkezi yönetim bütçe giderleri 194,2 milyar TL, bütçe gelirleri 208,3 milyar TL ve bütçe fazlası 14,1 milyar TL olarak gerçekleşmiştir. Ayrıca, faiz dışı bütçe giderleri 167,3 milyar TL ve faiz dışı fazla ise 41 milyar TL olarak gerçekleşmiştir.

Merkezi yönetim bütçesi 2019 yılı Ocak-Şubat döneminde

11 milyar 684 milyon TL açık vermiş iken 2020 yılı Ocak-Şubat döneminde 14 milyar 139 milyon TL fazla vermiştir.

2019 yılı Ocak-Şubat döneminde 10 milyar 299 milyon TL faiz dışı fazla verilmiş iken 2020 yılı Ocak-Şubat döneminde 41 milyar 46 milyon TL faiz dışı fazla verilmiştir.

Vergi tahsilatı

2020 yılı Ocak-Şubat dönemi vergi gelirleri tahsilatı geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 22,9 oranında artarak 139 milyar 145 milyon TL olmuştur. Vergi gelirlerinin bütçe tahminine göre gerçekleşme oranı ise 2019 yılında yüzde 15 iken 2020 yılında yüzde 17,7 olmuştur.”

S&P Global`den Euro Bölgesi için durgunluk uyarısı

Uluslararası kredi derecelendirme şirketi Standard And Poor's (S&P) Global Ratings, Euro Bölgesi'nin durgunlukla karşı karşıya olduğu uyarısı yaptı.

S&P Global, COVID-19 salgınının ekonomik etkilerine bağlı olarak Avrupa'da bu yıl GSYH'nin yüzde 2,0 daralmasını beklediği vurgulandı ve sokağa çıkma sınırlamalarının ve kısıtlı çalışmaların dört ay kadar daha sürmesi durumunda bu daralmanın yüzde 10'u bulacağına dikkat çekildi.

S&P Global Ratings raporundaki değerlendirmede, "Euro Bölgesi 2020'de yüzde 2,0 dolayında bir daralma ile karşı karşıya" denildi ve eklendi:

"Tahminlerimiz için riskler aşağı yönlü. Salgın halihazırda öngörülenden daha uzun sürebilir ve daha genele yaygın olabilir. Ülkelerin bu salgına şimdi verecekleri yanıtın büyüklüğü ve şekli, salgının ileride kalıcı ekonomik zarar vermesinden kaçınmak için önemli."

Öte yandan Avrupa Merkez Bankası (ECB), COVID-19 salgını ile mücadele kapsamında başlattığı 750 milyar euro (818 milyar dolar) büyüklüğündeki tahvil alım programında, tahvil çıkaranlara limit uygulamayacak. ECB aynı zamanda alım yapılmaya uygun menkul kıymet listesini genişletecek. Banka ayrıca, herhangi bir ülkenin borçlanma kağıtlarının yüzde 33'ünden fazlasının alınmaması yönündeki limiti de uygulamayacak.

Türkiye 2019'da yüzde 0,9 büyüdü

Türkiye ekonomisi yılın son çeyreğinde yüzde 6 büyüdü ve böylece 2019 yılı yüzde 0,9 büyümeyle tamamlandı. Büyüme oranı ağırlıklı olarak kredilerdeki ve tüketimdeki hızlı artıştan sağlanırken makine teçhizat yatırımları beş çeyrekte sonra ilk kez arttı.

Türkiye ekonomisi 2019 yılı dördüncü çeyreğinde yüzde 6 büyüdü. Bu büyüme son yedi çeyreğin en hızlı büyümesi olduğu gibi Türkiye ekonomisi de dünyanın en hızlı büyüyen ikinci ekonomisi oldu. Beklentiler yüzde 5,1 civarındaydı. Böylece Türkiye 2019 yılını yüzde 0,9 büyüme ile kapattı. Ekonomik aktivitedeki hareketlenmenin kredilere ve tüketime yansımalarıyla ekonominin yeniden yüzde 5 üzerinde büyümesini sağladı. Tüketimin artmasıyla da ithalat son dönemlerin en yüksek büyümesini yakaladı. Dış ticaretin büyümeye düşürücü etki yaptı.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) verilerine göre, Türkiye ekonomisinde 2019 yılı yüzde 0,9 büyümeyle kapandı. Ekonominin ilk iki çeyrekteki küçülmesine rağmen son çeyrekteki hızlı büyüme daralmanın önüne geçti. Türkiye ekonomisi 4 trilyon 280 milyar dolarlık büyüklüğe kavuşurken dolar cinsinden ekonominin büyüklüğü 753,6 milyar dolar oldu.

Sanayide hareketlilik, kredilerde büyüme

Sanayideki hareketlenmenin ve kredilerdeki hızlı artışın büyümeye yaradığı anlaşılıyor. TÜİK verilerine göre sanayide son çeyrekte yüzde 5,9'luk büyümenin ekonomiye katkısı 1,15 puan oldu. Finans ve sigortada ise yüzde 24,2'lik büyümeye 0,78 puanlık katkı geldi. Merkez Bankası'nın faiz indirimleriyle kredi faizlerindeki düşüş kredi talebini arttırdı. Hem tüketici hem de ticari kredilerde hareketlenme oldu. İnşaatla ise daralma sürüyor. Yüzde 3,8'lik küçülmenin ekonomiye etkisi 0,22 puan. Hizmetler sektörü de tüketimin etkisiyle büyümeye olumlu kat-

kı veren sektörlerden. Hizmetler sektöründe yüzde 7,8'lik artışın büyümeye katkısı 1,52 puan oldu.

İthalatta hızlı artış

Kredilerin yansımaları tüketimin hareketinde de görüldü. Vatandaşın tüketimi son çeyrekte yüzde 6,8 arttı ve bu ekonomiye 3,9 puanlık katkı verdi. Yani büyümenin yüzde 66'sı tüketimin hızla artmasından kaynaklandı. Tüketimdeki artış ithalatın da çok hızlı büyümesine neden oldu. Son çeyrekte ithalat yüzde 29,3'lük artış kaydetti. Ve bu 5,79 puanlık küçülme yarattı. İhracatta ise büyüme yüzde 4,4'te kalınca dış ticaretin ekonomiye küçültücü etkisi 4,75 puan oldu.

Makine teçhizat

Her ne kadar inşaattaki daralma nedeniyle yatırımlarda küçülme sürse de beş çeyrek sonrasında ilk iyi haber makine teçhizat yatırımlarından geldi. Makine ve teçhizat yatırımları beş çeyreğin ardından ilk kez son çeyrekte yüzde 11,7 büyüdü.

Taşıt, konut ve tüketici kredi faizlerindeki düşüşler vatandaşın harcamalarını da şekillendirdi. Son çeyrekte dayanıklı tüketim mallarına yapılan harcama yüzde 15,7 arttı. Dayanaksız tüketim mallarına harcamalardaki artış ise yüzde 17,6 oldu. Turizm harcamalarını da barındıran hizmetler kalemindeki harcamalardaki büyüme de yüzde 21,1 olarak belirlendi.

AB'nin güçlü ve köklü sanayi ülkesi

ÇEKYA

1 Ocak 1993'de Slovakya'dan ayrılarak bağımsızlığını kazanan eski adıyla Çek Cumhuriyeti, yeni adıyla Çekya; AB'nin en güçlü sanayi, ticaret ve turizm alt yapısına sahip ülkelerinden biri olarak dikkat çekmektedir. Ülkenin sahip olduğu bu güçte, genel anlamda Orta Avrupa'daki merkezi konumunun yarattığı avantajlar yatmaktadır.

Bununla birlikte, Çekya'nın 1993 yılında bağımsızlığını kazanmasının ardından hızlı bir ekonomik reform sürecine girmesi de gücünü artıran sebeplerden biridir. Sanayileşmenin teşvik edilmesi kadar, nitelikli istihdamın oluşturulmasına, dış ticaret hacminin artırılmasına ve yabancı sermayenin geliştirilmesine dayanan bu süreç, ekonominin istikrarlı bir yapıya kavuşmasını sağlamıştır.

Çekya, 1999'da NATO'ya, 2004'de AB'ye resmen üye olarak, dünya ile bütünleşmesini de sağlamıştır. Son yıllarda, iş gücü yapısının ve vergi reformlarının yeniden düzenlenmesi ile eğitim ve inovasyon politikalarına önem verilmesi, Çekya'yı emin adımlarla geleceğe taşımaktadır.

Tarım sektörü, milli gelir içinde düşük bir paya sahip olmakla birlikte, hızlı bir gelişim içindedir. Ülkenin ekilebilir arazileri yaklaşık yüzde 40'lık bir paya sahiptir ve geri kalan araziler çoğunlukla ormanlardan oluşmaktadır. Dünyanın en çok haşhaş ekilen ülkelerinden biri olan Çekya'da tahıl, patates ve meyve üretimi de dikkat çekmektedir.

Sanayi, reform sürecinde en hızlı gelişim kaydeden sektör olmuştur. Makina ve ekipmanları, otomotiv,

elektrik-elektronik ve savunma sanayi, sektörün ana itici gücünü oluşturmaktadır. Çekya'nın dünyanın en eski 3 otomobil firmasına sahip olması ve birçok AB otomotiv firmasının Çekya'da yatırımının bulunması, ülkeyi otomotiv sektörü açısından özel bir konuma yükseltmiştir.

Yeraltı kaynakları ve enerji sektörü açısından, kömür üretimi ve ihracatı başı çekmektedir. Petrol ve doğalgaz rezervleri ise çok kısıtlı olup, çoğunlukla dışarıdan ithal edilmektedir. Bu sebeple Çekya son yıllarda, enerji kaynaklarında çeşitlilik sağlamak ve dışa bağımlılığı azaltmak için yenilenebilir enerji politikalarına ağırlık vermiştir.

Hizmetler sektörünün itici gücü ise turizmdir. Köklü tarihi ve zengin mimari yapısı ile Çekya, yılın her mevsimi dünyanın her yerinden turist ağırlamaktadır. Başkent Prag'ın dünyanın en çok ziyaret edilen şehirleri arasında yer alması da, ülkenin turizmde bir cazibe merkezi olduğunu ortaya koymaktadır.

Ekonominin otomotiv sanayi ağırlıklı yapısı, dış ticaretini de bu yönde şekillendirmiştir. Temel ihracat ürünleri; motorlu taşıtlar, otomotiv aksam ve parçaları, bilgi işlem makinaları, diğer makina ve ekipmanlar şeklindedir. İthalatta ise petrol ve doğalgaz gibi enerji ürünlerinin yanında elektronik devreler dikkat çekmektedir.

İş Yapma Kolaylığı Endeksi'nde 190 ülke arasında 41'inci sırada yer alan Çekya, stratejik ve merkezi konumu ile yatırımcılar için oldukça cazip olanaklara sahiptir. Üretim, perakende ve hizmet sektörü genelinde yüksek sayıda çok uluslu şirketlerin varlığı da, yabancı yatırımlardaki gelişmişliği ortaya koymaktadır. Bunun yanında; otomotiv, elektrik-elektronik, ticaret ve finans sektörleri de yabancı yatırım tercihlerinde ilk sıralardadır.

ÇEKYA ÜLKE PROFİLİ (2019)

Nüfus (Milyon Kişi)	10,6
Nüfus Artış Hızı (%)	0,3
GSYİH (Milyar Dolar)	246,9
GSYİH (%)	2,5
Kişi Başı GSYİH (Dolar)	23,214
Enflasyon Oranı (%)	2,3
İşsizlik Oranı (%)	2,2
İhracat (Milyar Dolar)	198,5
İhracatta İlk 5 Ülke	Almanya, Slovakya, Polonya, Fransa, İngiltere
Temel İhracat Ürünleri	Motorlu kara taşıtları, Makine ve ekipmanları, Demir-çelik ürünleri, Plastik ürünleri
İthalat (Milyar Dolar)	176,5
İthalatta İlk 5 Ülke	Almanya, Çin, Polonya, Hollanda, Slovakya
Temel İthalat Ürünleri	Mineral yakıtlar, Otomotiv parçaları, Plastik ürünleri, Elektrikli makinalar
Cari Denge (%; GSYİH)	-0,1
İmalat Sanayi (%; GSYİH)	23,0
Tarım (%; GSYİH)	2,5
Sanayi (%; GSYİH)	37,8
Hizmetler (%; GSYİH)	59,7

Kaynak: IMF, Dünya Bankası

ÇEKYA KÜRESEL DIŞ TİCARET PROFİLİ (2019)

İHRACAT ÜRÜNLERİ	(Milyar \$)	İTHALAT ÜRÜNLERİ	(Milyar \$)
Motorlu kara taşıtları ve aksamları	40,5	Elektrikli makine ve cihazlar	35,2
Nükleer reaktörler, kazanlar, makinalar	39,3	Nükleer reaktörler, kazanlar, makinalar	30,1
Elektrikli makine ve cihazlar	36,4	Motorlu kara taşıtları ve aksamları	18,4
Demir ve çelikten eşya	6,9	Mineral yakıtlar ve yağlar	9,7
Plastikler ve mamulleri	6,6	Plastikler ve mamulleri	9,2
Mobilyalar	5,4	Demir ve çelik	6,0
Optik alet ve cihazlar	4,3	Eczacılık ürünleri	5,5
Demir ve çelik	4,0	Demir ve çelikten eşya	5,2
Kauçuk ve kauçuktan eşya	3,8	Optik alet ve cihazlar	4,2
Mineral yakıtlar ve yağlar	3,7	Mobilyalar	3,5

Kaynak: Trademap (İlk 10 ürünü yansıtmaktadır.)

TÜRKİYE - ÇEKYA TİCARET PROFİLİ (2019)

Fasıl	Türkiye'nin Çekya'ya İhracatı (Milyon \$)	Fasıl	Türkiye'nin Çekya'dan İthalatı (Milyon \$)
Motorlu kara taşıtları ve motorları	88,6	Motorlu kara taşıtları ve motorları	416,2
Motorlu kara taşıtlarının motorlarıyla ilgili parça ve aksesuarları	81,0	Genel amaçlı makinalar	345,3
Giyim eşyası (kürk hariç)	63,0	Motorlu kara taşıtlarının motorlarıyla ilgili parça ve aksesuarları	262,0
Demir-çelik dışındaki ana metal sanayi	56,0	Büro, muhasebe ve bilgi işleme makinaları	140,2
Plastik ürünleri	52,1	Tıbbi araç ve gereçler, ölçme, kontrol, test, seyir ve vb. amaçlı alet ve cihazlar	118,3
TOPLAM	941	TOPLAM	2.226

Kaynak: TÜİK

Türkiye-Çekya ilişkileri

Cumhuriyetimizin ilanına müteakip, 1924'de karşılıklı kurulan ilişkiler, her zaman dostane bir çerçevede ilerlemiştir. Çekya 1993'de Slovakya'dan ayrılarak bağımsızlığını kazandığında da, Türkiye resmi olarak tanıyan ilk ülkelerden olmuştur. Çekya'nın Türkiye'nin AB üyelik sürecini desteklemesi de, dostane ilişkileri ortaya koyan bir diğer detaydır.

Türkiye'nin Çekya'ya ihrac ettiği ürünlerin başında; karayolu taşıtları için aksam ve parçalar, gıda ürünleri, tekstil ürünleri, demir-çelik ürünleri ve mücevherat ürünleri gelmektedir. Türkiye'nin Çekya'dan ithal ettiği temel ürünler ise otomobiller, karayolu taşıtları için aksam ve parçalar, bilgi işlem

makinalarıdır.

Çekya'nın jeo-stratejik gücü yanında Türkiye ile olan dostane ilişkileri, firmalarımız nezdinde yatırımlar açısından ilgi çekici bir konumda olmasını sağlamaktadır. Yatırımda temel sektörler; otomotiv, havacılık ve uzay sanayi, elektrik ve elektronik sektörü, nanoteknoloji sektörü, bilişim ve yazılım sektörü, diğer ileri teknoloji mühendislik ürünleri, yenilenebilir enerji sektörü, inşaat ve turizm şeklindedir. Özellikle inovatif yatırımlara yönelik; vergi muafiyeti ile Ar-Ge ve ekipman desteği gibi teşvikler mevcuttur. Yatırım ve yatırım süreçleri ile ilgili detaylı bilgilere "Çek Yatırım Geliştirme Ajansı"ndan erişilebilmektedir. (<https://www.czechinvest.org/en>)

İZMİR'İN TEMEL EKONOMİK GÖSTERGELERİ

NÜFUS-GÖÇ	2015	2016	2017	2018	2019		
Nüfus (Bin)	4.168	4.223	4.279	4.320	4.367		
Nüfusun TR Nüfusu İçindeki Payı (%)	5,3	5,3	5,3	5,3	5,3		
Nüfus Artış Hızı (% _a)	13,4	13,1	13,2	9,5	10,8		
TR Nüfus Artış Hızı (% _a)	13,4	13,5	12,4	14,7	13,9		
Net Göç Hızı (% _a)	5,0	5,6	5,8	3,0	4,9		
İSO 500 BÜYÜK İÇİNDEKİ ÜYE SAYISI	2015	2016	2017	2018	2019		
	61	59	62	59	-		
İŞGÜCÜ VE İSTİHDAM	2015	2016	2017	2018	2019		
İstihdam Edilen Kişi Sayısı (Bin Kişi)	1.483	1.566	1.611	1.663	1.620		
Sanayi İstihdamının Payı (%)	32,0	33,0	31,1	32,4	31,0		
Kadın İstihdamı (Bin Kişi)	470	513	524	540	534		
Kadın İstihdamının Oranı (%)	28,3	30,7	32,5	32,5	32,9		
İşsiz Sayısı (Bin Kişi)	262	254	263	265	307		
İşsizlik Oranı (%)	15,0	14,0	14,0	13,8	16,0		
Tarım Dışı İşsizlik Oranı (%)	16,1	15,2	15,1	14,6	17,1		
KAMU YATIRIM TAHSİS PAYI (%)	2015	2016	2017	2018	2019		
	2,63	2,30	2,9	1,9	-		
TARIMSAL ÜRETİM	2015	2016	2017	2018	2019		
Bitkisel Üretim Değeri (Milyon TL)	5.940	7.508	7.598	8.103	-		
Bitkisel Üretim TR İçindeki Payı (%)	5,0	6,4	5,7	5,1	-		
ENFLASYON (%)	2015	2016	2017	2018	2019/11	2019	2020/2
TÜFE (yıllık)	9,83	8,93	13,1	20,4	11,3	12,4	12,9
DIŞ TİCARET (Milyon \$)	2015	2016	2017	2018	2019/11	2019	2020/1
İhracat	8.308	8.370	9.256	10.238	9.346	10.200	1.083
İthalat	8.846	8.809	9.849	9.118	6.842	7.470	783
Dış Ticaret Dengesi	-538	-439	-593	1.120	2.503	2.730	300
İhracatın TR İhracatı İçindeki Payı (%)	5,8	5,9	5,9	6,1	6,0	5,9	7,4
KAPASİTE KULLANIMI (%)	2015	2016	2017	2018/IV	2019/II	2019/III	2019/IV
Kapasite Kullanım Oranı	64	63	67	61	59	61	60
PROTESTOLU SENETLER	2015	2016	2017	2018	2019/11	2019	2020/1
Protesto Edilen Senet Sayısı (Adet)	44.232	47.497	45.646	46.690	46.370	49.799	3.382
Protesto Edilen Senetlerin TR İçindeki Payı (%)	4,4	4,7	4,9	5,0	5,4	5,4	5,4
Protesto Edilen Senet Tutarı (Milyon TL)	571	775	740	985	1.067	1.203	79
TEŞVİKLİ YATIRIMLAR	2015	2016	2017	2018	2019/10	2019/11	2019
Belge Adedi	208	230	431	326	197	226	276
Yatırım (Milyon TL)	3.145	1.810	7.569	13.120	3.667	4.011	5.692
Teşvikli Sabit Yatırımların TR İçindeki Payı (%)	3,1	1,9	4,3	8,3	3,6	3,5	4,2
Bölgesel Yatırımların TR İçindeki Payı (%)	4,9	1,9	10,0	5,9	3,8	3,7	5,4
ENERJİ TÜKETİMİ	2015	2016	2017	2018	2019	2020/1	2020/2
Doğalgaz Tük. (Milyon stdm3)	3.214	4.299	4.508	4.336	4.125	417	371
MALİ / FİNANS	2015	2016	2017	2018	2019	2020/1	2020/2
Bütçe Gelir/Gider	4,28	4,2	4,5	4,6	4,3	3,7	3,9
Vergi Gelirlerinin TR İçindeki Payı (%)	11,1	11,4	11,8	12,0	12,5	12,1	10,7
Mevduatın Krediyeye Dönüşüm Oranı (%)*	120,6	111,5	121,4	110,5	105,4	103,8	103,8
Toplam Mevduatların TR İçindeki Oranı (%)*	5,6	5,7	5,7	5,8	5,7	5,7	5,7
Toplam Kredilerin TR İçindeki Oranı (%)*	5,2	4,9	5,2	5,0	5,1	5,1	5,1
KURULAN-KAPANAN ŞİRKETLER	2015	2016	2017	2018	2019	2020/1	2020/2
Kurulan Şirket Sayısı	4.027	3.962	4.627	4.977	5.098	667	1.202
Kurulan Şirketlerin TR İçindeki Payı (%)	6,0	6,2	6,3	5,8	6,1	6,3	6,1
Kapanan Şirket Sayısı	740	644	632	799	904	148	192
Kapanan Şirketlerin TR İçindeki Payı (%)	6,1	5,8	6,2	6,4	6,9	7,0	6,5
MARKA-PATENT SAYISI	2015	2016	2017	2018	2019	2020/1	2020/2
Marka Tescil Sayısı (Adet)**	4.323	5.928	5.398	5.460	4.585	679	806
Marka Tescil Sayısının TR İçindeki Payı (%)	6,2	7,1	6,9	6,7	6,4	6,2	6,9
Patent Tescil Sayısı (Adet)**	86	96	77	135	65	22	32
Patent Tescil Sayısının TR İçindeki Payı (%)	5,0	5,4	3,9	4,8	3,3	5,0	7,1
TURİZM	2015	2016	2017	2018	2019	2020/1	2020/2
Yabancı Turist Sayısı (Bin Kişi)	1.201	672	762	946	1.223	28	60
Yabancı Turist Sayısının TR İçindeki Payı (%)	3,3	2,5	2,4	2,4	2,7	1,6	1,7
MOTORLU KARA TAŞITLARI	2015	2016	2017	2018	2019/11	2019	2020/1
Motorlu Kara Taşıtlarının TR İçindeki Payı (%)	6,0	6,0	6,0	6,1	6,1	6,2	5,9

*Çeyreklik açıklanmakta olup, III. çeyrek verileridir. **Aylık bazda olanlar tescil değil, başvuru verileridir.

Kaynak: TÜİK, TCMB, RİSK MERKEZİ, BUMKO, T.C. EKONOMİ BAKANLIĞI, TOBB, TPMK, T.C. KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI, ISO

TÜRKİYE'NİN TEMEL EKONOMİK GÖSTERGELERİ

	2018	2019	2019/I	2019/II	2019/III	2019/IV
BÜYÜME						
GSYH (Cari Fiyatlarla) (Milyon TL)	3.724.388	4.280.381	922.000	1.022.646	1.145.880	1.189.855
GSYH (Cari Fiyatlarla) (Milyon \$)	789.043	753.693	171.723	174.291	201.987	205.692
Büyüme Oranı (Zincirlenmiş Hacim End. göre) (%)	2,8	0,9	-2,3	-1,6	1,0	6,0
İmalat Sanayi (Zincirlenmiş Hacim End.) (%)	1,1	0,1	-4,2	-3,4	1,4	6,3
İŞGÜCÜ VE İSTİHDAM	2017	2018	2019	Eki.19	Kas.19	Ara.19
İstihdam Edilen Kişi Sayısı (Bin Kişi)	28.189	28.738	28.080	28.343	28.169	27.658
İstihdam Oranı (%)	47,1	47,4	45,7	45,9	45,6	44,7
İşsiz Sayısı (Bin Kişi)	3.454	3.537	4.469	4.396	4.308	4.394
İşsizlik Oranı (%)	10,9	11,0	13,7	13,4	13,3	13,7
Tarım Dışı İşsizlik Oranı (%)	13,0	12,9	16,0	15,7	15,4	15,8
ENFLASYON (%)	2016	2017	2018	Ara.19	Oca.20	Şub.20
Yİ-ÜFE (yıllık)	9,94	15,47	33,64	7,36	8,84	9,26
YD-ÜFE (yıllık)	17,73	19,75	33,45	8,93	9,53	12,4
TÜFE (yıllık)	8,53	11,92	20,30	11,84	12,15	12,37
DIŞ TİCARET (Milyon \$)	2017	2018	2019	Kas.19	Ara.19	Oca.20
İhracat	157.020	167.967	171.531	15.503	14.694	14.759
İthalat	233.800	223.046	202.705	17.737	19.019	19.207
Dış Ticaret Dengesi	-76.780	-55.079	-31.174	-2.234	-4.325	-4.448
Cari İşlemler Dengesi	-40.584	-20.745	8.022	52	-2.236	-1.804
TEŞVİKLİ YATIRIMLAR	2016	2017	2018	Kas.19	Ara.19	Oca.-Ara.19
Teşvikli Yatırımlar (Milyon TL)	183.650	164.698	168.011	14.111	19.100	136.279
Teşvikli Yatırımlar (Belge Adedi)	5.040	7.392	5.877	612	788	5.688
KURULAN-KAPANAN ŞİRKETLER (Adet)	2016	2017	2018	2019	Ara.19	Oca.20
Kurulan Şirket Sayıları	106.447	118.021	121.460	109.722	11.079	13.691
Kapanan Şirket Sayıları	31.928	32.706	32.569	33.094	4.143	6.102
ULUSLARARASI DOĞRUDAN YABANCI SERMAYELİ YATIRIMLAR	2016	2017	2018	Eki.19	Kas.19	Oca.-Kas.19
Şirket Sayısı (Adet)	5.568	6.374	9.336	-	-	-
Yatırım Tutarı (Milyon \$)	7.525	7.401	6.774	240	253	5.088
DÖVİZ POZİSYON AÇIĞI (Milyar \$)	2018	2019/I	2019/II	2019/III	Kas.19	Ara.19
Reel Kesimin Döviz Pozisyon Açığı	-201,4	-191,3	-187,1	-179,1	-175,9	-175,1
BORÇLANMA (Milyar \$)	2016	2017	2018	2019/I	2019/II	2019/III
Dış Borç Stoku	408,7	454,3	444,9	446,7	439,7	433,9
Kamu	123,3	136,4	140,6	147,1	145,6	144,2
Özel	284,6	317,2	298,4	293,7	287,6	283,3
KREDİLER (Milyar \$)	2015	2016	2017	2018	2019	Oca.20
Özel Sektörün Yurtdışından Sağladığı Kredi Borcu	215,1	217,3	238,6	224,0	201,0	198,2
SANAYİ ÜRETİM ENDEKSİ (Yıllık Ortalama % Değ.) Takv. Etk. Arındırılmış	2017	2018	2019	Kas.19	Ara.19	Oca.20
Toplam Sanayi	9,0	1,3	-0,5	4,9	9,0	7,9
İmalat Sanayi	8,9	1,2	-0,7	5,1	9,5	8,2
KAPASİTE KULLANIMI (%)	2016	2017	2018	Ara.19	Oca.20	Şub.20
Kapasite Kullanım Oranı	77,4	78,5	76,8	77,0	75,5	76,0
GÜVEN ENDEKSLERİ	2017	2018	2019	Ara.19	Oca.20	Şub.20
Reel Kesim Güven Endeksi	104,9	101,4	100,4	103,6	104,1	106,9
Tüketici Güven Endeksi	68,6	67,0	58,2	58,8	58,8	57,3
Ekonomi Güven Endeksi	100,2	91,7	88,1	93,8	97,1	97,5
SANAYİ CİRO ENDEKSİ	2017	2018	2019	Kas.19	Ara.19	Oca.20
Sanayi Ciro Endeksi (Yıllık Ortalama Takv. Etk. Arındırılmış)	141,1	188,2	207,4	213,7	243,1	196,7
ELEKTRİK ENERJİSİ	2017	2018	2019	Eki.19	Kas.19	Ara.19
Elektrik Enerjisi Üretimi (Bin) (Mwh)	272.564	295.668	294.251	23.201	23.137	25.557
Elektrik Enerjisi Tüketimi (Bin) (Mwh)	225.714	233.610	229.598	18.837	18.865	19.165
MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇESİ (Milyon TL)	2017	2018	2019	Ara.19	Oca.20	Şub.20
Bütçe Dengesi	-47.373	-72.615	-123.693	-30.755	21.501	-7.363
PROTESTOLU SENET	2017	2018	2019	Kas.19	Ara.19	Oca.20
Protesto Edilen Senet Sayısı (Bin Adet)	940	938	916	67	61	62
Protesto Edilen Senet Tutarı (Milyon TL)	12.686	18.737	21.135	1.563	1.695	1.449
KARŞILIKSIZ ÇEK (Bin Adet)	2017	2018	2019	Kas.19	Ara.19	Oca.20
Karşılıksız işlemi yapılan Çek Adedi	435	589	542	16	36	19
Karşılıksız işlemi yapıldıktan sonra ödenen Çek Adedi	134	132	138	3	5	1
BORSA VE DÖVİZ	2017	2018	2019	Ara.19	Oca.20	Şub.20
BIST 100 Endeksi	100.439	101.782	100.709	114.425	119.140	105.994
Dolar/TL	3,65	4,81	5,67	5,84	5,92	6,04

Kaynak: TÜİK, TCMB, RİSK MERKEZİ, BUMKO, T.C. EKONOMİ BAKANLIĞI, HAZİNE MÜSTEŞARLIĞI, BORSA İSTANBUL, TOBB, TEİAŞ-EPDK

teknofset

Bizim işimiz matbaacılık
ama asıl işimiz
gelişim ve inovasyon.

**Çünkü biliyoruz ki,
yeni yönlerle giden
eski yol yoktur.**

 teknofset

5632 Sokak No: 26
Çamdibi – İzmir
T: 0232 458 58 09
teknofset@gmail.com
www.teknofset.com

Türkiye'nin en büyük mutfağı

100 bin kişilik üretim kapasitesi... 1000 kişilik uzman kadro... 300'e yakın dağıtım noktası...
Bortar Group yenilikçi vizyonu, dinamik yapısı, insana ve teknolojiye yaptığı yatırımlarla
her geçen gün gelişmeye ve büyümeye devam ederek
'Dünya'nın en büyük mutfağı' olmaya aday!

